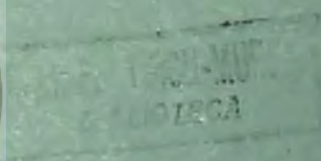

REVISTA BIBLIOTECILOR

11
1966

REVISTA BIBLIOTECILOR

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT
PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

ANUL XIX Nr. 11 NOIEMBRIE 1966

SUMAR

Nicolae RAUȘ: <i>Manifestările cu cartea cantitativ și calitativ</i>	641
In lunile de iarnă	
Ion VERDEȘ: <i>Cum s-au pregătit bibliotecile</i>	649
Aron GRÜNBERG: <i>Planul de muncă al bibliotecii comunale pentru lunile de iarnă</i>	651
M. CULEA: <i>Căsătoria — maternitatea — educația copiilor (bibliografie)</i>	655
Completarea colecțiilor	
Antoaneta TOFAN: <i>Cărți pentru copii care nu se găsesc în bibliotecile publice și școlare</i>	659
Barbara FARKAȘ: <i>Organizarea achizițiilor de cărți la Biblioteca raională Arad</i>	669
Ana TEODORESCU: <i>Schimbul de dublete</i>	671
Paul CARAVIA: <i>Fondul de cultură generală în bibliotecile institutelor de învățământ superior tehnic</i>	673
Horia NESTORESCU: <i>Biblioteca Universității din Craiova la început de drum</i>	675
Constantin MĂTUȘOIU: <i>Noile regulamente ale bibliotecilor publice</i>	677
Corneliu DIMA-DRĂGAN: <i>Prima bibliotecă națională din România</i>	680
Cronică	
Gheorghe BONDOC: <i>Posibilități și... rezultate</i>	682
Iulia IONESCU: <i>O secție modernă pentru copii</i>	684
Carmen Brîndușa TÎRZIU: <i>Filialele bibliotecii comunale</i>	687
<i>Poșta redacției</i>	687
Constantin VELCU: <i>Biblioteca sindicalului în sprijinul învățământului de partid</i>	688
E. SCRIPCARU: <i>Concurs pentru tineret</i>	688
<i>Schimburi de experiență (H.N.: la Băilești...; D. Borda... și la Reghin)</i>	689
Profiluri	
Virgil CÂNDEA: <i>Miron Costin (1633—1691)</i>	690
Paul CORNEA: <i>Gheorghe Șincai (1754—1816)</i>	691
Lucrări de specialitate	
<i>O mare realizare bibliografică; Universitetskoe obrazovanie v SSSR i za rubejom (Învățământul universitar în U.R.S.S. și peste hotare); Sallai István, Sebastyén Géza. A könyvtáros kézikönyve (Manualul bibliotecarului):</i>	694
Fişler	
Marx, Karl și Engels, Friedrich, <i>Opere</i> ; Marx-Engels. <i>Despre artă</i> ; Lenin, V. I. <i>Opere complete</i> . vol. 40; <i>Maurul și Generalul A mintiri despre Marx și Engels</i> ; Berciu, Dumitru. <i>Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre</i> ; <i>Serii și colecții consacrate valorificării moștenirii noastre literare</i> ; <i>O carte despre personalitatea umană a lui George Coșbuc</i>	697

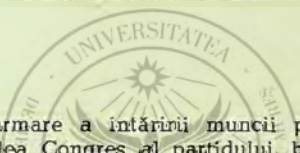
REDACȚIA:

STRADA BISERICA AMZEI, 5—7, RAIONUL „30 DECEMBRIE”
BUCUREȘTI, OFICIUL POȘTAL 22 TELE

MANIFESTĂRILE CU CARTEA CANTITATIV ȘI CALITATIV

A cota efectul formelor de activitate cu publicul în funcție de anotimpul în care au fost ele folosite pare un nonsens. Nici îndrumarea individuală și nici manifestările de masă nu capătă virtuți noi în vreo perioadă anume, chiar dacă acea perioadă ar fi iarna, când, se știe, pulsul bibliotecilor publice devine, oricum, mai alert. Dar amplificarea muncii în anotimpul rece pune suficient de multe probleme care țin de orientarea și aplicarea metodologiei în condiții incitva speciale, mai generoase. Dobindirea succesului urmărit rezidă, de departe, în rezolvarea lor convenabilă. Prin natura lucrurilor, manifestările de masă se afirmă a fi punctul nevralgic etern comentat. Anul trecut, revista a făcut loc unui colochiu de proporții despre rolul acestor mijloace în contextul metodologiei¹⁾ și spera în ecouri temerare, grație, poate, celor citorva idei noi avansate în respectivele pagini și, în orice caz, interesului bibliotecilor pentru forța manifestărilor de a stimula cititorul și de a afirma variat cartea. Adăncirea cercetărilor, în aceeași linie, rămâne, deci, de actualitate stringentă, cu atât mai mult cu cât sensul lămuririlor teoretice cere a fi urmărit în practica bibliotecilor.

ORICÎND ȘI ORICUM

În ultima vreme, ca urmare a întăririi muncii politice de masă în lumina documentelor celui de-al IX-lea Congres al partidului, bibliotecile vădesc o tendință marcantă de a se integra în actualitate, în fluxul vieții politice, de a promova cu discernere cărți din variate domenii, literatura noastră actuală, de a valorifica atent moștenirea literară. Anul acesta, pretutindeni în biblioteci, relevarea unor mari evenimente a stat la loc de frunte. Vizitele conducătorilor de partid și de stat în regiunile patriei, aniversarea a 45 de ani de la întemeierea P.C.R., împlinirea unui an de la întrunirea Congresului al IX-lea al partidului, sărbătorirea zilei eliberării României de sub jugul fascist, desfășurarea lucrărilor Congresului Cooperativelor Agricole de Producție au prilejuit manifestări entuziaste și o amplă propagandă a documentelor de partid, a materialelor din presă și a altor scrieri despre aceste evenimente. Importantele aniversări istorice, culturale (Unirea Principatelor; 500 de ani de la întemeierea mănăstirii Putna; Mihai Eminescu; George Coșbuc; Vasile Alecsandri etc.) au marcat, la rândul lor, acțiuni de răsunet ale bibliotecilor și căminelor culturale. Serile și montajele literare, recitalurile de versuri, simpoziunile au încântat cititorii și au construit punți viabile între ei și carte. În sprijinul celor mai multe manifestări, bibliotecile regionale și unele biblioteci raionale au alcătuit materiale metodice și bibliografice bine orientate, deși forma de adresare a unor texte comportă încă discuții. În preajma lunilor de iarnă, am cercetat însă nu atât acțiunile ocazionale de mari evenimente, care poartă, în sine, o valoare educativă de necontestat, cât pe acelea organizate obișnuit și răsfrîngerea lor asupra muncii cu cartea.

Cei mai mulți bibliotecari și-au format o viziune reală asupra potenței acestor manifestări, știu prea bine pînă unde se întinde domeniul lor și, mai ales, știu ce câștig cultural aduce numărul pronunțat de acțiuni derulate oricînd și oricum. S-ar părea că o atare concepție se configurează, firesc, și în registrul activității și, într-o măsură, așa este. Pe ansamblu, însă, contrastul e izbitor și bizar. Avalanșa manifestărilor, pe alocuri în creștere, copleșește — cu excepția bibliotecilor în care activitatea generală e submediocră — încotri tentat să scoți că idealul cultural uman, în punctele lui fundamentale, se confundă cu acțiunile bibliotecilor. Să ilustrăm: la

¹⁾ La „masa rotundă”: eficiența manifestărilor cu cartea. Căluza bibliotecarului, 18, nr. 12, dec 1965, p. 707.

Ruginoasa (raionul Pașcani) — 95 de manifestări în 1964, 88 în 1965 și 57 în acest an; la Muntenii de Jos (raionul Vaslui) — 48 de manifestări în 1964, 80 în 1965 și 47 în acest an; la Dolhești (raionul Fălălceni) — unde bibliotecarul lucrează cu o jumătate de normă — 82 de manifestări în 1965 și 34 în anul curent*) (aici nu au fost socotite conferințele, lecturile colective din presă și diminetile de basm organizate în 1966).

Ritmicitatea cu care se succed aceste acțiuni este, oiteodată, debordantă. Recordul aparține lumilor de iarnă, înțelegse a fi perioada fertilizării maxime a manifestărilor. E adevărat, populația beneficiază acum de mai mult răgaz, asistă mai frecvent la activitățile culturale și bibliotecile nu pot omite din arsenalul metodologic asemenea forme, concomitent cu altele, știute prea bine. De altfel, acțiunile izbutit construite, în virtutea unui scop conturat, au găsit ecou și rămân realizări efective. Nu există sat sau comună unde să nu fi avut loc manifestări memorabile, care, pe drept cuvânt, au adăugat ceva la dezvoltarea culturală a cititorilor și, în alt sens, au reprezentat căi reale pentru cunoașterea de către bibliotecari a preferințelor și a intereselor de lectură ale publicului. De aici, însă, și pînă la a nu slăbi un moment omul și a nu-i îngădui să rămînă întim cu cartea, este o cale. Cît spațiu vor fi rezervat cărții cititorii din Dolhești, care, în ianuarie trecut, au fost invitați la 21 de manifestări și cît timp va fi fost deschisă biblioteca, ținînd seama că bibliotecarul este și cadru didactic? Cam la fel stau lucrurile în Liteni (raionul Fălălceni), unde ritmul manifestărilor este de una la trei zile. Situația, firește, nu arată așa pretutindeni, tendința însă spre aceasta converge.

Cauzele care lămuresc cursa după cantitate sînt foarte felurite și nu *exclusiv* de proveniență bibliotecară. Forurile locale de îndrumare a bibliotecilor din unele raioane cer manifestări, cît mai multe manifestări (mai cu seamă acolo unde activitatea căminelor culturale nu e dintre cele mai evidente) și interpretează rezultatele muncii dintr-un astfel de unghi. Drept urmare, bibliotecarii înclină să creadă că sprijinirea, prin carte, a obiectivelor politice, economice și culturale locale își găsește expresia dominantă sau unică în manifestări de masă. Dar, în bibliotecă, există, materializat grafic în mii de cărți din variate domenii (social-politic, beletristic, agricol, științific, tehnic), un întreg tezaur de înțelepciune. Chemarea bibliotecarului este de a răspîndi cărțile și nu de a înlocui integral efectul lor prin ferveore verbală. Și, la urma urmei, nu biblioteca este un instrument al manifestărilor, ci manifestările de masă un instrument, între multe altele, uzitat de bibliotecă în scopul socotit oportun. Fluctuația cadrelor vine în rîndul al doilea. Se acreditează părerea că manifestările de masă nu *ar cere aptitudinile de bibliotecar* îndejuns formate, fiind la îndemina oricui poate imita modelele observate în instituțiile care propagă cultura prin viu grai, chiar dacă acel oricui nu are calificarea și îndemnarea conferențiarului, a instructorului de brigadă artistică etc. Se ajunge, atunci, la o concurență activă în care se angajează, volens nolens, și bibliotecarii cu vechime și competență. În mod cu totul curios au înțeles unii îndoaștia privilegiate la organizarea de activități variate în formă, cu un bogat conținut — care vizează folosirea conjugată a *ÎNTREGII METODOLOGII* a propagandei cărții și orientarea lecturii, cît și îndreptarea ei spre un țel definit, formarea culturii socialiste, multilaterale, a cititorului — punînd semn de egalitate între această împorțantă indicație și proliferarea manifestărilor.

Competiția cu alte instituții, tendința de a prelua sarcinile căminului cultural sau de a pune pe seama bibliotecii acțiunile organizate de acesta și pe care bibliotecarul numai le-a sprijinit își spun, la rîndul lor, cuvîntul. În aceste condiții, cantitatea atrage după sine tot cantitatea.

MANIFESTĂRILE ȘI INDICATORII ACTIVITĂȚII

Cititorii cei mai zeloși urmăresc manifestările cu cartea, iau parte la acelea care îi atrag și dau chiar ajutor la prepararea lor. Acest nucleu constant este mai mic sau mai mare în funcție de activitatea generală a bibliotecii, de cărțile pe care le poate ea oferi. Numărul participanților, în genere, este însă în raport invers proporțional cu strădaniile bibliotecilor și cu năvala manifestărilor. Nimeni nu bate monedă pe participări fulminante, căci, cu rare excepții, manifestările nu se pot adresa tuturor vîrstelor, profesiilor, preferințelor de lectură etc. Sigur că acțiunile

*) Datele pe anul în curs se referă la intervalul 3 ianuarie — 15 septembrie.

destinate propagandei documentelor de partid și aniversării unor evenimente, momente, a unor personalități culturale reputele privesc un întreg sat și au valoare educativă verificată. Nu însă oriind e aventită o manifestare de anvergură, care preînde concentrarea efortului bibliotecii într-un singur sens, în dauna activității generale. Și nu pe orice cititor îl atrage orice carte sau temă. A vina asistență este o îndeluncire delicată, fără efect cultural și probează că manifestările anterioare nu au lăsat urme. În dorința de a ține nota de sus și la capitolul „participări”, bibliotecarii prezintă manifestările cu cartea în școli, unde copiii sînt gata reuniți, în sălile cinematografelor, înainte rulării filmelor, sau la sediile cooperativelor agricole de producție, înainte sau după încheierea unor adunări la care oamenii au fost convocați în cu totul alte scopuri. Practica aceasta, în anul 1966, ni se pare depășită. Luați prin surprindere, cititorii ascultă într-o măsură sau alta, dar procentul celor care urmăresc sincer, în acel moment, ceea ce bibliotecarul comunică de la masă nu poate fi măcar bănuț. În asemenea circumstanțe, ideea de carte și bibliotecă se diluoză, se devalorizează, dînd cîștig de cauză formalismului. Prin ea însăși, deplasarea activității de masă în afara bibliotecii nu are nimic rău. Altceva ar fi, însă, dacă publicul din sala cinematografului ar asculta o recenzie interesantă a bibliotecii despre cartea după care s-a turnat filmul sau dacă la adunările cooperativei agricole de producție ar fi prezentate cărți despre muncile agricole din perioada respectivă, cum se obișnuiește la Rușinoasa (raionul Pașcani), Muntenii de Jos (raionul Vaslui), Liteni, Dolhasca, Dolhești (raionul Fălticeni), Hodod (raionul Cehu-Silvaniei) și în alte locuri. Studiind interesele culturale și preferințele de carte, pe grupe de cititori mai cu seamă, bibliotecarii vor reuși în intențiile lor, numărul real al participanților nu numai că va putea fi aflat, ci va putea fi prevăzut, iar cititorii nu vor pleca de la acțiunile bibliotecii cu „inima rece”, cum se exprima bibliotecara Dorina Costan din Dolhasca. Pregătirea cititorilor — psihologică, să-i zicem — printr-o publicitate variată a temei și a cărților recomandate, va face din aceștia participanți activi, indiferent dacă se vor angaja sau nu la cîștig, și nu simpli musafiri.

În cîteva comune, contrar celor afirmate mai sus, registrele notează o participare nemăslăuită la o seamă de manifestări cu cartea. Spre confirmare, alegem comuna Dolhești (aproximativ 800 de familii):

Tabelul 1

Data	Tema și genul manifestării	Participanți
28 II 1965	Mama (montaj literar)	1 000
18 VII „	Cinematografia românească (concurs „Cine știe, răspunde”)	600
12 IX „	Vasile Alecsandri (simpozion)	2 500
30 I 1966	Somnul și visele (recenzie)	600
6 III „	Mama (seară de poezie)	700

Nu punem sub lupă fidelitatea înregistrării datelor. Este posibil ca un simpozion să fi reunit 2 500 de oameni (o fi fost o întrunire populară în aer liber?!), iar o recenzie 600 de oameni, deși concentrarea unei asemenea asistențe pentru lectura unui text de 8—10 minute nu pare a fi adecvată și dă impresia de formalism. Abia începută, manifestarea se încheie, fără să fi introdus participanții în atmosfera de bibliotecă. Problema e alta. Popularea manifestărilor cu orice persoane, chiar dacă tema și cărțile în cauză nu-i atrag (unii preînd amuzamentele facile și pleacă posaci de la acțiunile sobre), face, adesea, imposibilă desfășurarea normală a programului. Un episod de acest gen a cunoscut Biblioteca raională Fălticeni, care, la mijlocul anului, a organizat o amplă manifestare, destinată a servi ca model bibliotecarilor comunali reuniți la un curs profesional. Sala era arhiaglomerată, vacarmul împiedica, uneori, deslușirea vorbei, iar rezultatul... Lipsa unui plan de perspectivă în organizarea manifestărilor, în care să fie prevăzute cîteva teme de interes pentru cercuri distincte de cititori (abordate un timp mai îndelungat, așa cum procedează universitățile populare, radioul, televiziunea etc. cu o temă sau alta), dar și formele adec-

vate tratării acelor teme grevează enorm asupra succesului manifestărilor. Schimbînd de la o zi la alta tematica acţiunilor de masă și folosind la mîmerea cînd o formă, cînd alta, cum se întîmplă în genere, nu faci decît să încurci cititorii și să-i îndepărtezi de bibliotecă, chiar dacă invîți la asemenea acțiuni mii de oameni.

Cercetarea metodologiei manifestărilor devine permanent necesară și bibliotecarii o pot face cel mai direct. Privilegiul, se pare, rămîne al lor. Cei care urmăresc problematica bibliotecilor au arareori doritul prilej de a fi martorii manifestărilor cu cartea. De același lucru se plîng și metodiștii Bibliotecii regionale Suceava. Dialogul cu bibliotecarii se demulează aproximativ după același tăpic:

Metodistul: Cînd ați organizat ultima manifestare?

Bibliotecarul: Aseară.

Metodistul: Și cînd are loc următoarea?

Bibliotecarul: O clipă... Cînd plecați?

Metodistul: Mîine la prînz.

Bibliotecarul: Păcat! Mîine seară avem o manifestare...

Așa stînd lucrurile, stabilirea capacității reale a manifestărilor înregistrate este mai mult decît difiilă. Singură evidența de bibliotecă nu ajută și, oricum, nu favorizează un raport încurajator între numărul manifestărilor de-a lungul anilor și indicatorii activității. Cîteva exemple:

Tabelul 2

Localitatea	1964			1965		
	Manifestări	Cititori înscrși	Cărți eliberate	Manifestări	Cititori înscrși	Cărți eliberate
Dolhasca	61	826	6 225	58	893	7 765
Ruginoasa	95	520	8 453	88	611	9 821
Dolhești	39*	535	7 056	82	703	7 600
Muntenii de Jos	48	433	4 530	80	431	4 815

Compararea datelor din 1964 și 1966 tinde, în multe cazuri, la aceeași idee. La Ruginoasa, de pildă, s-au înregistrat, anul acesta, pînă la 31 august, 56 de manifestări, numărul cititorilor și al cărților eliberate fiind de 518 și, respectiv, de 7 024. În 1964, au fost consemnate 95 de manifestări, dar indicatorii activității pe întreg anul (520 de cititori și 8 453 de volume eliberate) nu se detașează convingător de cei obținuți în numai opt luni din anul curent. La Dolhasca, am pus alături numărul manifestărilor și indicatorii consemnați în răsîmpul ianuarie—15 septembrie 1964 și 1966. Și aici, numărul manifestărilor difere vizibil, în vreme ce rezultatele activității se tîn aproape:

Tabelul 3

Perioada	Manifestări	Cititori înscrși	Cărți citite
3 I—15 IX 1964	48	483	4 188
3 I—15 IX 1965	27	469	4 015

Circulația cărții este domeniul în care se vădesc cel mai direct consecințele practice ale manifestărilor. Analiza certă a acestui aspect nu este posibilă în biblio-

* La Dolhești, situația este mai specială. În 1964, biblioteca a fost condusă, pe rînd, de 3 bibliotecari, ceea ce explică, într-un fel, numărul comparabil mai mic al manifestărilor cu cartea.

tecele mici, care nu au introdus, pînă acum, fișa cărții. La Muntenii de Jos, am notat numărul solicitanților unor titluri recomandate prin manifestări, apelînd la memoria bibliotecarei Natalia Moșneagu :

Tabelul 4

Data	Titlul cărții	Genul manifestării	Numărul solicitanților cărții
6 I	<i>Sapte inși într-o căruță</i>	prezentare	5
20 I	<i>Cuscii</i>	recenzie	2
20 II	<i>Casa</i>	recenzie	3
16 III	<i>Melode din zootehnia practică</i>	prezentare	3
24 III	<i>Familia soarelui</i>	prezentare	—
17 IV	<i>Liniște</i>	prezentare	—
11 V	<i>Folosirea rațională a pășunilor naturale</i>	prezentare	2
5 VI	<i>Francisca</i>	recenzie	—
3 VII	<i>Coșmar antilez</i>	prezentare	—
31 VIII	<i>Intrebări și răspunsuri privind creșterea porcilor</i>	prezentare	1
7 IX	<i>Viața în Cosmos</i>	recenzie	—

În cel mai fericit caz, numărul solicitanților unei cărți promovate prin manifestări este de 9—10 (lucru confirmat și de metodiștii Bibliotecii raionale Vaslui), probă că acele manifestări nu au trecut cu brio examenul. Sînt însă și alte cauze. Bunăoară, puținătatea exemplarelor din biblioteca comunală stînjenește și descurajează cererile. În ultimă instanță, compoziția și mărimea fondului de bază, a colecțiilor în genere — care nu pot fi influențate prin manifestări — sînt un etalon al frecvenței la bibliotecă și, desigur, al prezenței la manifestări. În Muntenii de Jos, nu se solicită (înmăglinabil, totuși!) cărțile lui Tudor Arghezi, fiindcă biblioteca nu avea, pînă curînd, nici o filă din opera celui mai mare poet român în viață. Nu de mult, a sosit, în fine, un volum din *Răzlețe și alții*. Opera lui Coșbuc este prezentă aici numai prin *Balade și idile*, a lui Eugen Barbu prin două exemplare din *Groapa*. Din păcate sînt și alte exemple.

Selectarea titlurilor pentru manifestări nu poate trece peste fondul de bază al bibliotecii, din moment ce una din preocupările indicate este închegarea și lărgirea acestuia, informarea perspicace, prin totalitatea formelor, despre cărțile care nu pot lipsi din cultura generală a cititorilor și oare, în mod firesc, se înscriu în sensul actualității noastre. Mare atenție trebuie să acorde bibliotecarii afirmării cărților intrate curent în colecții, care dau nota de prospetime bibliotecii și formează noi interese de lectură, într-o viziune culturală unitară. Anul acesta, în cîteva comune din regiunile Crișana și Maramureș (Doba — raionul Satu-Mare, Sălsig — raionul Cehu-Silvaniei) nu a fost popularizată prin manifestări nici o carte nouă, ceea ce creează impresia de rămînere în urmă a respectivelor biblioteci față de pulsul vieții. Sigur că nu orice titlu intrat în patrimoniul bibliotecii va sta, automat, în atenția unei manifestări, după cum nu întreaga colecție va fi pusă în evidență prin asemenea forme (și nici nu va fi cu putință). Pentru acest scop, raftul liber stă la dispoziție cu toată larghețea. Valoarea și actualitatea cărților AFLATE ÎN BIBLIOTECA, interesele și atracția cititorilor față de mesajul acestora, transmis la un grad potrivit de înțelegere, sînt criterii primordiale care aduc un titlu sau altul în scena manifestărilor.

METODOLOGIA

Ce este, la urma urmelor, *metodologia manifestărilor*? A încerca, acum și aici, definiții echivalează cu a nu rezolva nimic. Ne vom mărgini, deci, la semnalarea unor tendințe observate în bibliotecile comunale. Pe ici pe colo, bibliotecarii nu evaluează prea sigur capacitatea de informare și propagandă a ditorva forme de manifestări și le declară, pripit, inutile. Este o consecință a empirismului, a rutinei și

a lipsei unei metodologii încheiate. Genurile de manifestări ample, complexe nu sînt suficient individualizate, unele se aseamănă pînă la confundare în organizarea de fapt și au ca obiect, cel mai adesea, lectura unor texte care propagă mai mult sau mai puțin cartea. Aceasta creează uniformitate și, în ultimă instanță, plictiseală. *Seara literară* e aproape echivalentă cu un *medalion literar*, *simpozionul* — cel puțin în accepția dată de dicționare — seamănă leit cu o *constătuire* în accepția bibliotecarilor. Nu se observă diferențieri metodologice între *montaj* și *simpozion* etc. etc., iar aprecierile bibliotecarilor asupra acestor forme de manifestări sînt, în genere, dintre cele mai hazardante. Nu s-a cristalizat vizibil metodologia propagării, prin manifestări, a literaturii din alte domenii decît beletristica, metodologia manifestărilor pentru copii și tineret. Explicarea modalităților de organizare a fiecărui gen de manifestare, în lumina progreselor de azi ale muncii cu cartea, sînt de resortul metodic și reclamă urgentă. Aceasta îi va ajuta pe bibliotecari să aducă o notă inedită în desfășurarea manifestărilor, fără a se aștepta să fie originali prin producerea — artificială — de noi forme. Poate că și textele destinate unor astfel de acțiuni mari seamănă prea mult între ele, derutînd bibliotecarii. Oricum, ele trebuie să pună în evidență mai direct cărțile propuse spre propagare, fiindcă, adesea, frazele „din condei” ascund titlul acelor cărți. Unii bibliotecari comunați nu au putut arăta ce cărți au propagat anul acesta prin asemenea texte — care, nu arareori, au un titlu promițător — și e probabil că mici cititorii nu i-ar putea ajuta. Găsirea formulei adecvate de comunicare, în aceste texte, este o problemă. Fără a fi „academice”, ele nu pot coborî, totuși, sub nivelul posibilităților actuale de asimilare ale cititorului din mediul rural. „*Intr-un sat în care există, ca și la oraș, învățămînt de opt ani, general și obligatoriu, licee agricole, cîmin cultural, casă a creației populare, ansambluri artistice, lumină electrică, radio, televiziune, ziare, reviste și cărți, cinematograful, bibliotecă — și toate acestea există de douăzeci de ani într-o concepție activă — este greu de presupus că nu există și posibilitatea de acces la tot felul de cunoștințe și la aceleași nivele diferențiate ca și la oraș... A fabrica un stil pentru sale este un lucru dăunător*”²).

Se impune orientarea cît mai apropiată a bibliotecarilor în utilizarea variată a galeriei manifestărilor, ceea ce le va sporii forța de influență și va cuceri cititorul. Înseși temele și domeniile abordate în cărți oferă conturul pentru aceasta. Alături de genurile folosite azi îndeobște, sînt și altele cunoscute demult. În tradiția noastră culturală, există o formă deosebit de gustată, promovată în altele rînduri de Mihail Sadoveanu și George Coșbuc: *șezătoarea culturală*, care poate fi reluată cu succes în orice localitate rurală. Iarna, mai cu seamă, grupuri de oameni cu afinități de carte apropiate se întîlnesc pentru a petrece, prin lectură și a discuta în voie despre slova scrisă, povătuși fiind de învățători sau de alți intelectuali. Nu erau lecturi aride, căci se alegeau cărți și pasaje care suscitau interes, se declamau poezii etc. Șezăturile culturale nu concentră participări fastuoase; înima omului era, însă, alături de carte. În unele locuri, s-au infiripat încercări de *teatru literar*, al cărui scop este dramatizarea textelor literare îndrăgite de public, precedată, firește, de comentarii la obiect. În fiecare localitate, sînt posibilități pentru încheierea unei echipe de amatori în cadrul cîminului cultural — și asta ar fi și de resortul bibliotecii — care să prezinte, pe rînd, capodopere ale literaturii naționale și universale, în genul dramatizărilor uzitate la televiziune și radio. Tineretul s-ar integra cu interes în astfel de forme, iar circulația respectivelor opere ar fi în câștig. S-ar putea statornici și o altă formă: *ziua cărții agricole* (la o lună sau două), în cadrul căreia să fie popularizate cărțile agrozootehnice noi sau cărțile legate de muncile agricole de sezon. Cu această ocazie, inginerul agronom ar urma să explice procedeele aplicării metodelor descrise în lucrările comentate.

Intr-un fel, orice activitate destinată publicului — și care nu se referă la tehnica de bibliotecă sau la îndrumarea individuală — face parte din categoria *acțiunilor de masă*. În această idee, ne vom referi la alte forme ale muncii cu cititorii. Bibliotecarii opinează pentru acțiuni restrinse și care propagă direct cartea (prezentări și recenzii, lecturi în grup, expoziții pe teme și expoziții de noutăți, prezentări de liste bibliografice etc.). Recenzia citită oapătă aspect de lecție seacă și nu are priză. E preferabil să fie aleși oameni pricepuți, care să expună liber și atractiv părerile lor despre carte, pentru că reacțiile publicului nu pot fi urmărite de cel care rămîne lăsat textului. Astfel de recenzii câștigă mult dacă li se adaugă mici dramatizări, cu

² Trancă, D. *Cărțile satului*. Contemporanul, nr. 36, 9 sept 1966, p. 1.

ajutorul a 2—3 cititori, prezentări sumare ale altor cărți scrise de autorul respectiv, caracterizări ale contextului istoric în care se petrece acțiunea etc. De la sine înțeles că fără oameni competenți și bine orientați astfel de procedee nu au șansa să se impună. Textele prezentărilor apărute în reviste și ziare sau redactate pe plan local ar putea fi înmănușiate și puse la dispoziția publicului în bibliotecă. S-a dovedit atractivă recomandarea, prin prezentări, a unui număr de 4—5 cărți, de preferință pe o temă sau două. Cu aceeași ocazie, bibliotecarii vor amenaja, neapărat expoziții, care să nu răzlețească pe masă citeva titluri, ci să fie urmarea unui plan bine gândit.

În orice bibliotecă, expoziția de carte și-a demonstrat influența, mai cu seamă dacă bibliotecarul recomandă, succint, cititorilor cărțile expuse, într-o ordine stabilită cu grijă. Însăși varietatea fondurilor avantajează folosirea frecventă a acestui mijloc. Remarcabile sînt expozițiile pe secțiuni, organizate ritmic, într-o succesiune tematică, pentru a se menține permanent viu interesul de lectură al publicului. Ar putea fi folosite și expozițiile cu împrumut, inițiate în urma oulegerii sugestiilor cititorilor, pe teme dintre cele mai felurite. În deprinderea bibliotecarilor ar trebui să intre și organizarea de expoziții pentru popularizarea științei, cit și prezentarea lor cu ocazia conferințelor pe teme științifice. Foarte nimerită este amenajarea de expoziții în afara bibliotecii (în centrul satului, de pildă, în vitrine închise), pentru ca cititorii care nu trec pe la bibliotecă să fie avizați despre existența lor și să fie influențați în profilarea nevoilor de lectură și informare. Nu credem că magazinele sau cooperativele de consum ar refuza să rezerve, din timp în timp, un anume spațiu în vitrinele proprii, pentru expunerea cărților bibliotecii.

Folosirea gamei manifestărilor nu va merge însă pe linia minimei rezistențe. Una este să organizezi o acțiune în grabă și să lăchidezi totul ușor, alta să premeditezi scopul și să alegi forma adecvată (*prezentare sau seară literară, expoziție sau consătuire* etc.). Mare însemnătate are, în acest cadru, propagarea, prin mai multe forme, a unor mari teme, care să realizeze o continuitate de conținut și să adincească progresiv și metodic viziunea cititorului într-un domeniu sau altul. Cîteva teme de importanță deosebită, de altfel abordate în bibliotecile cercetate, nu pot lipsi din cîmpul manifestărilor: *Vizitele conducătorilor de partid și de stat în regiunile țării; Din istoria glorioasă a poporului nostru; Puternică, liberă, pe soarta stăpîină; România socialistă în perspectiva cincinalului; Alitudinea socialistă lafa de muncă și de avutul obștesc; Trecut-prezent-viitor în regiunea noastră; Muzeu și monumente istorice; Întreținerea culturilor la timp; Noulăți în știință și tehnică; Copiii — necesat izvor de satisfacții și bucurii; Ingrijirea sănătății mamei și copilului.* Aria tematică a manifestărilor poate fi rodnic extinsă prin sondarea preferințelor cititorilor, prin urmărirea nemijlocită a solicitărilor și nevoilor de lectură ale acestora, în lumina obiectivelor muncii politice de masă, pe care bibliotecarii nu le pot pierde în moment și din vedere. Alături de acțiunile pe teme destinate tuturor cititorilor, trebuie să fie alese teme care propagă anumite grupe de literatură în forme atractive, cum ar fi: *Povești nemuritoare; Poezia de dragoste; Romanul istoric; Reportajul la zi; Să iacem o mare călătorie prin țară; Peste mări și peste țări și — de ce nu? — Umorul în literatură* etc. etc.

Consultarea listelor bibliografice (expuse la rafturi, în expoziții, păstrate apoi în culegeri) începe să intre în deprinderea a tot mai mulți cititori — Pomi (raionul Șomcuta-Mare), Munteni de Jos, Dolhasca, Dolhești etc. La Vaslui și Pașcani, cititorii au la îndemină, afișate la loc vizibil, listele tematice ale cărților nou intrate în Biblioteca regională Iași și în respectivele biblioteci raionale, liste întocmite cu o ritmicitate exemplară. N-ar fi lipsită de substanță ideea difuzării acestor liste în bibliotecile din mediul rural. Pentru extinderea informării, Biblioteca comunală din Muntenii de Jos se adresează, prin invitații nominale, sorise de mină, unor categorii de cititori, încunostîindu-i despre cărțile care le-au fost rezervate spre lectură. Procedeu este practic prin excelență, cititorii dovedindu-se deosebit de sensibili la atenția bibliotecii. Tipărirea invitațiilor în cantități corespunzătoare pentru toate bibliotecile comunale și raionale ar fi mai mult decît binevenită și stă la îndemina Bibliotecii regionale Iași.

În genere, materialele bibliografice la dispoziția bibliotecilor comunale vizitate sînt, însă, puține. Cele inserate în buletinele metodice odihnesc în sertare. Listele cărților nou intrate în colecțiile bibliotecilor regionale trebuie să fie necondiționat multiplicat în forme atractive și să circule în rînd cu listele cărților noi ale bibliotecilor comunale.

Deși nu intră în categoria manifestărilor, cataloagele ținute la zi rămân un instrument fundamental pentru orientarea lecturii. Din păcate, chiar acolo unde ele există de fapt, nu sînt suficient propagate. Nu credem să fie așa de complicată tîpărirea pe plan central sau regional a unor explicații despre folosirea lor.

Nu ne-a stat în intenție să abordăm metodologia manifestărilor în complexitatea ei și nici să prescriem rețete. Pretulăndeni există o anume experiență viabilă — oglindită larg și aici — interes și bunăvoință de lucru. Rămîne ca bibliotecarii să discearnă ceea ce este bun, să introducă un spirit de planificare și ordine în munca lor. Și aici, ca și în alte domenii, sfatul: „Nu multe, dar mult” are teme. Deseori, bibliotecarii ne scriu că au organizat încă o seară literară, încă o consfătuire etc. etc. Cum au procedat, care e rezultatul... tăcere curată! Sesizarea esențialului, a sensurilor majore ale manifestărilor este înlocuită, în diverse biblioteci, cu rutina și comoditatea. Dacă biblioteca publică reprezintă un instrument destinat să permită educarea, studiul și divertismentul prin lectură, de la sine înțeles că manifestările cu cartea nu pot avea alte mobiluri. Depinde numai de ingeniozitatea cu care sînt ele transpuse în viață și la acest aspect trebuie să mediteze bibliotecarii cu toată sobrietatea. Să nu se creadă că publicul va frecventa asemenea acțiuni, dacă nu vom găsi și mijloacele de a-i reține. Cititorul vine la manifestări nu neapărat cu gîndul de a învăța, pe loc, oa' la școală; el vrea să și petreacă un moment plăcut, chiar atunci cînd e vorba, să spunem, despre literatura pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice. Falsa gravitate, lozincăria, didacticismul, stilul moralizator, monotonia omoară orice manifestare, pregătită, poate, cu un efort nebănuit de muncă. Alte instituții (radioul, televiziunea, cinematografia etc.) desfășoară, la rîndul lor, o propagandă a cărții și o fac, uneori, mult mai bine decît bibliotecile. Cum vor proceda bibliotecile, ce specific vor avea manifestările lor și ce mijloace vor găsi pentru a le face antrenante? Iată o problemă care atrage atenția asupra restructurării concepției despre acțiunile cu cartea în maniera de organizare de pînă acum. Fiecare manifestare, destinată unor cerouri distincte de cititori (sub raportul vârstei, intereselor de lectură și nivelului de cultură), trebuie să aducă ceva nou, interesant, atractiv, altfel șoarta ei este dinainte pecetluită. Mijloacele audio-vizuale (radioul, televizorul, filmul, diapozitivul, discul, magnetofonul etc.) sînt un sprijin eficace în „modernizarea” manifestărilor, în creșterea eficienței lor. Organizatoric, bibliotecarul nu va fi în stare să realizeze singur manifestările de ținută pe care le pretind cititorii de azi. El se poate baza, însă, pe larga capacitate de cuprindere a organizațiilor de masă, care se ocupă, la rîndul lor, de promovarea cărții, de folosirea ei ca mijloc de educație.

Așezarea metodologiei pe baze reale oapătă un rost aparte, acum, în lunile de iarnă. Bibliotecarii nu trebuie să uite că obiectivele instituțiilor pe care le dirijează se împlinesc *PRIN CARTE, PRIN LECTURĂ* și că toate celelalte sînt în sprijinul acestor obiective. Astfel spus, nu numai manifestările — chiar acelea magistral pregătite — au puterea să aducă ameliorări spectaculoase ale activității. Completarea colecțiilor, organizarea adecvată a fondurilor, în scopul dezvăluirii lor complexe, constituirea și întreținerea cataloagelor, realizarea și propagarea altor instrumente de informare, studierea cerințelor de lectură ale publicului și, mai cu seamă, discuția intimă și prelungită cu cititorul în jurul cărților — sînt numai cîteva dintre compartimentele muncii care, în mod logic, nu pot rămîne pe plan secundar. Buna orientare, în lumina indicațiilor care se desprind din documentele de partid și de stat, calitatea și perseverența în tot ce ține de viața bibliotecii, seriozitatea exemplară, de pedagog, și pregătirea neostenită a bibliotecarului vor avea consecințe pozitive asupra lecturii și afirmării cărții în ochii cititorului.

Nicolae RAUȘ

CUM S-AU PREGĂTIT BIBLIOTECILE

Apropierea anotimpului rece reactualizează în atenția bibliotecilor pregătirile pentru o mai intensă activitate cu cititorii. În lunile de iarnă, când oamenii muncii de la sate dispun de mai mult timp pentru lectură, activitatea înregistrează un ritm mai viu, crește frecvența cititorilor, se citesc mai multe cărți decât în restul anului. Acest fapt, dovedit de experiența fiecărui bibliotecar și oglindit în evidența zilnică a oricărei biblioteci, impune o mai bună folosire a bazei materiale cu care au fost înzestrate bibliotecile de la sate, asigurarea condițiilor de funcționalitate și de confort pentru cei care-și îndreaptă pașii spre aceste instituții de culturalizare.

Preparativele pentru iarnă se integrează, de fapt, în contextul unei activități sistematice, permanente, care — să zicem așa — se dezvoltă mai accentuat în perioada la care ne referim. Pe lângă problemele curente privind munca cu cititorii, completarea și organizarea colecțiilor, întocmirea și punerea la punct a instrumentelor de muncă, intervin o seamă de sarcini specifice, cărora bibliotecarii și forurile metodologice ale bibliotecilor trebuie să le acorde o atenție deosebită. În lunile care urmează, se intersectează activitățile legate de încheierea anului de muncă ca, de pildă, discutarea cu cititorii a bilanțului realizării din anul curent, întocmirea planului de muncă anual etc., cu cele ale începutului unui nou an (reinscrierea majorității cititorilor, preparativele în vederea tradiționalei „Luni a cărții la sate” etc.). Bibliotecile sînt solicitate să asigure materialul bibliografic pentru formele învățămîntului de partid, să sprijine buna desfășurare a învățămîntului agrozootehnic de la sate, să amplifice munca de propagandă a cărții și de îndrumare a lecturii cititorilor. Întreaga activitate educativă îndreptată spre dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, a profilului lor etic și orizontului spiritual, răspîndirea cunoștințelor politice, științifice și agrozootehnice prin intermediul cărților, se

axează și în această perioadă, pe obiective precise și sarcini concrete înscrise în planul de muncă pentru lunile de iarnă al fiecărei biblioteci de la sate.

Jaloarele principale ale unui astfel de plan decurg din studierea atentă a planului de măsuri privind activitatea cultural-educativă de masă la sate, elaborat de către Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Pe această bază, comitetele regionale de cultură și artă au indicat problemele care vor fi în atenția instituțiilor culturale și, în funcție de profilul fiecăreia, măsurile care trebuie să fie luate pentru asigurarea condițiilor materiale și intensificarea activității.

Astfel, în planul de măsuri elaborat de Biblioteca regională Suceava se preconizează, printre altele, un sprijin metodologic sporit tuturor bibliotecilor de la sate și, în mod special, bibliotecarilor nou încadrați, organizarea de activități pe lângă bibliotecile comunale, care să ajute munca de propagandă a cărții, elaborarea de materiale metodice destinate activităților de masă ce vor fi organizate de bibliotecari. În sfera de preocupări a Bibliotecii regionale Crișana intră întărirea bibliotecilor raionale ca centre metodologice, rezolvarea unor probleme privind lărgirea și amenajarea localului Bibliotecii raionale Salonta. Întrucît în acest an au luat ființă 24 de biblioteci comunale, serviciul metodic al bibliotecii regionale acordă o atenție îndrumării acestora și ridicării nivelului lor de activitate. În baza unui studiu despre situația filialelor bibliotecilor comunale, s-a întocmit un material metodic, în care au fost precizate sarcinile ce revin acestor unități în funcție de condițiile concrete din fiecare raion, programul de activitate al bibliotecilor comunale cu una sau mai multe filiale, modalitățile de conlucrare dintre bibliotecarul comunal și bibliotecarii cu munca obștească de la filiale. Biblioteca regională Maramureș a întreprins, în baza articolelor despre amenajarea bibliotecilor publicate în paginile revistei

noastre, un studiu cu privire la localurile bibliotecilor, comunale, urmărind o mai bună organizare funcțională a spațiului existent în aceste unități. Totodată, comitele regionale de cultură și artă au luat măsuri pentru înzestrarea unor biblioteci cu mobilier. Așa, de pildă, în regiunea Crișana, numai în trimestrul al III-lea al acestui an s-a confecționat mobilier pentru bibliotecile comunale în valoare de 188 000 lei. În raionul Satu-Mare s-au efectuat cheltuieli gospodărești pentru bibliotecile comunale în sumă de 59 000 de lei, dintre care 20 000 de lei au fost investiți în confecționarea de rafturi, fișiere și mese pentru sălile de lectură.

Asemenea investiții s-au făcut și în alte raioane.

Anul acesta comitele executiv-e ale sfaturilor populare au arătat o grijă mai mare pentru asigurarea unor condiții materiale care să faciliteze buna desfășurare a activității bibliotecilor de la sate. În regiunea Maramureș, a fost repartizat, încă din vară, combustibilul pentru biblioteci, s-au efectuat diferite amenajări și reparații. Localurile bibliotecilor au fost zugrăvite, s-au reparat sobele. La Biblioteca comunală Șeini, s-a amenajat o sală de lectură, iar în comuna Pomi, bibliotecii comunale i s-a pus la dispoziție încă o cameră.

În toate regiunile, bibliotecarii de la sate au luat cunoștință de problemele care le stau în față în lunile de iarnă, atât prin seminariile raionale, cât și prin îndrumările primite de la metodiștii care s-au deplasat în localitățile respective. Cei care lucrează de mai mulți ani într-o bibliotecă, știu însă din propria experiență că, în această perioadă, cea mai mare parte a orelor de muncă este afectată servirii cititorilor și, deci, o seamă de treburi organizatorice și cu caracter gospodăresc trebuie să fie rezolvate din vreme. „De fapt — me spune Florica Anișas, bibliotecară în comuna Pomi, regiunea Maramureș — o parte din pregătirile pentru iarnă trebuie să fie făcute încă din vară, când, la drept vorbind, dispunem de mai mult timp”. În bibliotecă pe care o conduce, aproape 80 % din cititorii înregistrați pînă la 1 septembrie au fost înscrisi încă din primul trimestru al anului, majoritatea lor avînd în fișa de cititor 7—8 volume împrumutate. Reglementînd judicios circulația publicațiilor în lunile de vară, bibliotecara a avut posibilitatea să se ocupe de verificarea cărților după

registru inventar, a amenajat cu mult gust încăperea spațioasă în care se află biblioteca comunală, a reorganizat după criteriul așezării sistematice cele 8 000 de volume, a pregătît și a introdus noi despărțitoare de raft, confecționate prin mijloace locale. La dispoziția cititorilor au fost puse un raft tematic în care sînt expuse publicații în sprijinul celor ce urmează cursurile învățămîntului agrozootehnic de 3 ani și altul cu lucrări de popularizare a științei.

Toate măsurile prevăzute pentru perioada de iarnă converg în direcția unei mai eficiente folosiri a bazei materiale cu care au fost înzestrate bibliotecile. Ne referim, mai ales, la instrumentul principal prin care bibliotecile realizează sarcinile educative, și anume, colecțiile de publicații.

Cu ajutorul Bibliotecii regionale Crișana s-au organizat cataloagele alfabetice și sistematice în biblioteca comunală Ceica, dezvoltându-se multilateral colecțiile după normele tehnice bibliotecare. Aceste cataloage au fost prezentate bibliotecarilor participanți la seminarul regional din luna octombrie. Planul de măsuri pentru perioada de iarnă prevede, între altele, organizarea cataloagelor în toate bibliotecile comunale din regiune după modelul prezentat de biblioteca din Ceica.

Pe lînia aceluiași preocupări, la biblioteca comunală Viile (raionul Satu-Mare) biblioteca Erdei Irina a făcut o triere atentă a fondului de publicații, scoțînd din rafturi volumele uzate care nu mai suportă reparații și o parte din dubletele unor cărți mai puțin solicitate de cititori. În felul acesta, s-a realizat o economie de spațiu, la îndemîna cititorilor au fost puse rafturi frumoase orînduite, de unde pot să-și aleagă volumele ce-i interesează. În localul bibliotecii, a organizat două expoziții de cărți care se adresează tineretului și femeilor. La dispoziția cititorilor, au fost puse cataloagele alfabetice și sistematice, s-a amenajat o sală de lectură unde pot consulta ziarele, revistele și cărțile din fondul sălii de lectură.

În comuna Borod (regiunea Crișana), bibliotecara Lucreția Butuc a avut în atenție o bună amenajare funcțională a celor două camere spațioase ale localului bibliotecii, astfel încît cititorii să se poată orienta ușor în alegerea cărților direct din raft. Fiind o comună de munte unde casele sînt răsărate pe o suprafață întinsă, bibliotecara a orga-

nizat 4 puncte de împrumut și lucrează câte două ore săptămînal la fiecare.

La aceste cîteva exemple din bibliotecile vizitate de noi am putea adăuga și altele care atestă grija manifestată de bibliotecari pentru o bună valorificare a colecțiilor bibliotecii, ca, de pildă, bibliotecile comunale Hodod (regiunea Maramureș), Vinători (regiunea Crișana) etc. Dar există și altele de situații. La Biblioteca comunală Ulmeni (regiunea Maramureș), în luna septembrie, cărțile se aflau aruncate la voia întâmplării, iar în comuna Tăuți-Măgherăuș, din aceeași regiune, unde biblioteca dispune de un local spațios, frumos zugrăvit, rafturile erau așezate la nimereală și fondul de publicații era complet dezorganizat.

Anul acesta, bibliotecile comunale și-au îmbogățit colecțiile cu noi volume provenite din achiziții de la colecții sau din donații făcute de către cooperativele de consum. În regiunea Maramureș, completarea s-a făcut cu regularitate, trimestrial. Totuși, se impune stabilirea unor criterii mai judicioase privind repartizarea volumelor la diferite biblioteci comunale, să se țină seama atât de varietatea tematică a cărților, de utilitatea lor pentru cititorii din fiecare comună, cit și de numărul locuitorilor și al satelor componente. Astfel, în comuna Lăpușel, cu o populație de 1.800 de locuitori, unde există o bibliotecă comunală cu o singură filială, au intrat 624 de volume pînă la 1 septembrie, în timp ce la

bibliotecile din comunele Hodod cu 5.600 de locuitori și 3 filiale au fost repartizate numai 256 de volume, Viile cu 4.700 de locuitori și 3 filiale — 375 de volume, Șeini cu 7.000 de locuitori și 2 filiale — 355 de volume. Biblioteca regională Maramureș ar trebui să studieze cu atenție această situație și implicațiile ce le are asupra lecturii cititorilor.

În regiunile Banat, Iași, Crișana și altele, bibliotecile regionale au întreprins măsuri concrete pentru organizarea activității filialelor. Aceste probleme nu i s-a acordat atenția cuvenită în regiunea Maramureș. În timp ce în satele centre de comună, munca cu cititorii este mai intensă, filialele bibliotecilor comunale nu sînt cuprinse în programul de muncă al bibliotecarilor comunali. În comuna Doba (raionul Satu-Mare) fondul de publicații al fostelor biblioteci sătești, în prezent filiale, încă n-a fost preluat de biblioteca comunală. Unii bibliotecari comunali se deplasează sporadic la filiale, mai ales pentru înregistrarea datelor prezentate de bibliotecarii cu muncă obștească.

Stabilirea unui program de activitate al bibliotecilor comunale, care să țină seama și de reglementarea judicioasă a circulației cărților în toate satele comunale, este una din problemele care trebuie să întreprindă în preocupările tuturor bibliotecilor regionale și raionale.

Ion Verdeș

PLANUL DE MUNCĂ AL BIBLIOTECII COMUNALE PENTRU LUNILE DE IARNĂ

Într-un album lucrat cu migală și expus la vedere pe una din mesele aflate în Biblioteca comunală Șercaia, se găsesc instantanee fotografice, decupaje din ziare și reviste, scheme de panouri și de expoziții și alte imagini care ilustrează munca plină de pasiune și dăruire (ultimele cuvinte aparțin titlului unui articol din ziarul *Drum nou*) a bibliotecarei Hedi Wonner. În lăcașul de cultură unde lucrează de aproape cinci ani, spiritul gospodăresc, caracteristic locuitorilor comunei —

pentru care au fost apreciați și distinși cu titlul de comună model —, se împletește cu o continuă strădanie de a îmbunătăți și dezvolta activitatea, de a perfecționa metodele de muncă cu cititorii.

Planul pe anul 1966 cuprinde, în linii mari, problemele care formează conținutul activității oricărei biblioteci comunale: cifrele de control referitoare la înscrierea cititorilor și difuzarea cărților, acțiunile care vor fi organizate de bibliotecă pentru popularizarea colecțiilor de publicații, munca de îndrumare a lecturii cititorilor adulți

și copii etc. În caietele de evidență, au fost înregistrate meticolos rezultatele din fiecare zi și, putem spune, la unii indicatori ele însumează o creștere față de aceeași perioadă a anului precedent. Până la 1 octombrie, în satul Sercaia — unde este situat localul bibliotecii — au fost înscrși 647 de cititori (anul trecut 613), la filiala din satul Vad — 235 de cititori (în 1965 — 102), iar la cea din satul Hălmeag — 94 de cititori (respectiv 66). Registrul manifestărilor de masă consemnează acțiuni mai multe și forme mai variate decât anul trecut.

Ceea ce a atras însă atenția bibliotecarei a fost faptul că numărul cărților difuzate s-a micșorat și indicele de lectură a înregistrat, de asemenea, o scădere. Această situație trebuia să fie cercetată minuțios, pentru a se descoperi cauzele, a se analiza, în spirit aut critic, eficacitatea metodelor folosite în munca cu cititorii și a se stabili măsurile care să ducă — în lunile următoare — la ridicarea gradului de pătrundere a cărții și la intensificarea lecturii cititorilor.

Punctul de plecare pentru analiza împrumuturilor efectuate până la 1 octombrie a fost cercetarea fișelor de cititori de la sediul bibliotecii. Întrucât cărțile împrumutate anul acesta au fost înregistrate în continuarea fișelor din anul trecut, s-a putut stabili cu exactitate că 84% din totalul adulților sînt cititori permanenți, 4,5% au plecat din localitate, iar 11,5% sînt cititori noi, înscrși anul acesta. Bibliotecara a reușit să formeze un grup statornic de cititori, dintre oare majoritatea frecventează biblioteca de mai mulți ani.

Apoi, s-a trecut la cercetarea situației împrumuturilor pe categorii de cititori, stabilindu-se numărul de cărți eliberate pentru fiecare din aceștia. Nive-

lul lecturii pe categorii de cititori se prezenta în felul următor: (vezi tabelul).

Gruparea după numărul volumelor împrumutate a arătat că 30% din totalul cititorilor au citit un număr mai mare de cărți decât indicele mediu de lectură (oare era de 6 cărți pe cititor), 23% au citit 3—5 cărți, iar 47% numai 1—2 cărți. În grupa celor cu peste 6 volume împrumutate, există cititori cu o lectură asiduă, care frecventează cu regularitate biblioteca: 7% din totalul cititorilor au împrumutat 11—15 cărți, 3% între 16 și 20 de cărți, 5% peste 20 de cărți.

Cercetarea fișelor a relevat că, în Sercaia, cărțile bibliotecii au pătruns în fiecare casă. Există 97 de familii ai căror membri sînt cu toții cititori ai bibliotecii comunale și, adeseori, o carte împrumutată de un membru al familiei este citită și de ceilalți. Așa, de pildă, cei 3 membri ai familiei Prună Ștefan au împrumutat, în total, 23 de volume, familiei Streșină Alexandru îi revin, în medie, cite 8 volume citite de fiecare, familiei Zerbes Reinhold — 5 volume etc. Numărul celor cu o lectură nesistematică (numai 1—2 cărți împrumutate) era destul de mare.

Analiza întreprinsă la biblioteca comună a permis să se cunoască stadiul în care se află lectura diferitelor categorii de cititori, gradul de permanență și fluctuațiile existente, posibilitățile de atragere spre lectură și a altor locuitori. „O astfel de analiză — ne spune bibliotecara — era absolut necesară, deoarece mi-am dat seama că metodele folosite pînă acum n-au fost totdeauna eficace și trebuia să-mi îmbunătățesc stilul de muncă. Anul acesta, am organizat multe manifestări de masă și, personal, nu am ce să-mi reproșez în legătură cu temele alese. Toluși,

(în %)

Categorია	% din totalul cititorilor	Au citit:		
		peste 6 cărți	3—5 cărți	1—2 cărți
Muncitori	18,4	18	27	55
Membri ai C.A.P.	10,0	24	12	64
Tehnicienii și intelectuali	8,1	20	23	57
Funcționari	6,1	30	32	38
Alții	13,9	27	15	58
Elevi peste 14 ani	16,5	28	35	37
Elevi pînă la 14 ani	26,9	45	23	32

asa cum am constatat, actiunile organizate nu au impulsional lectura si nu toate au trezit un ecou deosebit pentru anumite carti. Aceasta, poate, si din cauza ca manifestarile de masa au fost prea generale adresandu-se, nediferentiat, tuturor cititorilor. Scaderea indicelui de citire s-a datorat, in mare masura, faptului ca n-am deslasurat o muncă individuală sulicent de insistență cu cititorii care nu aveau o lectură sistematică. După cercetarea atentă a fiecărei lișe de cititor și analiza datelor statistice, am purtat discuții cu membrii colectivului obștesc al bibliotecii și cu unii cititori. Am ajuns la concluzia că accentul principal în activitatea bibliotecii trebuie să cadă pe munca cu fiecare categorie de cititori și, individual, cu fiecare cititor, ținind seama de preocupările profesionale, de interesul manifestat pentru anumite genuri de literatură, de pregătirea intelectuală”.

De fapt, planul de măsuri pentru lunile de iarnă demonstrează această abordare realistă a problemelor care stau în fața bibliotecii comunale. În vederea intensificării lecturii cititorilor cu puține cărți citite, bibliotecara și membrii colectivului de sprijin vor face vizite la 60 de cititori-muncitori și 37 de cititori-cooperatori, pentru a cunoaște mai detaliat cauzele slabei frecvențe la bibliotecă și a studiă interesele de lectură ale acestora. Totodată, la 38 de intelectuali și tehnicieni, 14 funcționari și 48 de pensionari, casnice etc. vor fi trimise invitații scrise prin care vor fi poțiti să viziteze biblioteca. În discuțiile cu părinții elevilor, ocazionate de vizitele la domiciliu, cadrele didactice de la liceul din localitate vor face recomandări de cărți pentru lectura familiei.

Alte aliniate ale planului pentru lunile de iarnă inscriu măsuri referitoare la popularizarea bibliotecii și a cărților noi intrate prin anunțuri săptămânale la stația de radioficare și afișe care vor fi expuse în locurile mai frecventate. Acestea se vor adresa diferitor grupuri de cititori, în limba română și în limbile minorităților naționale (maghiară și germană), ținându-se seama de preocupările profesionale, vîrstă, sex etc.

Pornind de la aceeași analiză, s-a constatat că, paralel cu intensificarea lecturii cititorilor actuali, există posibilități de înscriere a noi cititori pînă la sfîrșitul anului. „Deși numărul cititorilor a crescut — precizează tovarășa Wonner — iar în satul centru de co-

mună gradul de cuprindere a populației (32%) este, totuși, satisfăcător, nu același lucru îl pot spune despre satele aparținătoare; în satul Vad 24%, iar în satul Hălmeag — numai 14% din totalul populației irecventează biblioteca. Ne-am propus să înscriem, încă în anul acesta, aproximativ 200 de cititori, ceea ce nu este exagerat. În acest scop, am inițiat, pentru cititorii permanenți, acțiunea: «Fiecare cititor aduce un cititor nou». Va trebui să-mi îndrept atenția și spre filiale, să le vizitez mai des, deși în programul de lucru al bibliotecii este prevăzută numai o zi pe săptămîină pentru deplasare în teren”.

(Într-adevăr, orarul de lucru stabilit de Biblioteca regională Brașov pentru toate bibliotecile comunale din regiune ar trebui revizuit, deoarece nu ține seama de condițiile concrete din fiecare comună, de numărul satelor aparținătoare, de distanța filialelor față de satul centru de comună, de necesitatea folosirii — în anumite cazuri — a unui timp mai mare pentru deplasări pe teren).

În planul de muncă pentru lunile de iarnă, au fost luate în considerare componenta colecțiilor (există peste 9.000 de volume) și posibilitățile pe care le oferă pentru realizarea sarcinilor educative ale bibliotecii. „Fondul de cărți din domeniul social-politic (aproape 1.000 de volume) ne permite să asigurăm bibliografia recomandată cursanților de la învățămîntul de partid. Avem colecția completă a operelor clasice ale marxism-leninismului, documentele Congresului al IX-lea al P.C.R. și alte documente ale partidului nostru, cărți și broșuri de popularizare. Colecțiile de ziare sînt ținute la zi și vor sta în permanență la dispoziția celor interesați. Cu sprijinul Statului popular comunal, vom amenaja sala de lectură într-o încăpere care urmează s-o primim. Aici va fi expus planiglobul pe care vom marca, prin indicatoare îndreptate spre dilerite articole din ziare, principalele evenimente politice internaționale.

Se resimte, însă, lipsa cărților de popularizare a științei (grupa respectivă totalizează numai 3,5% din fondul de publicații). Avem 329 de exemplare, care reprezintă numai 168 de titluri, iar dintre acestea 28 de cărți și broșuri au apărut pînă în anul 1950, 59 pînă în 1955, 35 pînă în 1960 și 44 în ultimii cinci ani. O parte din titlurile existente sînt depășite prin conținut, prin evolu-

lia problematicii științifice și nu mai merită să le popularizăm. Avem puține cărți de popularizare din domeniul medicinei și, mai ales, titluri relevante la creșterea și îngrijirea copiilor”.

Aceste observații ale bibliotecarei vin să explice unele prevederi ale planului de măsuri, ca, de pildă:

— de la dispensarul local vom prelua, pe bază de tabel — sub formă de împrumut — un număr de broșuri și cărți despre problemele natalității, îngrijirii sănătății mamei și copiilor, educației sexuale etc., care vor fi puse în circulație prin bibliotecă și prin filiale;

— se va interveni la biblioteca raională pentru achiziționarea mai multor broșuri și cărți de popularizare a științei. Întrucât există puține titluri din acest domeniu, termenul de împrumut se va stabili în așa fel încât să crească viteza de circulație. Pentru intensificarea lecturii cărților de popularizare a științei, se vor întreprinde următoarele:

— membrii brigăzilor științifice vor primi lista cărților adecvate subiectelor pe care le abordează, urmând să informeze participanții despre titlurile volumelor existente în bibliotecă și despre posibilitățile de a se documenta mai amplu în legătură cu întrebările puse;

— conferințele pe tema *Să cunoaștem tainele universului* — organizate de căminul cultural — vor fi precedate sau urmate de prezentări de cărți;

— la sediul cooperativei agricole de producție vor fi expuse panouri și vitrine cu cărți de popularizare a științei. Tematica acestora va fi stabilită în funcție de conferințele care urmează să aibă loc la căminul cultural.

Așa cum rezultă din planul de măsuri, în centrul atenției se află munca individuală a cititorii, iar manifestările de masă sînt considerate un auxiliar important pentru activitatea de propagandă a cărții cu diferite grupe de cititori.

Biblioteca comunală are în vedere sprijinirea realizării sarcinilor economice ale cooperativei agricole de producție. După o discuție cu inginerul agronom, formele de muncă au fost stabilite în funcție de profilul brigăzilor din cooperativa agricolă de producție. Se prevede achiziționarea de cărți referitoare la organizarea și retribuirea muncii, selectarea din fondul bibliotecii a cărților și broșurilor agrozootehnice care vor fi recomandate membrilor fiecărei brigăzi, organizarea unor rațiuni tematice pentru cele două cercuri

de învățămînt agrozootehnic. Cu ajutorul inginerului agronom și al inginerului zootehnist, se vor organiza consfătuiri pe brigăzi, care vor aborda, pe baza unor cărți, problemele sporirii producției agricole în fiecare sector al cooperativei agricole.

În colaborare cu comisia locală de femei se vor organiza 5 cercuri unde se va citi din broșuri pe teme pedagogice, medicale, gospodărești. În incinta bibliotecii, va funcționa o expoziție de cărți care se adresează femeilor. Cu sprijinul dispensarului local, se va organiza, la sediul bibliotecii, o consfătuire pe tema: *Creșterea și îngrijirea copilului*, urmată de prezentarea unor cărți de propagandă sanitară.

O atenție deosebită se acordă muncii cu tinerii cititori. În colaborare cu organizația U.T.C. din localitate și cu căminul cultural, se va organiza seara literară: *Tinerețea oamenilor de seamă*. Tema unei alte serii literare va fi: *Tinerețea și dragostea — surse de inspirație poetică*. Se prevăd, de asemenea, prezentări de cărți, ca, de pildă: *Pragul vârstei de aur*, *Prietenie, dragoste, căsătorie*, *Atitudini* de Paul Marian etc.

Un capitol special este destinat propagandei literaturii beletristice. Cu prilejul celei de-a 19-a aniversări a Republicii, biblioteca comunală va organiza, în colaborare cu căminul cultural, seara literară pe tema: *Frumusețea patriei — oglindite în literatură*. Cărțile noi intrate vor fi prezentate pe grupe de cititori, luîndu-se seama de preferințele lor.

Printre alte măsuri prevăzute pentru lunile următoare, pot fi enumerate: afixarea zilnică a ziarului pe un panou destinat acestui scop; întocmirea dării de seamă a bibliotecii și a planului de muncă pentru anul viitor; organizarea unei adunări cu cititorii, în care aceștia vor expune opiniile lor în legătură cu activitatea desfășurată; stabilirea programului pentru „Luna cărții la sate”; reinscrierea cititorilor. Totodată, s-a elaborat un program de muncă pentru filialele bibliotecii, care prevede orele afectate servirii cititorilor, reînnoirea periodică a cărților, rezolvarea unor probleme gospodărești.

Înfăptuirea acestui plan realist și bine chibzuit va adăuga noi imagini în albumul bibliotecii, care să reflecte roadele muncii educative cu cititorii.

Aron GRÜNBERG

CĂSĂTORIA — MATERNITATEA — EDUCAȚIA COPILOR

BIBLIOGRAFIE

Prevederile constituționale, diferitele acte normative, care ocrotesc căsătoria și familia în societatea noastră, măsurile luate în ultima vreme pentru consolidarea familiei, pentru apărarea intereselor mamei și copilului dovedesc grija pe care partidul și statul nostru o acordă acestei probleme. Justa înțelegere a măsurilor luate, a noilor reglementări legate de întărirea familiei, sporirea numărului copiilor, creșterea și educarea lor, constituie obiectul multor acțiuni cultural-educative de masă, preocupă cu insistență presa centrală și locală, radioul, televiziunea etc.

Bibliotecile publice de toate categoriile trebuie să participe cu mijloacele lor la aceste acțiuni, evidențiind, cu fiecare prilej potrivit, publicațiile pe această temă, prin expoziții vitrine, liste de recomandare, convorbiri cu cititorii, albume cu articole decupate din ziare etc. În sprijinul bibliotecarilor, publicăm mai jos o bibliografie selectivă cuprinzând cele mai noi materiale pe aceste teme.

CEAȘESCU, NICOLAE. *Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu [la] Conferința națională a femeilor. 23—25 iunie 1966.* Scîntela, 35, nr. 7020, 24 iun 1966, p. 1, 3.

Raportul Consiliului Național al Femeilor din Republica Socialistă România cu privire la activitatea desfășurată de la ultima conferința națională și sarcinile ce revin mîcării de femei în lumina hotărîrilor celui de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, prezentat de tovarășa Suzana Gidea la Conferința națională a femeilor. 23—25 iunie 1966. Scîntela, 35, nr. 7020, 24 iun 1966, p. 2.

Chemarea Conferinței Naționale a Femeilor din Republica Socialistă România. Scîntela 35, nr. 7022 26 iun 1966, p. 2.

ARMONIA VIETII CONJUGALE

Modificarea unor dispoziții legale privitoare la divorț. [Pe marginea decretului emis de Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România]. Scîntela, 36, nr. 7128, 11 oct 1966, p. 5.

AUNEANU, MANOLE. *Corabia cu doi pasageri. 1. Referindu-vă la experiența dumneavoastră de viață, care credeți că sînt pîrghile menite să consolideze și să dea trîncie familiei? Ați avut vreun moment de cumpănă în viața de familie, cum l-ați depășit? Pot fi ocolite sursele ce dezorganizază familia? Anchetă socială.* Scîntela, 35, nr. 6889, 12 feb 1966, p. 1, 3.

Aurul curat al verighetel. Răspunsuri la ancheta permanentă a „Scintei tineretului”: „Ce calitate ați dori să întrunească soțul sau soția dv.?” Scîntela tineretului, 22, nr. 5317, 23 iun 1966, p. 3.

BĂDULESCU, GALINA. *Primul pas în doi.* [Căsătoria — act de covîrșitoare importanță în viața tinerilor. Reportaj-anchetă din orașul Cluj]. Să discutăm despre tinerete: educație, răspunderi. Scîntela tineretului, 22, nr. 5394, 22 sept 1966, p. 3.

BĂDULESCU, GALINA. *Proces proceselor de divorț.* [Conceptiile care generează instabilitatea în căsniciile tinere]. Reportaj-anchetă. Să discutăm despre tinerete, educație, răspunderi. Scîntela tineretului, 22, nr. 5383, 8 sept 1966, p. 4.

EPUREANU, LIA. *Logodna — răgaz al cunoașterii.* Codanele. Săteanca nr. 7, iul 1966, p. 22—23.

FLORESCU, EUGEN. *Mă mărit... să mă distrez.* Să discutăm despre tinerete, educație, răspunderi. Scîntela tineretului, 21, nr. 5085, 22 sept. 1965, p. 1, 2.

FLORESCU, EUGEN. *Umbre pe certificatul roz al căsătoriei. (I—II).* [Anchetă]. Să discutăm despre tinerete, educație, răspunderi. Scîntela tineretului, 22, nr. 5315, 21 iun 1966, p. 1, 2 și nr. 5321, 28 iun 1966, p. 1, 5.

JULA NICOLAE. „...Acolo să înflorească, și mîndru să odrăslească”. Tradiții ale poporului: nunta românească. Scîntela tineretului, 22, nr. 5406, 6 oct 1966, p. 1 și 5.

NICUȚA, TĂNASE. *Să ne prezentăm la proces?* Pe marginea unei scrisori sosite la redacție. [Drama copiilor cu părinți în divorț]. Scîntela, 36, nr. 7105, 18 sept 1966, p. 2.

OPRESCU, EUGENIA. *Cine e mai presus în căsnicie?* [Perfecta unitate dintre soț și soție — condiție esențială a trăinicieii în căsătorie]. *Scintela*, 36, nr. 7090, 3 sept 1966, p. 2.

Prietenia și dragostea — baza unei familii trainice. (Material pentru cercurile de citit). [Buc.], 1965. 14 p. (Consiliul Național al Femelor din R.P.R.).

STANCU, NATALIA. *Celibatarele.* *Scintela*, 35, nr. 7067, 10 aug 1966, p. 2.

STOIAN, MIHAI. *De ce a eșuat un pronostic judecătoresc. Ancheta socială.* [Inconsistența motivelor invocate în procesele de divorț]. *Scintela*, 36, nr. 7115, 28 sept. 1966, p. 2.

STOIAN, MIHAI. *Facilitatea sentinței de divorț.* *Scintela*, 36, nr. 7124, 7 oct 1966, p. 1, 3.

TUDOSE, TANIA. *Motiv de divorț.* [Conceptii învechite cu privire la atitudinea soțului față de îndatoririle soției]. *Femeia*, nr. 8, aug 1966, p. 8.

Unele aspecte ale relațiilor dintre soți care pot duce la destrămarea familiei. (Material pentru cercurile de citit). [Buc.], 1965. 15 p. (Consiliul Național al Femelor din Republica Socialistă România).

BUCURIA MATERNITĂȚII

Decret pentru reglementarea întreruperii cursului sarcinii [adoptat de Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România]. *Scintela*, 36, nr. 7119, 2 oct 1966, p. 5.

Măsurile pentru reglementarea întreruperii cursului sarcinii. [Pe marginea decretului adoptat de Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România pentru reglementarea întreruperii cursului sarcinii]. *Scintela*, 36, nr. 7119, 2 oct 1966, p. 1, 5.

ABUREL, EUGEN. *Natura, ultragiată, se răzbuună.* Consecințele mijloacelor primitive de prevenire și întrerupere a sarcinii. *Scintela*, 36, nr. 7121, 11 oct 1966, p. 2.

ALESSANDRESCU, DAN și LUCA, VALE-RIU. *Concepția, sterilitatea, anticoncepția.* Buc., Editura medicală, 1965. 132 p. cu fig.

ALEXANDRESCU, V. *Necesitatea biologică a menținerii primei sarcini.* *Statul medicului.* *Scintela* tineretului, 22, nr. 5403, 2 oct 1966, p. 2.

CIORTOLOMAN, HENRIETTE. *Binefacerile maternității.* Pe teme medicale. *Scintela*, 36, nr. 7106, 19 sept. 1966, p. 2.

CIORTOLOMAN, HENRIETTE și TEODORU, GH. C. *Nașterea — începutul celei de-a doua tinereți.* Răspund unor întrebări puse de cititoare dr. H. Ciortoloman și dr. Gh. C. Teodoru, medici primari la Maternitatea Polizu. *Scintela* tineretului, 22, nr. 5401, 30 sept 1966, p. 2. (Daniela Borzea).

FLORESCU, EUGEN. *Elogiu maternității.* Ancheta noastră. 100 de tinere soții, care încă n-au devenit mame, răspund la întrebarea: *Veți avea copii? Să discutăm despre tinerețe, educație, răspunderi.* *Scintela* tineretului, 22, nr. 5400, 29 sept 1966, p. 3.

GHEORGHIU, D. *„Oare voi mai putea deveni mamă?”* *Statul medicului.* România liberă, 26, nr. 6827, 29 sept 1966, p. 2.

GHEORGHIU, D. *Sarcina și lăuzia.* [Buc.], Editura medicală, 1965, 120 p.

PASCU, HORIA. *Întreruperea sarcinii și „epilogul” ei.* *Statul medicului.* Flacăra, 15, nr. 41, 8 oct 1966, p. 18.

PETREANU, ELISABETA. *Examenul vieții.* În vizită la Maternitatea „Polizu”. România liberă, 26, nr. 6820, 21 sept 1966, p. 1, 2.

POPESCU, PETRE. *Păstrarea sarcinii — cerință fiziologică a organismului sănătos.* *Scintela*, 36, nr. 7116, 29 sept 1966, p. 2.

ROVINȚESCU, F. *Complicațiile extragenitale ale avortului provocat.* *Statul medicului.* România liberă, 26, nr. 6829, 1 oct 1966, p. 2.

Sarcina și sănătatea femeii. [Buc., 1964]. 12 p. (Consiliul Național al Femelor din R.P.R. Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale. Institutul de igienă și protecția muncii).

STANCA, N. CONST. *Întreruperea sarcinii și consecințele ei.* Pe teme medicale. *Scintela*, 36, nr. 7097, 10 sept 1966, p. 2.

SĂNĂTATEA FEMEII — CONDIȚIE PRIMORDIALĂ A DEZVOLTĂRII ARMONIOASE A GENERAȚIILOR VIITOARE

ALECU ȪNGUREANU, MARIA. *Femeia și etapele vieții ei.* Buc., Editura științifică, 1965. 64 p. cu fig. (Consiliul pentru răspunderea cunoștințelor cultural-științifice).

COJA, NICOLAE. *Un domeniu complex. Biologia și patologia femeii.* (Interviu cu prof. dr. Nicolae Coja, directorul Spitalului Polizu despre lucrările celei de-a II-a Conferințe naționale de ginecologie și obstetrică). *Contemporanul*, nr. 42, 15 oct 1965, p. 8. (Mihai Mezanet).

DECULESCU, ADRIANA. *De la o doctorită către tinerele sale prietene.* Buc. Editura medicală, 1965. 32 p. (Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale. Institutul de igienă și protecția muncii).

PITIȘ, MARCELA. *Glandele endocrine și sănătatea femeii.* Buc., Editura medicală, 1965. 20 p. cu fig. (Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale. Institutul de igienă și protecția muncii. Biblioteca educației sanitare).

Sănătatea femeii și a copilului. Buc., Editura medicală, 1964. 188 p. cu fig. (Crucea Roșie a R.P.R.).

VASILIU, VLAD. *Igienă intimă a femeii.* Ediția a 2-a. Buc., Editura medicală, 1966. 95 p. cu fig.

COPII — TEMELIA FAMILIEI

BĂIEȘU, ION. *Ceva despre familie.* *Scintela*, 35, nr. 6789, 2 nov 1965, p. 1, 5.

DOHOTARU, ADRIAN. *Sărbătoare într-o familie.* Redescoperirea unei tradiții. [Sărbătoarea familiei în casele cu mulți copii]. *Scintela*, 36, nr. 7094, 7 sept 1966, p. 2.

- GHIVIRIGA, LUMINIȚA. *Frații*. De vorbă cu părinții. Săteanca, nr. 7, iul 1966, p. 21.
- HOSSU, VALENTIN și RADOVICI, CONSTANTIN. „Codul” interfamilial. [Raportul muncilor domestice în familie]. Să discutăm despre tinerete, educație, răspunderi. Știința tineretului, 22, nr. 5403, 2 oct 1966, p. 1, 2.
- LUCA, ȘTEFAN. *Familia țărănească*. Pe marginea unei scrisori de la țară. Știința, 36, nr. 7082, 26 aug 1966, p. 2.
- Să clădin viața de familie pe o temelie morală sănătoasă, solidă, înaintată*. (Material pentru cercurile de citit). [Buc.], 1965. 14 p. (Consiliul Național al Femelor din Republica Socialistă România).
- STANCU, ZAHARIA. *Tradiția caselor pline de copii*. Știința, 36, nr. 7111, 24 sept 1966, p. 1, 2.
- ȘCHOPU, URSULA. *Puterea miraculoasă a copilului* [în consolidarea căsniciei]. Știința, 36, nr. 7083, 27 aug 1966, p. 1, 2.
- TINCU, VASILE. *Soarele și cerul*. Masă rotundă organizată de cooperatori din comuna Căbești, raionul Belduș: Ce înseamnă copiii pentru dv.? — Ce însemnați dv. pentru copii? — Ce loc ocupă copiii în căsnicie? Săteanca, nr. 8 aug 1966, p. 10—12.
- VÎNTU, GRAZIELA. *Întoarcerea părintelui... rătăcitor* [înfierea unui copil — factor important în consolidarea unor familii. Anchetă la Casa copilului nr. 1 din București]. România liberă, 26, nr. 6824, 25 sept 1966, p. 1, 2.
- ÎN CENTRUL ATENȚIEI
PĂRINȚILOR: SĂNĂTATEA
COPILOR**
- CAJAL, N. *De ce nu mănincă copilul meu?* Buc., Editura medicală, 1964. 79 p. cu fig.
- CONSTANTINESCU, C. *În atenția savanților — copilul*. Interviu cu prof. univ. dr. C. Constantinescu, șeful Clinicii de pediatrie a Spitalului „Grigore Alexandrescu” din București. România liberă, 23, nr. 6575, 5 dec 1965, p. 3.
- Copilul? Medicii și părinții îi apără sănătatea*. [Interviu cu:] 1. Prof. H. Wissler (Elveția): „30 de ani de progres...” 2. Prof. dr. H. Kirchmair (R. D. Germană): „Putem preveni malformațiile congenitale...” 3. Prof. dr. Corneliu Constantinescu (Republica Socialistă România): „Cea mai frecventă boală nu mai constituie o problemă...” 4. Prof. R. A. Marquézy (Franța): „Și viitorul?...” Femeia, nr. 11, nov 1965, p. 4—5. (Adrian Iancovici).
- DOBRIN, TAMARA. *Educația deprinderilor și comportamentului igienic la copii*. [Conferință]. Buc., 1965. 19 p. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).
- DUMITRIU, RADU. *Scrisoare către un tânăr*. Buc., Editura medicală, 1965, 64 p. cu fig. (Crucea Roșie a R.P.R.).
- HUPPERT, FILIP. *Cum prevenim accidente la copii*. (Noțiuni elementare pentru cercurile de femei). Buc., Editura medicală, 1965. 20 p. (Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale. Institutul de Igienă și protecția muncii. Biblioteca educației sanitare).
- PETRESCU COMAN, V. *Alimentația rațională a copiilor mici*. Sfatul medicului. Femeia, nr. 8, aug 1965, p. 22.
- SERGHEEV, S. *Igienă copilului școlar*. Veac nou, 21, nr. 38, 17 sept 1965, p. 8.
- TAINDEL, CLAUDIU și PREDESCU, ION. *Bolile infecțioase ale copilului*. Buc., Editura medicală, 1966. 127 p. cu fig.
- TĂNĂSESCU, GH. *Copiii sînt azi mai volnici? Ce demonstrează ultimele studii științifice medicale din țara noastră*. (Interviu cu dr. Gh. Tănăsescu, șeful Secției de igienă a copilului și adolescentului din cadrul Institutului de Igienă-București). Știința, 35, nr. 7042, 16 iul 1965, p. 2 (D. Minculescu).
- TISMĂNEANU, HERMINA. *Ce trebuie să știm despre dezvoltarea armonioasă a copilului*. Buc., Editura medicală, 1965. 47 p. (Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale. Institutul de Igienă și protecția muncii).
- VOICULESCU, VIORICA. *Prevenirea bolilor digestive la copii*. Femeia, nr. 9, sept 1965, p. 22.
- ARTA DE A FI PĂRINTE**
- BARBULESCU, PETRE. „Școala” părinților și cercetările pedagogice. Știința, 35, nr. 7029, 3 iul 1964, p. 4.
- BODEA, IORDACHE. *Aripa „ocrotitoare” nu ajută zborul*. Să discutăm despre tinerete, educație, răspunderi. Știința tineretului, 22, nr. 5179, 13 jan 1966, p. 1, 3.
- BOLDUR, M. *Vîrsta dificilă*. Părinți și copii. Munca, 21, nr. 5567, 1 oct 1965, p. 4.
- BULGAREA, MARIA. *Organizarea vieții copilului în familie*. Buc., Editura științifică, 1965. 56 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).
- CATRINESCU, EMLIA. *Mama — primul educator al copilului*. Femeia, nr. 11, nov 1965, p. 29—30.
- „Cum îmi educ copiii”. (Din experiența unui părinte). Conferință pentru sate. Buc., 1966. 16 p. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).
- DORIAN, DOREL. *Afecțiune, răbdare, răspundere*. Părinți și copii. Femeia, nr. 10, oct 1965, p. 28—29.
- DORIAN, DOREL. *În spiritul, respectul și exigența muncii*. Mîna cea mare conduce pașii celui mic... Dar știe s-o facă cum trebuie? Știința tineretului, 21, nr. 5149, 5 dec 1965, p. 1, 3.
- FLORESCU, EUGEN. *Tu ești fiul dumneavoastră munca?* Mîna cea mare conduce pașii celui mic... Dar știe s-o facă cum trebuie? Știința tineretului, 21, nr. 5118, 30 oct 1965, p. 1, 3.

- GHIVIRIGĂ, LUMINIȚA. *De vorbă cu părinții*. Săteanca, nr. 10, oct 1965, p. 6.
- GHIVIRIGĂ, LUMINIȚA. *Rolul mamei în educarea copiilor*. Buc., 1966. 18 p. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).
- Părinții — primii și cei mai intimi sfătuitori ai adolescenților*. (Material pentru cercurile de citit). [Buc.], 1965. 14 p. (Consiliul Național al Femeilor din Republica Socialistă România).
- POPESCU, ION. *Autoritatea părinților*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1965. 232 p. cu ilustr. (În ajutorul părinților).
- POPESCU, ION. *Orizonturile diferite ale „desprinderii de farmă”*. Cum conduce mina cea mare pașii cei mici? Știința tineretului, 22, nr. 5373, 28 aug 1966, p. 1, 3.
- RADU, VALENTINA. *Vârsta adolescenței și pedagogia familiei*. Știința, 35, nr. 7065, 8 aug 1966, p. 2.
- Responsabilitatea moral-socială a părinților în societatea socialistă*. (Material pentru cercurile de citit). [Buc.], 1965. 16 p. (Consiliul Național al Femeilor din Republica Socialistă România).
- STOIAN, MIHAIL. *Copii și părinți*. Reportaj-anchetă. Știința, 35, nr. 6746. 20 sept 1965, p. 2.
- ȘCHIOPU, URSULA. *Cunoașterea copilului, problemă deschisă*. Colocvii, 1, nr. 1, iul 1966, p. 5, 23.
- TÎRCOB, DUMITRU. *„Ziua cotidiană” a părinților*. Știința, 35, nr. 7031, 5 iul 1966, p. 2.
- VLĂDESCU, LUIZA. *Ce-ar putea să spună ei*. Ediția a 2-a. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1966. 51 p. cu ilustr. (În ajutorul părinților).
- EDUCAȚIA COPILOR — PROBLEMA MAJORĂ**
- BERCA, ION. *Tineretul și cultura vremii sale*. Știința, 35, nr. 7024, 28 iun 1966, p. 1, 5.
- Dezvoltarea multilaterală a adolescenților*. O anchetă printre elevii de școală medie. Știința, 36, nr. 7091, 11 sept 1966, p. 4.
- Educarea copiilor în vederea cunoașterii și respectării legilor statului nostru socialist*. (Material pentru cercurile de citit). [Buc.], 1965. 14 p. (Consiliul Național al Femeilor din Republica Socialistă România).
- Educarea tineretului — problemă de interes mondial*. Conferință pentru sate. Buc., 1966. 16 p. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).
- FLORESCU, EUGEN. *Feriți de pericole „virsta periculoasă”!* Să discutăm despre tinerețe, educație, răspunderi. Știința tineretului, 22, nr. 5101, 10 oct 1965, p. 1, 2.
- GHIVIRIGĂ, LUMINIȚA. *Copii cuminiți și copii neascultători*. Buc., Editura științifică, 1964. 56 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).
- LAZĂRESCU, OLGA. *Recompense și pedepse*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1964. 84 p. cu fig. (În ajutorul părinților).
- Munca și rolul ei în educație*. (Material pentru cercurile de citit). [Buc.], 1965. 15 p. (Consiliul Național al Femeilor din Republica Socialistă România).
- PAUNESCU CONSTANTIN. *Copiii răsfațați*. Ediția a 2-a revăzută. Buc., Editura științifică, 1964. 64 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).
- PAUNESCU, CONST. *Definirea personalității*. Convorbire cu Const. Păunescu, cercetător principal la Institutul de științe pedagogice. Știința, 35, nr. 7066, 9 aug 1966, p. 2. (Paul Diaconescu).
- RAVESCU, V. *Dați bani de buzunar copiilor?* Să discutăm despre tinerețe, educație, răspunderi. Știința tineretului, 22, nr. 5392, 20 sept 1966, p. 1, 5.
- ȘCHIOPU, URSULA. *Pedagogia pregătirii copilului pentru școală*. Știința, 36, nr. 7075, 18 aug 1966, p. 1.
- ȘCOALA ȘI FAMILIA — O UNITATE EDUCATIVĂ**
- Colocvii cu educatorii și părinții*. 1. Tamara Olteanu: *Copiii irascibili*. 2. Nicolae Budriacă: *Brațele la piept sau la spate?* 3. Aglaia Arlon: *Bătăia nu-i ruptă din rai*. Colocvii, 1, nr. 1, iul 1966, p. 21.
- CRÎȘAN, N. *Cînd școala și familia constituie o unitate*. Colocvii, 1, nr. 1, iul 1966, p. 13.
- DOANA, SILVIA. *Elevii mei, copiii dumnea-voastră*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1965. 84 p. cu ilustr. (În ajutorul părinților).
- GHIVIRIGĂ, LUMINIȚA. *Cel dintr-a V-a*. De vorbă cu părinții. Săteanca, nr. 1, ian 1966, p. 21.
- LUSTIG, LUCRETIA și VIDRAȘCU, MARIETA. *Prieteni noștri, părinți*. Școala și familia. [Anchetă]. Știința tineretului, 22, nr. 5381, 6 sept 1966, p. 1, 2.
- ȘAFRAN, O. *Părinți și profesori*. Buc., Editura științifică, 1965. 63 p. (Societatea pentru răspândirea cunoștințelor cultural-științifice).

N. CULEA

Cărți pentru copii care nu se găsesc în bibliotecile publice și școlare

De ce nu răspund bibliotecile exigențelor programei analitice?

Ne-am pus întrebarea cercetînd cu surprindere colecțiile bibliotecii din comuna Stîlpu, raionul Buzău. Și am căutat, în ancheta*) întreprinsă, să aflăm un răspuns nedumeririlor ivite.

După părerea noastră, lipsa cărților de lectură necesare în procesul de învățămînt ar putea fi generată, în principiu, de următoarele cauze:

— neglijaarea de către bibliotecari a achizițiilor de cărți noi destinate unei întregi categorii de cititori — elevii școlilor generale;

— repartizarea defectuoasă, inechitabilă, a tirajelor acestor publicații între piața liberă și colectură, fapt care ar duce la nepătrunderea pînă la cea din urmă bibliotecă sătească sau școlară a cărților necesare în procesul de învățămînt;

— needitarea — și deci nerăspîndirea în bibliotecă — a cărților indicate în listele recomandative de lectură;

— neincluderea producției editoriale curente în aceste liste.

Aceste cauze, alăt de diferite în ceea ce privește caracterul lor, cit și instituția de la care pornesc, converg spre același efect, simțit din plin de-abia în ora de limbă și literatură română și, mult mai lîrziu, în pregătirea culturală a viitorului cetățean.

Pornind de la examinarea valabilității cauzelor enunțate mai sus și avînd în vedere mereu efectul provocat de

ele, am consemnat unele păreri și am sintetizat unele cifre ce ilustrează situația existentă la nivel comunal, raional și central în regiunea Ploiești.

Starea de fapte existentă în comuna Stîlpu este tipică pentru o comună medie, alit ca populație, cit și ca bogăție a fondurilor bibliotecii.

Raportîndu-ne la titlurile indicate în listele de lectură pentru anul școlar expirat, situația, statistic exprimată, arată în felul următor:

Tabelul 1

Clasa	Număr de titluri cuprinse în programă	Număr de titluri existente în bibliotec. comună Stîlpu	Procent
clasa I	21	5	24%
clasa a II-a	25	11	44%
clasa a III-a	40	13	32%
clasa a IV-a	50	18	36%
clasa a V-a	26	11	42%
clasa a VI-a	25	13	52%
clasa a VII-a	16	5	31%

Din cercetarea scriptică a fondurilor bibliotecii școlare, rezultă că nici aceasta nu are o situație mai fericită: din 13 titluri anchetate (toate indicate în programa școlară), biblioteca școlară posedă 5 titluri (în total 7 exemplare), iar biblioteca comună 4 titluri (în total 5 exemplare), trei dintre titluri găsindu-se la ambele biblioteci,

Din registrul inventar al bibliotecii am extras următoarele cifre: în cursul anilor 1965—1966 au intrat în biblioteca comună 61 de cărți pentru copii, într-un număr total de 199 exemplare; dintre acestea, doar 32 de volume sînt inserate în programă — restul de 29 fiind apariții de titluri noi sau reeditări, nemenționate în liste.

*) Prezența ancheta a fost făcută pe baza listelor de recomandare valabile pentru anul școlar 1965—1966. În august 1966 a apărut „Lista minimală de titluri pentru dotarea bibliotecilor școlare generale. Clasele I—VIII”, avînd caracter de orientare, editată de Ministerul Învățămîntului. Direcția secretariatului și documentării, listă care, cu excepția capitolului b) literatură universală, nu diferă în linii mari, ca structură și mod de concepere, de listele de cărți pentru lectură anterioare. Prezența ancheta se referă însă la realitățile anului școlar 1965—1966.

Din punct de vedere al existenței operelor autorilor clasici, frecvent recomandată în programa școlară, biblioteca comunală Stilpu denotă aceleași simptome de anemică aprovizionare: dintre operele lui M. Sadoveanu, singura ediție pentru copii pe care o posedă este volumul *Făt Frumos Măzărean*, recomandat la clasa a IV-a; celerale, opere indicate: *Dumbrava minunată*, *Povestiri din război*, M. Sadoveanu povestind copiilor; *Nada Florilor*, *Povestiri*, *Raiul* vor putea fi citite de școlarii claselor I—IV din comună doar în ediția de *Opere* în 19 volume (?) din care biblioteca posedă sporadic unele exemplare.

La Biblioteca raională Buzău, dintre cele 142 de titluri de cărți pentru copii achiziționate în cursul anului 1966, doar 25 de titluri sînt specificate în listele de recomandare pentru școala generală. Din relațiile bibliotecarelor Dobrin Elisabeta și Popescu Corina, aflăm că din anul 1965 bibliotecile raionale, orașenești și comunale din regiunea Ploiești au afectat sume speciale din buget pentru achiziționarea, direct din librării sau din cooperative de consum, a publicațiilor, în special pentru copii, repartizate prin colectură într-un număr insuficient de exemplare sau nerepartizate de loc. Din această ultimă categorie, la nivelul Bibliotecii raionale Buzău, din titlurile achiziționate în anul 1966, 31 au fost titluri nelivrate prin colectură și recuperate din librării¹⁾.

Soluția dublei surse în achiziții este salutară în actuala etapă a politicii C.E.D.C. de împărțire a tirajelor între piața liberă și colectură; bibliotecile, în limita fondurilor de care dispun, își pot astfel exprima cererile reale de carte ca orice cumpărător, corectînd astfel, volens-nolens, anomalii existente în repartizări. Soluția însă este provizorie, rezolvînd parțial, printr-un artificiu de formă, pentru moment și de la caz la caz, dificultățile și inechitățile existente în procesul de achiziționare a cărților în mod organizat

¹⁾ Nu au intrat în colectură și au fost achiziționate numai din librării următoarele titluri: *Somnii* de M. Sadoveanu; *Trei într-o groată* de M. Novicov; *Povestiri vechi și noi* de I. Pas; *A murit Luchl...* de O. Cazimir; *Ce e tata?* de E. Frunză; *Odișea* lui Homer; *Versuri și proză* de A. S. Puskin; *Zece harapi, zece căței, zece mițe* de T. Argeheț; *Hector Servadac* de J. Verne; *Iubita lui Bălcescu* de G. Călinescu etc., multe dintre ele fiind indicate și în programa școlară.

de către bibliotecă; în fond însă, dificultățile și inechitățile subsistă mai departe.

Totuși, cu toate eforturile bibliotecarilor raionali din Buzău și a corectivelor aduse prin instituirea dublei surse colectură-librării în achiziții, unele titluri nu au intrat în depozite în exemplare suficiente, aceasta constituind premisa dispariției de mai tîrziu a respectivelor publicații²⁾.

Cercetînd colecțiile Bibliotecii raionale Buzău comparativ cu titlurile recomandate în programa școlară, am putut constata și aici destule lacune esențiale³⁾.

Sînt însă alte cărți, achiziționate la apariție într-un număr relativ suficient de exemplare, care însă, circulînd intens și nemaiînd reeditate în ultimii 5—6 ani, s-au degradat complet și au fost scoase din circulație, fără a mai putea fi înlocuite pe parcurs. În această situație sînt aproape toate titlurile apărute în colecția *Traista cu povești*, care au o viață foarte scurtă din cauza formatului, și multe alte cărți indicate în programă.

La Biblioteca regională Ploiești ne-au fost puse la dispoziție rezultatele, necentralizate încă, ale unei foarte interesante anchete privind existența cărților indicate în bibliografia prevăzută de programa pentru școlile generale, în bibliotecile din rețeaua așezămintelor culturale și în bibliotecile școlare. Ne-am permis să extragem unele cifre privind răspîndirea în bibliotecile din raionul Buzău a citorva titluri din operele clasice sau a unor titluri de

²⁾ Ex. *Somnoroase păsărele* de M. Eminescu (nereeditată din anul 1954) nu a putut fi achiziționată decît în 5 ex.; *Minunata căldorie* a lui Nils Holgerson de S. Lagerlöf în 2 ex.; *Prințul Miorlău* de N. Casian în 2 ex.; *Legendele Olimpului* de Al. Mîtru într-un singur exemplar, astfel că această carte, foarte mult solicitată de elevi și inclusă în programa școlară, se găsește la ora actuală în toate bibliotecile din orașul Buzău în incredibilă cifră de... 10 ex.; raportat la cei 6096 elevi cuprinși în clasele V—VIII pentru care a fost editată, numărul de exemplare existent este ca și... inexistent.

³⁾ Astfel, biblioteca nu are în fondurile secției pentru copii, printre altele, următoarele titluri: *Făt Frumos Măzărean*, *Ianoș Năzdrăvan* și *Povestiri din război* de M. Sadoveanu; *Stejarul din Borzești* de E. Camilă; *Pasteluri* de V. Alecsandri; *Arhipelagul în flăcări* de J. Verne; *Ulenspiegel* de Ch. de Coster; culegerea *Din folclorul nou*; *Coiful de aur* de Al. Șahighian; *Domnul Goe* de I. L. Caragiale, într-o ediție accesibilă școlărilor mici; *Povestiri despre Enescu* de I. Hristea; aproape toate volumele apărute în colecția „Scritorii patriei povestind copiilor” și încă multe altele.

cărți mai des cerute de micii cititori, toate indicate în listele de lectură pe anul 1965—1966. Din examinarea celor 47 fișe centralizatoare, corespunzătoare celor 47 de comune anchetate din raionul Buzău, au rezultat următoarele date:

biotecile lor decît 1—2 exemplare din aceeași operă. Aceste lipsuri sînt, incontestabil, dovada unei nejuste orientări din partea bibliotecarilor în alcătuirea colecțiilor de bază ale bibliotecilor respective.

Tabelul 2

Nr. crt.	Autorul și titlul cărții	Ani de apariție	Tiraj	Exemplare*) existente în bibliotecă școlară	Exemplare existente în bibliotecă comunală	Total
1	Eminescu, M. <i>Poezii</i>	—	—	138	222	360
2	Sadoveanu, M. <i>Povestind copiilor</i>	1959	20 150	6	19	25
3	Odobescu, Al. I. <i>Zece basme mitologice</i>	1959	25 150	5	6	11
4	Eminescu, M. <i>Făt Frumos din lacrimă</i>	1963	50 160+			
			80 160			
		1958	60 150	20	49	69
5	Slavici, I. <i>Păcală în satul lui</i>	1965	100 140			
		1962	70 330	42	44	86
6	Ispirescu, Petre. <i>Basme</i>	1966	150 160	46	84	130
7	Sadoveanu, M. <i>Nada Florilor</i>	1959	20 100	3	29	32
8	Naum, Gellu. <i>Cartea cu Apolodor</i>	1963	24 140	2	32	34
		1959	15 150			
9	Cazimir, Otilia. <i>Poezii</i>	1964	15 140	14	26	40
		1959	12 250			
10	Mitru, Al. <i>Legendele Olimpului</i>	1966	60 160	7	35	42
		1960—	40 160			
		—1962				
11	Alecsandri, V. <i>Versuri</i>	—	—	86	90	176

*) Dintre cele 47 comune anchetate, numai comuna Beceni nu are bibliotecă școlară.

Situația de detaliu, pe fiecare comună în parte, arată unele lipsuri, cu totul inadmisibile, care nu se pot explica nici prin insuficiența tirajelor, nici printr-o repartizare înecitabilă a tirajelor din partea colecturii; mai există biblioteci (ex. bibliotecă școlară din comuna Luciu sau bibliotecă comunală din comuna Vintilă Vodă) care nu posedă nici un volum din poeziile lui M. Eminescu și sînt încă prea multe biblioteci (ex. bibliotecile școlare din Niculești, Grabicina, Brădeanu, Cănești, Beșlii, Cojanu, Udați, Căldăsești; bibliotecile publice din Sudiți, Sărulești, Cilibia), care nu au decît un singur exemplar din aceeași operă; în cinci comune din raionul Buzău (Grabicina, Poșta Cîlnău, Stăpu, Udați, Săpoca) cititorii nu vor găsi în biblioteci nici un exemplar din versurile lui V. Alecsandri, iar alte 14 comune nu au în bi-

Considerate în ansamblu, datele cuprinse în tabelul 2 ne arată că, în majoritatea cazurilor, bibliotecile școlare din mediul rural sînt mai slab aprovizionate decît bibliotecile publice.

Desigur, prelucrarea și centralizarea datelor statistice cuprinse în ancheta sus-menționată vor permite cristalizarea multor altor concluzii, bogate în semnificații și grele în consecințe.

Din raportarea datelor centralizate din tabelul 3 la numărul de elevi existenți în raionul Buzău, rezultă următoarea situație:

Număr de elevi în raionul Buzău în anul școlar 1965—1966*).

Clasele I—IV — 13 683 elevi, în medie deci, în fiecare clasă un număr de 3 421 elevi;

*) Date comunicate de Secția de învățămînt a Statului regional Ploiești.

Clasele V—VIII — 11 698 elevi, în medie deci, în fiecare clasă, un număr de 2 924 elevi.

într-o singură ediție sau într-un tiraj mic (ex. Odobescu, Al. *Zece basme mitologice*, Sadoveanu, M. *Nada florilor*),

Tabelul 3

Autorul și titlul cărții	Clasa în care este recomandată cartea	Nr. mediu de elevi în clasa corespunzătoare	Exemplare existente în bibliotecile din raiorul Buzău	Nr. mediu de elevi în care revino un exemplar
Eminescu, M. <i>Poezii</i>	cl. a IV-a cl. a VII-a cl. a VIII-a	9 269	360	257
Sadoveanu, M. <i>Povestind copiilor</i>	cl. a V-a	2 924	25	117
Odobescu, Al. I. <i>Zece basme mitologice</i>	cl. a V-a	2 924	11	266
Eminescu, M. <i>Făt Frumos din lacrimă</i>	cl. a V-a	2 924	69	42
Slavici, I. <i>Păcălă în salul lui</i>	cl. a IV-a	3 421	86	40
Ispirescu, Petre. <i>Basme</i>	cl. a II-a cl. a IV-a cl. a V-a cl. a VIII-a	12 690	130	97
Sadoveanu, M. <i>Nada Florilor</i>	cl. a VI-a	2 924	32	91
Naum, Gellu. <i>Cartea cu Apolodor</i>	cl. a IV-a	3 421	34	100
Cazimir, Otilia. <i>Poezii</i>	cl. a V-a	2 924	40	73
Mitru, Al. <i>Legendele Olimpului</i>	cl. a V-a cl. a VIII-a	2 924	42	69
Alecsandri, V. <i>Poezii</i>	cl. a III-a cl. a IV-a cl. a VI-a cl. a VII-a	12 690	76	167

De unde deducem că, în unele cazuri, în ciuda unor tiraje mari și a unor reeditări sistematice (ex. M. Eminescu, V. Alecsandri), operele clasiceilor nu au pătruns încă în fiecare bibliotecă în numărul de exemplare corespunzător nevoilor reale de citit ale elevilor, în alte cazuri (ex. Mitru, Al. *Legendele Olimpului*, recomandată pentru clasa a V-a, dar citită și de elevii mai mari; Ispirescu, P. *Basme*; Naum, Gellu. *Cartea cu Apolodor*) tirajele insuficiente sãu nereeditările fac ca publicațiile să fie greu de obținut, ele fiind în permanență circulație. În cazul — din păcate foarte frecvent — în care listele de lectură indică o carte apărută demult,

cartea este absolut inexistentă pentru elevii multor localități din mediul rural.

Din fișierul de comenzi al Serviciului de completare a colecțiilor din Biblioteca regională Ploiești, ne-am extras următoarele date cu privire la modul în care colectura respectă precomenzile bibliotecii, pentru câteva titluri de cărți apărute în anul 1966 (vezi Tabelul nr. 4).

De unde se vede că uneori colectura onorează doar 10 % din precomenzile bibliotecii (ex. Mitru, Al. *Legendele Olimpului* — și de aici îl deducem pe adevăratul vinovat al incredibilului

Nr. ord.	Numele autorului și titlul cărții	Loc, editură, an de apariție, colecție	Tiraj (în ex.)	Exemplare comandate la colectură	Exemplare reparțizate de către colectură	Din care în :			
						Bibl. regională	Bibl. raionale	Bibl. orașenești	Bibl. comunale
1	Eminescu, M. <i>Poezii</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966. (Biblioteca școlară)	160 140	300	400	9	21	6	364
2	Sadoveanu, Ion Marin. <i>Taurul mării</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966	40 160	300	130	23	18	3	86
3	Filimon, N. <i>Ciocoii vechi și noi</i>	Buc., Ed. pentru literatură, 1966. (Biblioteca pentru toți)	55 000	400	200	6	7	3	184
4	Ispirescu, P. <i>Basme</i>	Buc., Ed. pentru literatură, 1966 (Biblioteca pentru toți)	150 160	400	200	21	21	6	152
5	Slavici, I. <i>Budulea taichii</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966. (Biblioteca școlară)	100 000	300	400	16	25	9	350
6	<i>Basme, povești, legende</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966. (Biblioteca școlară)	150 120	400	200	22	14	6	158
7	<i>Doine și balade</i>	Buc. Ed. tineretului, 1966. (Biblioteca școlară)	100 120	300	200	15	18	3	164
8	Mitru, Al. <i>Legendele Olimpului</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966	60 160	350	30	15	11	3	1
9	Cassian, Nina. <i>Nică fără frică</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966	15 180	400	40	13	21	6	—
10	Theodorescu, Cicerone. <i>Gogu Pintenogu</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966	50 000	250	200	12	25	9	154
11	Bonci Bruevici. <i>Lenin și copiii</i>	Buc., Ed. tineretului, 1966	24 120	400	200	4	7	3	186

În regiunea Ploiești funcționează : 1 bibliotecă regională ; 12 biblioteci raionale, populare și orașenești ; 191 biblioteci comunale ; 297 biblioteci sătești. (Date furnizate de Anuarul statistic 1966).

număr de 10 exemplare din orașul Buzău și al celor 42 de exemplare la... 47 de comune din raionul Buzău), că lui *Nică Iără Irică* i-a fost totuși... teama (șperiat de aceeași colecție probabil) să se ducă la sate, iar *Taurul mării* ar trebui să fie împărțit în... coltele pentru ca să ajungă în fiecare bibliotecă sătească sau comunală.

Și totuși, aceste titluri sînt recomandate în egală măsură de programa școlară, atît la sate cît și la orașe...

O cauză a stragulării ivite la nivel rural în procesul de aprovizionare a bibliotecilor cu publicații pentru copii este deci numărul insuficient de exemplare repartizate prin colecție, derivînd din tiraje necorespunzătoare nevoilor reale existente sau dintr-o inechitabilă repartizare a exemplarelor între piața liberă și colecție; de cele mai multe ori izvoarele de aprovizionare a bibliotecilor cu publicații nu ajung să alimenteze pînă și ultima unitate — bibliotecă comunală sau sătească — ci seacă undeva; la nivel de bibliotecă rațională sau orășenească.

Privitor la problemele legate de răs-pîndirea cărților indicate în listele de lectură, tov. Petcu A., șeful Serviciului de completare a colecțiilor din Bibliotecă regională Ploiești, ne-a spus că, după părerea sa, Editura tineretului ar trebui să acopere toate cerințele programei școlare; aceasta de virtute, pentru că în realitate multe din titlurile incluse în programă nu au mai apărut de mult timp. Nu ridicăm la valoare de exemplu poezia Elenei Farago *Patru gize năzdrăvane*, indicată în programa analitică pentru clasa a II-a și tipărită ultima dată în... 1944 (Craiova, „Ramuri”, 1944, Colecția „Dor de carte” sub îngrijirea Elenei Farago), sau năzdrăvana *Poveste a celor doi zbirliși și a mai multor piriși* de G. Coșbuc, indicată la clasa a II-a (apărută în... 1892 și inclusă cu perseverență în toate programele analitice anterioare anului 1966, pentru ca, în sfîrșit, să-i fie anunțată apariția în Proiectul de plan editorial pe 1966 într-un volum de *Cintece*), anomalii greu de explicat, ci putem releva alte cazuri, mai aproape de zi-

lele noastre⁵⁾. În schimb, în afara programei școlare, Editura tineretului publică, cum este și normal, o mulțime de titluri noi, valoroase, care sînt însă ignorate de lista recomandativă. O cauză a discordanțelor existente între ceea ce apare și ceea ce se recomandă spre lectură o constituie poate și faptul că, în momentul actual, nu există pentru cadrele didactice un sistem de semnalar bibliografică a noilor apariții de cărți destinate copiilor și, de aceea, nici pe plan local, al fiecărei școli sau clase în parte, nu se pot aduce corectări sau completări listelor de lectură din programa școlară. Ar fi foarte oportun, sugerează tov. Petcu A., ca o publicație de specialitate (*Gazeta învățămîntului*, *Revista de pedagogie* etc.) să insereze periodic note recomandative pentru actualizarea listelor de lectură, note care ar semnala noile apariții de cărți pentru copii, cu indicarea descrierii complete și corecte a cărților. Și, adăugăm noi, o editare anuală a unor suplimente la acel excelent instrument de informare în aju-

⁵⁾ În afara titlurilor amintite în cuprinsul anchetei, putem cita, din multitudinea de exemple, și alte volume: *Cartea cu ochi albaștri* de O. Pancu-Iași (1959, tiraj 15 100 ex.), *Cîntec de leagăn al Doncîi* de M. Bresașu (1937), *Grădinița veseliei* de Al. Sen (1961), *Nastradîn Hogea* de A. Pann (1961), fragmentele *Gavroche* și *Cosette* din *Mizerabilii* de V. Hugo (1957, tiraj 40 100 ex., fiecare), *Basmele omului* de Vl. Colin (1962, tiraj 35 260 ex.), *Prin orașul cu minuni* de M. Banuș (1961), *Povestirile lui Moș Cocoloș Cocoloș* (1960), *Pănașul codrilor* (1952, tiraj 20 100 ex., cuprinsă și în volumul anterior) și *Poveste haideucească* (1956) ale lui V. Eftimiu, *Fatma detașamentului* (1963, tiraj 20 140 ex.) și *Cei de la Crisanta* (1960) de Gica Iuteș, *Povestiri din volumul Cuore* de Edmondo De Amicis (1957), *Ciuk și Ghec* de A. Gaidar (1951), *Incurcă lume* de N. Casian și N. Cobar (1961), *Fluterașul și atîmnia* de D. Almaș (1961), *Neghiniș* de Cezar Petrescu (1958, tiraj 17 100 ex.), *Emil și detectivii* de E. Kästner (1962) etc. La clasa I este indicată spre citire cartea lui Ștefan Tita *Povestiri cu prichindei* (1961, tiraj 30 210 ex.) și cartea *Cuțu Peticuțu* a lui Vl. Blăniș (1961, tiraj 35 140 ex.), cu același regim recomandativ ca și versurile lui Cicerone Theodorescu *Gogu Pîntenogu* (apărut, în schimb, în ediții multiple: 1966, 1964, 1959, 1956, 1953 într-un număr total de 171 550 ex.); rezultatul: primele două titluri, deși incluse în listele recomandative, nu se mai găsesc în majoritatea bibliotecilor, pe cînd *Gogu Pîntenogu* te întîmpină voios și nou-nou în toate secțiile pentru copii, în exemplare mai mult decît suficiente. Defectuoasă aprovizionare a bibliotecii deci? Da, desigur. Din vina bibliotecii? Începem să avem rezerve serioase în a pronunța un „da” categoric...

torul cadrelor didactice și al bibliotecarilor — *Cărți pentru copii. 1944—1964* de I. Stanciu, M. Ionescu și V. Popovici⁶⁾ nu ar duce decât la o îmbogățire substanțială și centralizată a informării, la coordonarea muncii de completare a colecțiilor în bibliotecile pentru copii.

Secția pentru copii a Bibliotecii regionale Ploiești, una din secțiile de acest gen frunțase pe tară, a reușit, printr-o muncă de urmărire continuă, să achiziționeze majoritatea publicațiilor inserate în programă. La nivelul Bibliotecii regionale Ploiești, ne relevă tov. Scupin Camelia, șefa Secției pentru copii, nu lipsa titlurilor, ci insuficiența exemplarelor existente este problema principală; de exemplu, din *Păunașul codrilor* de V. Eftimiu, din *Zece basme mitologice* de Al. Odobescu, din *Carlea cu jucării* de T. Argehi, din *Arhipelagul în flăcări* de J. Verne, biblioteca nu posedă decât un singur exemplar, și acela destul de degradat. În ceea ce privește politica de constituire a fondurilor secției pentru copii, trebuie să se pornească de la premisa sine qua non — premisă care ar trebui să stea mereu în atenția editurilor — că publicațiile pentru copii (mai ales cele pentru vîrstă preșcolară și școlară mică) se uzează într-un procent considerabil în cursul lecturii; din cauza nereeditărilor ritmice sau a tirajelor insuficiente, cărțile degradate nu se pot încui în limpi, iar fondurile secției rămîn descompletate.

O altă cauză a lipsurilor masive existente în secțiile pentru copii a bibliotecilor raionale este târzia lor constituire: în regiunea Ploiești, majoritatea acestor secții au luat ființă în anii 1962—1964 și nu au de loc sau pușor în insuficiente exemplare titlurile de cărți pentru copii editate în perioada anterioară constituirii lor, titluri abundent reprezentate în programa școlară. Din cauza nereeditărilor, golurile existente la înființare nu au putut fi acoperite ulterior.

O categorie aparte de probleme în aprovizionarea secțiilor pentru copii o ridică publicațiile recomandate în programă pentru a fi citite fragmentar de către elevi, publicații care, în totalitate, ca volume, nu se adresează copiilor și nici nu au apărut în culegeri tematice ad usum puerorum; acestea

au fost achiziționate la apariție în exemplare trebuincioase depozitului general și secției de împrumut, fără a se prevedea, cum era și natural, și câteva exemplare pentru secția de copii. Este cazul cărților *Se pune întrebarea* de I. Popescu-Puțuri, *Cu bastonul prin București* de T. Argehi, *Schițe marine* de Jean Bart, *Tonitza* de Petru Comarnescu, *Tara de piatră* de Geo Bogza, recomandate școlărilor din clasele VII—VIII. Și de aici, concluzia firească a necesității editării într-un număr mai mare a antologiilor pentru elevi, pe genuri literare diferite, care să întru-nească fragmentele risipite în diferite volume apărute doar în ediții pentru adulți.

Dacă Editura tineretului nu acoperă prin reeditări toate cerințele programelor analitice, nici Ministerul Învățămîntului nu urmărește noile apariții pentru copii, pentru a le include în programă. Din autori deja recomandați în programă cu publicații epuizate, au apărut în ultimul timp alte opere, tot alit de valoroase ca și cele indicate în listele de lectură, dar pe care acestea le neglijează.

Din operele pentru copii ale lui M. Sadoveanu, „Lista minimală de titluri”... apărută în august 1966 indică la clasele I—IV poveștile și povestirile *Dumbrava minunăță* (1963), *Povestiri din război* (apărută în Editura militară în 1962, iar în Editura tineretului în 1960), *Raiul* (1955), *Ianoș Năzdrăvan* (apărută în 1960 în *Traista cu povești* și cuprinsă și în volumul *Fat Frumos Măzdean* apărut în 1962), iar la clasele V—VIII un general și imprecis *Opere alese* (singura ediție de acest gen a apărut în 1952—1953), ignorînd total unele apariții foarte valoroase: *Județul sarmănilor* (1962), *Neamul Șoimăreștilor* (1964), *Nicoară Polcoavă* (1965), *Cozma Răcoare* (1966), *Șoimii* (1966) și altele, perfect accesibile elevilor din clasele V—VIII. Din multitudinea romanelor lui Jules Verne, lista minimală din 1966 indică aceleași titluri ca și programa școlară din 1962: *Insula cu elice* (1962), *Copiii căpitanului Grant* (1958), *De la Pămînt la Lună* (1963), *Douăzeci de mii de leghe sub mări* (1959), *Insula misterioasă* (1959), dar nu include traduceri mai recente: *Doi ani de vacanță* (1962), *Goana după meteori* (1963), *Robur Cuceritorul — Stăpinul lumii* (1964), *În fața steagului* (1965), *Hector Servadac* (1966).

⁶⁾ Buc., E.S.I.P., 1963. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Direcția așezămintelor culturale. Biblioteca activistului cultural).

Din relatările tov. Scupin C. reiese că, în recomandarea cărților din programă, bibliotecarii întâmpină adesea multe greutăți din cauza unei întocmiri defectuoase a listelor cu cărți pentru lectură din punct de vedere bibliografic, întocmire păstrată aioida și în „Lista minimală de titluri pentru dotarea bibliotecilor școlare generale. Clasele I—VIII”. Aceste liste au un aspect total neștiințific, meindicnd decât numele autorului și titlul cărții, și acestea de foarte multe ori inexact⁷; nu-

7) De exemplu romanul Gicăi Iuteș *Faima detașamentului* este indicat în programă sub titlul *Copiii de la Hunedoara*; în lista minimală sînt specificate ambele titluri, deși niciodată n-a apărut un volum intitulat *Copiii de la Hunedoara*; cartea lui Al. Sahighian, *Coiful de aur* este indicată în programă sub titlul *Comoara piraților*, iar în lista minimală este ignorată complet (deși, fatalitate, proiectul de plan editorial pe 1967 îl prevede reeditarea⁸); povestirea lui Octav Pancu-Iași *Mai albastru ca cerneala* din volumul *Făt Frumos cînd era mic* este indicată și în programa pe 1965—1966 și în lista minimală sub titlul *Albă ca zăpada și... cei șapte ani de-acasă*; și în programă și în lista minimală este indicată o fictivă *Povestire istorică* de D. Almaș, care n-a apărut niciodată (titlu inspirat probabil dintr-un plan editorial care indica doar conținutul volumului în curs de apariție fără a avea denumirea fixată definitiv). Lista minimală atribuie poezia *Cățelușul șchiop* de Elena Farago lui Tudor Argehezi, deși o menționează și printre lucrările Elenei Farago.

mărul ediției, datele de apariție (și dacă publicațiile ar fi fost descrise corect s-ar fi observat multe din lacunele editoriale ale listelor de lectură), volumele în care se găsesc fragmentele recomandate nu sînt niciodată indicate. Alcătuite astfel, listele recomandative nu se înscriu pe linia eforturilor depuse de cadrele didactice pentru formarea la elevi a deprinderilor de muncă intelectuală, a deprinderilor de cercetare a colecțiilor unei biblioteci, de identificare a cărților după caracterele lor definitorii. Totul este lăsat pe seama capacității de memorare a bibliotecarului, care totuși nu poate ține minte întregul fond sau cuprinsul tuturor volumelor existente în bibliotecă.

De altfel programa școlară pe 1965—1966 indică și unele titluri care nu au apărut niciodată sau nu au apărut în ediții cit de cit accesibile copiilor: A. Vlașuță *povestind copiilor*, Al. Sahia *povestind copiilor* (probabil volumul *Întoarcerea tatii din război* apărut în 1961), I. Slavici *povestind copiilor* (confundat cu volumul de *Povești* din 1960), *Povestiri din lupia uteciștilor*, *Făt Frumos, iulul tepei* de M. Eminescu (apărut doar în ediția critică de *Proză literară* din 1964), V. Em. Galan *A doua viață*.

În încheiere, am cercetat multe din listele cu care micii cititori veneau în secție ca să-și aleagă cărțile, pentru a vedea dacă ele includ și titluri noi, dintre aparițiile recente, așa cum de altfel recomandă și literatura de specialitate⁸). În listele examinate, în afara celorva corective aduse titlurilor incluse în programă, nu am găsit indicate decât 2—3 publicații nespecificate în listele recomandative; o dovadă a respectării ad litteram (în sens prea îngust însă) a indicațiilor de lectură este că toți copiii din clasa a VI-a trebuie să citească volumul *Cireșarii* de Const. Chiriță, dar nicăieri (și bineînțeles nici în programă) nu am găsit menționat faptul că romanul se continuă în alte trei volume: *Castelul fetei în alb*, *Drum bun cireșarii* și *Roala norocului*. Ca urmare, nici un exemplar din *Cireșarii* nu ajunge să se întoarcă niciodată în raft, pe cînd celelalte trei titluri rămîn cuminți la locul lor, nederanjate decît de curiozitatea întimplătoare a vreunui copil.

Am vizitat în București biblioteca Școlii de cultură generală nr. 5, școală instalată într-un local nou, situată în-

⁸) Cf. Revista de pedagogie, nr. 7—8/1960, p. 198.

tr-unul din cartierele centrale ale Capitalei, care își permite, datorită unor fonduri bănești destul de ridicate, să achiziționeze fiecare titlu în 15—20 de exemplare. Este o bibliotecă bogată, cu condiții excepționale de funcționare, condusă de o bibliotecară destoinică și pricepută, tov. Mogoș Nicoleta. Deși în această școală, în linia mari, nevoile programei sint acoperite, unele titluri — aceleași care nu se găsesc nici la Ploiești, Buzău și Stîlpu, nu se află nici aici. Și nu ne-am putut împiedica să nu ne imaginăm ce ar gândi copiii din comuna Stîlpu dacă ar vizita frumoasa bibliotecă școlară bucureșteană. Pe bună dreptate s-ar putea întreba: De ce au ei acces la cel mult 50 la sută din cărțile indicate în programă, iar colegii lor din București au la dispoziție aproape întreaga literatură recomandată? Și aceasta, în condițiile în care învățământul este unitar, cerințele manualului sint obligatorii, iar exigentele profesorilor identice.

Și concluziile anchetei?...

Care sint adevăratele cauze ale lipsurilor de cărți pentru copii?

Să ne fie permis a le formula întrebativ:

— De ce nu există o colaborare mai strînsă între Ministerul Învățămîntului și Centrala editurilor pentru coordonarea reeditărilor, în raport cu cerințele programei școlare?

— De ce se admite ca logică și necesară editarea de manuale școlare în fiecare an, iar titlurile din operele clasice și cele din fondul valoros a literaturii contemporane nu au un regim bine stabilit de reeditări la anumite intervale regulate de timp?

— De ce listele de cărți pentru lectura elevilor suferă de automatism acut și rutină, ignorînd metodic noile apariții de cărți valoroase? Oare nu trebuie ele să fie reactualizate în fiecare an, prin inserarea titlurilor de opere nou apărute în intervalul de timp scurt?

— De ce, programa școlară fiind aceeași, există o diferență atît de mare între fondurile de cărți existente în bibliotecile pentru copii din mediul urban și bibliotecile asemănătoare din mediul rural? Oare nu se consideră a priori în felul acesta că școlarul din mediul rural pleacă din școala de cultură generală cu mult mai puține cunoștințe decît colegul său de la oraș?

— De ce repartizarea tirajelor de cărți de către C.E.D.C. între piața liberă și colectură și ineseși tirajele, în ultimă instanță, nu sint astfel calculate încît să asigure pătrunderea titlurilor, indicate ca esențiale în programa școlară, pînă la ultima bibliotecă sălească sau școlară?

— De ce nu se coordonează planul de achiziții al cărților pentru copii pe plan comunal între biblioteca școlară și biblioteca publică? Oare nu ar fi bine să se găsească o modalitate avantajoasă fiecărei bibliotecii în parte, pentru ca evidența cărților recomandate în planul de lectură să fie centralizată pe comună? Și totuși, nu s-ar putea găsi mai repede o soluție în problema cooperării celor două biblioteci?

Am vrut să începem prezenta anchetă ca în poveștile pentru copii, cu „A fost odată...”, dar ne-am oprit; povestea cu lipsa cărților pentru copii nu a fost odată; a fost și este încă de nenumărate ori.

Și ne temem că nu bibliotecarii sînt principalii vinovați...

Antoneta TOFAN

BIBLIOGRAFIE

- Arbore, Grigore. *De ce nu răspund librăriile cerințelor programelor analitice?* In : *Știința*, 36, nr. 7140, 23 oct 1966, p. 4.
- Arion, Beatrice. *Despre unele probleme ale îndrumării lecturii copiilor.* In : *Călușa bibliotecarului*, 16, nr. 3, mar 1963, p. 121—124 și nr. 4, apr 1963, p. 182—184.
- Arsureanu, Ioana. *Din nou despre lectura elevilor.* [Biblioteca Școlii medii „Mihai Viteazul” din București]. In : *Călușa bibliotecarului*, 17, nr. 7, iul 1964, p. 435.
- Crețeanu, Florian. *Biblioteca școlară și predarea literaturii.* [Biblioteca Școlii medii „Unirea” din Tr. Măgurele]. In : *Călușa bibliotecarului*, 18, nr. 5, mai 1965, p. 304.
- Farkaș, Barbara. *Citeva aspecte ale îndrumării lecturii copiilor la Biblioteca raională Arad.* In : *Călușa bibliotecarului*, 16, nr. 3, mar 1963, p. 124—125.
- Gafița, Vinicu. *Fiecărei virste — cartea cea mai potrivită. Copilul și cartea.* In : *Călușa bibliotecarului*, 17, nr. 3, mar 1964, p. 156—160 și nr. 5, mai 1964, p. 299—302.
- Lupu, Atanase. *Probleme ale organizării lecturii publice la sate.* In : *Revista bibliotecarilor*, 19, nr. 7, iul 1966, p. 393—397.
- Marin, Gh. *Literatura în colecțiile pentru școlari.* In : *Călușa bibliotecarului*, 18, nr. 9, sep 1965, p. 538—540.
- Movileanu, Sorin. *O întrebare pentru edituri: Se face un studiu științific al cererii de carte?* In : *Știința*, 36, nr. 7112, 25 sep 1966, p. 4.
- Ricus, Ioana. *Cărți pentru cei mai mici „citori” apărute în 1964.* In : *Călușa bibliotecarului*, 18, nr. 1, ian 1965, p. 30—32.
- Stanciu, Ilie. *Cărți de care nu ne putem lipsi.* In : *Călușa bibliotecarului*, 15, nr. 9, sep 1962, p. 35.
- Stanciu, Ilie. *O consfătuire reușită.* [Conștiința de la Ploiești din aprilie 1964 privind unele probleme ale literaturii pentru copii și ale propagandei acestora în rîndul micilor cititori]. In : *Călușa bibliotecarului*, 17, nr. 6, ian 1964, p. 372.
- Stoicescu, Ion. *Locul literaturii în lectura copiilor.* [Din experiența Secției de copii a Bibliotecii regionale Dobrogea]. In : *Revista bibliotecarilor*, 19, nr. 4, apr 1966, p. 236—240.
- Suceveanu, Radu. *Cartea în regiunile Iași — Galați — Mureș-Autonomă Maghiară — Bacău — Ploiești.* Ancheta „Cronicii”. In : *Cronica*, Iași, 1, nr. 31, 10 sep 1966, p. 3 și 11.
- Teodorescu, Camelia. *Despre unele probleme privind lectura particulară a elevilor.* [Din experiența Secției de copii a Bibliotecii regionale Ploiești]. In : *Călușa bibliotecarului*, 17, nr. 3, mar 1964, p. 161—162.
- Trancă, Dumitru. *Cărțile satului.* In : *Contemporanul*, nr. 36, 9 sep 1966, p. 1 și 9.
- Vasiliu, Mihael. *Plusuri și minusuri în tirajele cărților.* In : *Știința*, 36, nr. 7090, 3 sep 1966, p. 4.

BIBLIOTECARI, DOCUMENTALIȘTI

Reînnoiți abonamentele pentru anul 1967 la **REVISTA BIBLIOTECILOR.**

Incheind abonamente pentru întreg anul, vă asigurați integritatea colecției.

Abonamentele se contractează la orice oficiu poștal. Costul unui abonament este de 36 de lei anual.

Organizarea achizițiilor de cărți la Biblioteca raională Arad

Începînd cu anul 1966, conform instrucțiunilor primite din partea Bibliotecii regionale Banat, Biblioteca raională Arad a introdus sistemul de evidență pe fișe a titlurilor de cărți precomandate conform celor opt proiecte de planuri editoriale din anul în curs.

Fișele de evidență, întocmite pe fișe de format internațional neliniat, conțin, pentru fiecare titlu, următoarele date: sigla proiectului de plan editorial și numărul poziției titlului în proiect, înscrise în colțul din stînga sus; numele autorului, titlul anunțat al volumului; limba în care apare cartea (cu excepția limbii române); cantitatea precomandată, lată un exemplu din acest gen de fișe:

F/506

VERNE, JULES
Hector Servadac

15 ex.

Pentru simplificarea muncii de urmărire a apariției publicațiilor, fișele sînt așezate în ordinea strict alfabetică a numelui autorilor (elementul cel mai puțin supus schimbărilor în decursul procesului de apariție), fără a se lăsa seama de încadrarea în cele opt serii de planuri editoriale, încadrare uneori destul de discutabilă. În felul acesta se elimină în cea mai mare măsură căutarea titlurilor nou apărute în planurile editoriale, care au multe subdiviziuni, cu limite greu de stabilit cîteodată și care nu respectă adeseori înserarea în ordine strict alfabetică. Confruntarea cu planurile editoriale se face numai în cazul în care volumul apare sub un alt titlu decît cel anunțat sau pentru stabilirea cu certitudine a producției editoriale extraplan. La sfîrșitul anului, aceleași fișe, așezate pentru o mai ușoară manevrare în

ordine alfabetică, se pot, orîndui, după sigla proiectului de plan editorial și, în cadrul acestuia, în ordinea pozițiilor ocupate în proiecte, pentru a controla cuantumul de realizare a fiecărui plan în parte și pentru a face bilanțul aparițiilor și achizițiilor pe domenii de cunoștințe.

În mod practic, evidența aparițiilor de cărți noi se efectuează în felul următor: lucrătorii însărcinați cu munca de completare a colecțiilor confruntă săptămînal, titlu cu titlu, publicațiile repartizate prin colectură cu fișele de evidență. În cazul în care colectura respectă precomanda și livrează cantitatea cerută de bibliotecă, fișa respectivă este bifată cu creion roșu în dreptul numărului de exemplare și pusă în alt sertar, ca fiind integral rezolvată. Dacă însă colectura repartizează un număr mai mic de exemplare decît cel necesar, diferența în minus este specificată cu creion roșu lingă numărul de exemplare precomandat iar fișa, marcată și cu un călușel de metal, rămîne în fișierul curent, pentru ca bibliotecarii și lucrătorii de la colectură să o ajbă în evidență ca un caz în curs de soluționare. Pentru publicațiile apărute extraplan, după ce se stabilește cu certitudine că nu corespund niciunei lucrări specificate în proiectele editoriale, se întocmesc fișe speciale, scrise cu creion roșu, pe care se trec aceleași elemente, dar se păstrează într-o cutie separată.

Pentru a stabili ritmicitatea cu care apar lucrările anunțate în planuri, am efectuat o mică statistică, a cărei date sînt destul de edificatoare. Din cele 1991 titluri comandate de bibliotecă noastră în anul 1966 (față de un total de 2371 titluri cuprinse în proiecte), pînă la sfîrșitul lunii septembrie 1966, adică în primele opt luni ale anului, n-au apărut decît 407 titluri, adică 20% din producția anunțată (în mod normal ar fi trebuit să apară aproximativ 65% din totalul publicațiilor). Se remarcă în special lipsa aparițiilor de publicații cuprinse în proiectul de plan G (Artă și lucrări pentru străinătate): din cele 315 titluri anunțate și comandate de bibliotecă noastră aproape în întregime, pînă la sfîrșitul lunii

septembrie au apărut doar 50 titluri, adică 15% din producția planificată (în mod normal ar fi trebuit să apară aproximativ 65% din lucrări, adică în jur de 200 titluri).

Dintre titlurile achiziționate, 55 titluri, adică 13% ne-au fost livrate de colecțură într-un număr insuficient de exemplare, multe dintre ele fiind lucrări foarte des solicitate de categorii diverse de cititori¹⁾.

După părerea noastră, una din cauzele pentru care de multe ori colecțura nu poate onora integral precomenzile este și faptul că multe biblioteci (mai ales sindicale, școlare) nu completează proiectele de planuri editoriale la timpul potrivit, intervenind pe parcurs cu cereri de carte neplanificate, satisfăcute de colecțură prin micșorarea cotelor precomandate. Desigur, este de dorit ca, pe lângă o mai judicioasă stabilire a tirajelor în raport cu numărul de exemplare precomandat, colecțura să satisfacă cu precădere nevoile de carte ale instituțiilor care se încadrează în necesarul planificat și numai după aceea să acopere eventualele cereri suplimentare. În schimb, în afara planurilor editoriale, ne-a fost repartizat un număr de 253 titluri, adică 38% din totalul achizițiilor de până acum; nefiind precomandate, aceste publicații extraplan nu sînt livrate de colecțură, în marea majoritate a cazurilor, într-un număr arbitrar de exemplare. Astfel nu au fost prevăzute în proiectele de planuri editoriale multe reeditări²⁾ și multe lucrări inedite³⁾, într-un număr total ce depășește, pînă în momentul actual, jumătate din aparițiile anunțate prin planuri.

O altă greutate intimpinată în operația de confruntare a aparițiilor curente cu fișele de control o constituie schimbarea titlului publicațiilor în de-

cursul procesului editorial; desigur, schimbări de titluri ca: Dimisianu, G. *Schițe de critică* (față de *Studii și articole* anunțat în plan) sau Remarque, Erich Maria. *Soroc de viață și soroc de moarte* (față de *Timp de trăit, timp de murit* anunțat în plan) sau chiar amuzanta Ananiam, V. *Captivi în Delileul Panterei* (anunțat în plan: *Prizonierii din Peștera Tigrului*) se pot depista destul de ușor, dar sînt alte publicații care cu greu se mai pot recunoaște.

În planul editorial

1. Mihail, I. *Filmul românesc de altă dată*.
2. Mușlea, I. Ch. Alexici *Texte populare inedite*.
3. Manolescu, N. *Profiluri de prozatori: Gib Mihaescu, Matei Caragiale, Anton Holban*, Studiu monografic.

Apărute

1. Cantacuzino, Ion. *Momente din trecutul filmului românesc*.

2. Alexici, Ch. *Texte din literatura populară română*. Publicate de I. Mușlea.

3. Manolescu, N. *Lecturi infidele*.

În aceste cazuri, o confruntare cu proiectele de planuri editoriale, în care se găsește și unele succinte caracterizări suplimentare ale cărților, se impune desigur.

Avînd în vedere că planul de achiziții al bibliotecii noastre cuprinde marea majoritate a publicațiilor în curs de apariție (84% din producția editorială anunțată), ne permitem să tragem unele concluzii generalizatoare. Există în procesul de editare, pe de o parte o neritmicitate pronunțată în îndeplinirea planului editorial, majoritatea aparițiilor masîndu-se la sfîrșitul anului calendaristic, iar pe de altă parte o interferență cantitativă prea mare a titlurilor neplanificate sau aminate din planul editorial precedent. Aceste două trăsături, ce caracterizează, din păcate, la ora actuală activitatea editorială existentă, au consecințe destul de adînc simțite în procesul de aprovizionare a bibliotecilor, munca de urmărire și control a titlurilor apărute devine o operație dificilă pentru o bună parte a publicațiilor, iar eforturile bibliotecarilor de a depăși caracterul anarhic și intimpător în completare se lovesc de impedimente serioase.

¹⁾ Ex. Verne, Jules. *Hector Servadac* (comandate 15 exemplare, primite 2 exemplare); Mitru, Al. *Întoarcerea lui Neghință* (comandate 10 exemplare, primite 2 exemplare); Stolan, Mihail. *Povestiri pentru copii* (comandate 10 exemplare, primite 2 exemplare); Blaga, Lucian. *Poezii* (comandate 10 exemplare, primite 2 exemplare); Keim, Jean A. *Aria chineză* (comandate 3 exemplare, primite 1 exemplar) etc.

²⁾ Ex. Feuchtwanger, L. *Înțelepciunea nebunului*; Stone, Irving. *Bucurla vieții*; Kipling, R. *Cartea junglei*.

³⁾ Ex. Barbu, Eugen, *Jurnal*; Aksionov, V. *Bilet spre stele*; La Bruyere. *Caractere*; Zweig, Ștefan. *Epizod a genii tavan*; Istraty, Ella. *Jean Athanasiu*; Bajanov, N. *Rachmaninov*; Crass, Eduard. *Johannes Brahms*; Schileru, Eugen. *Rembrandt*; Nartă, Ana Maria. *Serghel Eisenstein* etc.

Există fără îndoială diferite considerente care obligă editurile să modifice pe parcurs planurile lor. Vor trebui însă găsite modalități ca bibliotecile să dispună de un instrument pe baza căruia să-și poată elabora cât mai realist planurile lor de achiziții.

De asemenea, este recomandabil ca bibliotecile să efectueze cu mult mai mult discernământ și atenție precomenzile, pentru a contribui astfel la stabilirea mai judicioasă a necesarului de carte nouă și la înlăturarea golurilor în colecțiile lor.

Credem că munca depusă până acum de colectivul Bibliotecii raionale Arad poate fi socotită ca o experiență interesantă pe linia eforturilor depuse de toate bibliotecile spre o completare a colecțiilor de publicații mai chibzuită, pe baze științifice și venind în întâmpinarea cererilor cititorilor de toate categoriile.

Farcaș BARBARA
bibliotecar șef

SCHIMBUL DE DUBLETE

Depistarea dubletelor și a cărților neadecvate profilului unor biblioteci, îndreptarea lor spre unitățile unde lipsesc volumele respective, sînt un atribut firesc al activității de completare. Pe lângă achizițiile realizate prîn colecturi, librării și anticariate sau prin donații, schimbul de dublete s-a dovedit a fi o importantă sursă de îmbogățire și îmbogățire a colecțiilor. De aceea, socotim utilă cunoașterea de către bibliotecari a căilor de apariție a dubletelor în biblioteci, a surselor de informare asupra locului unde se găsesc titlurile de care au nevoie, a modalităților cum pot fi redistribuite dubletele provenite din bibliotecile existente în raionul sau regiunea respectivă.

Apariția dubletelor în biblioteci are loc pe căi diferite: prin transferarea în alte unități a fondurilor unor biblioteci desființate, prîntr-o completare greșit orientată, fie de către bibliotecari cu insuficientă experiență sau care nu cunosc componența colecțiilor, fie de către colecturi interesate în realizarea planului comercial fără să respecte dezideratele beneficiarilor, prin achiziții paralele din două sau mai multe surse de către aceeași bibliotecă. Mai putem adăuga volumele provenite din biblioteci care și-au schimbat profilul sau cărțile necorespunzătoare din punct de vedere tematic pentru cititorii din anumite localități.

Pe astfel de căi s-a ajuns, la un moment dat, ca, în Biblioteca raională Birlad să existe 12 exemplare din lucrarea *Calculatoarele normalelor mijloacelor de rulant* (Buc., 1954), 14 exemplare din *Termoicarea și centralele electrice de termoicare*; în Biblioteca raională Vaslui 30 de exemplare din *Vîntul nu se stîrînește din senin*, de I. Aszталos (Buc., 1956); în Biblioteca

raională Huși 20 de exemplare din romanul *Bărăgan* de V. Em. Galan. Exemplele pot fi continuate, deoarece situații asemănătoare se întîlnesc în fiecare regiune, atît în bibliotecile publice, cit și în cele din alte rețele.

După ce au studiat componența fondurilor de publicații ale bibliotecilor din raza lor teritorială, unele biblioteci regionale și raionale au trecut la centralizarea dubletelor și la redistribuirea lor în funcție de nevoile diferitor unități. Rezultatele s-au văzut imediat. Mii de volume care aparținuseră fostelor biblioteci raionale Tg. Frumos, Murgeni, Potcoava, Bădeni, Vedeia ș.a., desființate în urma reorganizării administrativ-teritoriale, au fost transferate în alte biblioteci.

În anul 1965, Biblioteca raională Gherla a retras cărțile în limba maghiară din comunele Sucutard, Borșa și Gherla, deoarece nu erau solicitate, și le-a trimis bibliotecilor din comunele Sic, Vaida și Cămăraș, unde există populație care citește în limba maghiară. Între bibliotecile raionale Dorohoi și Rădăuți s-a organizat un schimb de 12 000 de dublete, care au completat fondurile bibliotecilor comunale din raioanele respective.

La începutul acestui an, în regiunea Hunedoara au fost luate măsuri pentru transferarea în bibliotecile comunale situate în zone agricole a tuturor publicațiilor agrotehnice neadecvate zonelor de munte.

Biblioteca regională Banat a pus la dispoziția bibliotecilor din regiune 3 500 de volume — dublete din fondul ei de publicații, în valoare de 22 987 de lei, iar bibliotecile raionale Bozovici, Deta, Caransebeș, Lipova și Lugoj au identificat dubletele din fondurile lor și le-au restribuit bibliotecilor comunale

din raioanele respective. În același mod au procedat bibliotecile raionale Caracal, Făltiși, Bistrița ș.a., care au completat colecțiile bibliotecilor comunale nou înființate cu aproape 10 000 de volume. În momentul de față, se desfășoară acțiuni asemănătoare în regiunile Cluj, Oradea, Oltenia și Hunedoara.

Se cunosc, însă, și cazuri când intenția de a valorifica fondurile de dublete s-a oprit la jumătatea drumului. Bunăoară, Biblioteca raională Tirgovște a centralizat dubletele de la bibliotecile din raion, fără să se ocupe de redistribuirea lor. În bibliotecile regionale Mureș-Autonomă Maghiară și Ploiești, există un număr însemnat de dublete nevalorificate.

Acțiunile organizate de bibliotecile regionale și raionale sau de către bibliotecii din celelalte rețele nu rezolvă totdeauna până la capăt problema redistribuirii dubletelor. O parte din acestea nu mai sînt solicitate în regiunea respectivă și atunci, în mod firesc, ar trebui să intre în fondul centralizat de dublete, organizat de către Serviciul de dublete al Fondului de stat al cărții. Începînd din anul 1958, cînd a luat ființă acest serviciu, s-au primit aproximativ 1 500 000 de exemplare de tipărituri-dublete provenite din bibliotecile de toate categoriile. La rîndul lor, 3 300 de biblioteci au primit din fondul centralizat de dublete, peste 800 000 de volume, în valoare de aproximativ 8 milioane lei. Aceste cifre ilustrează binevenita mișcare a unor tipărituri, neutilizate pînă atunci, îndreptarea lor spre cititori și, deci, o mai judicioasă folosire a fondului de cărți.

Bibliotecile interesate în completarea colecțiilor pot lua cunoștință de publicațiile aflate în fondul centralizat de dublete prin listele editate periodic de Fondul de stat al cărții și trimise pentru informare bibliotecilor regionale, raionale și altor biblioteci. Pînă acum, listele de recomandare au prezentat ca. 5 000 de titluri de cărți și de periodice. Lucrările cu caracter monografic, legate de trecutul istoric al patriei noastre, de evocarea vieții unor personalități de seamă ale culturii românești, au fost adnotate, cu scopul de a atrage atenția asupra importanței lor. La unele liste, editate sub formă de buletin începînd din anul 1963, au fost incluse titlurile dubletelor comunicate de bibliotecile regionale Argeș, Cluj, Cîșana, Maramureș, Iași, Ploiești, Suceava, de Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca Institutului de Științe Economice din

București, Bibliotecile centrale universitare din Iași și Cluj, Biblioteca Institutului de mecanică aplicată „Traian Vuia” și altele.

Cereri tot mai numeroase și mai judicioase formulate în ultimul timp dovedesc atenția cu care sînt cercetate aceste liste. Este în interesul tuturor bibliotecilor să comunice Fondului de stat al cărții situația dubletelor de care dispun, pentru ca acesta să le poată include în listele de recomandare și să le redistribuie celor interesați.

În afară de această formă de informare, o metodă frecvent folosită pentru achiziționarea dubletelor este cercetarea directă a depozitului de la Fondul de stat al cărții. De ani de zile, Biblioteca Institutului medico-farmaceutic din București își susține operațiile de schimb cu străinătatea prin lucrări de medicină procurate din depozitul de dublete. În ultimii ani, acest depozit a fost cercetat de către delegații ai bibliotecilor din toate regiunile, care au selecționat mii de tipărituri pentru nevoile propriilor biblioteci, cit și pentru cele pe care le îndrumă. În colaborarea cu F.S.C., anumite biblioteci specializate (de pildă, a I.S.E. București) au selectat ca. 20 000 de exemplare de cărți de specialitate cu care au fost înzestrate facultățile Institutelor de științe economice din Iași și Craiova, institutele pedagogice înființate în ultimii ani, iar în prezent se ducează la înzestrarea bibliotecilor din noul cîmp universitar Craiova.

Formularea direcției a cererilor pentru anumite titluri sau pentru cărți din anumite domenii este încă o formă prin care bibliotecile își pot completa colecțiile. Așa, de pildă, Biblioteca regională Iași, în urma studierii fondurilor de publicații existente în bibliotecile din regiune, a stabilit ca necesare 73 de titluri din operele clasicii marxism-leninismului, care însumau ca. 1 000 de volume. Pentru satisfacerea acestei cereri, Serviciul dublete al F.S.C., a cercetat mai multe depozite din Capitală și din țară, trimițînd apoi volumele cerute, care au fost repartizate în bibliotecile din cele 8 raioane ale regiunii.

Colaborarea rodnică dintre Fondul de stat al cărții și bibliotecile interesate în depistarea și redistribuirea dubletelor contribuie la o mai eficientă completare și profilare a colecțiilor din biblioteci.

FONDUL DE CULTURĂ GENERALĂ ÎN BIBLIOTECILE INSTITUTELOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR TEHNIC

Biblioteca de învățămînt superior, urmînd îndeaproape scopurile instituției în cadrul căreia funcționează, se subordonează implicit sarcinilor acesteia și anume de a contribui la bună desfășurare a procesului instructiv-educativ și a celui de cercetare științifică. *Un aspect important al acțiunilor educative desfășurate în viața universitară îl constituie, de bună seamă, formarea culturii generale a studenților, prin întărirea deprinderilor de selectare și asimilare exigentă a valorilor.*

Înființarea pe care biblioteca o poate avea în stimularea gustului pentru lectură, mai ales în institutele cu profil tehnic, depinde atît de nivelul completării fondurilor de publicații destinate acestei activități, cît și de mijloacele de îndrumare folosite de personalul bibliotecii.

În categoria fondurilor menite formării culturii generale, cuprindem: publicațiile beletristice, de artă, lucrările de informare științifică și artistice, periodicele de literatură și artă, precum și unele colecții speciale (discuri, benzi de magnetofon, diapozitive cu reproduceri după operele de artă plastică din patrimoniul culturii naționale și universale, diapozitive cu imagini ale monumentelor arhitectonice de preludină, filme documentare, reproduceri, fotografii etc.). Aceste din urmă tipuri de documente lipsesc din bibliotecile noastre de învățămînt superior tehnic (unele chiar și din cele umaniste), iar atunci cînd sînt necesare procesului de învățămînt, nu au o evidență centralizată în bibliotecă, fiind gestionale separat. Un exemplu: la Institutul de arhitectură „Ion Mincu” din București, care deține o mare colecție de diapozitive dispersate la sediul diverselor catedre. Amintindu-le încerc să și subliniez importanța acestor fonduri, a căror existență în bibliotecile de învățămînt superior o găsim pe deplin justificată. Opiniile exprimate de specialiști și pedagogi acceptă unanîm rolul preocupărilor pe care educația estetică îl capătă în formarea complexă a personalității studentului, în lărgirea orizontului său cultural. Studiul sociologic recent întreprins de un colectiv al universităților din Cluj a urmărit cu deosebită probitate științifică și aspectele legate de cultura generală a studenților, confirmînd, în concluziile publicate¹⁾, necesitatea aprofundării acestor preocupări în cadrul învățămîntului superior. Noi credem, însă, că acest intemeiat deziderat educativ poate fi într-o mare măsură îndeplinit și prin intermediul bibliotecilor din instituțiile de învățămînt superior. Cu o dotare tehnică minimă, pot fi asigurate condițiile pentru vizionarea diapozitivelor, a filmelor documentare și s-ar putea audia, la cerere, fie discuri cu texte literare (piese de teatru, poezii etc.) și muzică, fie benzi de magnetofon ș.a. Unele biblioteci universitare din străinătate organizează chiar programe de educație muzicală²⁾. De aceea, cînd analizăm planul de achiziții se impun atenției noastre și asemenea documente speciale, care urmează să constituie substanțiale izvoare de cultură și educație. Este recomandabil, după experiența noastră, să fie achiziționată și literatură beletristică originală, precum și reviste de cultură, în limbi de mare circulație, pentru a facilita contactul direct cu operele originale și exercițiul de însușire a limbilor străine (astfel de publicații pot fi procurate chiar de la librării din țară, fără folosirea fondului valutar). Precizăm, că avem în vedere profilul specializat al bibliotecilor din școlile superioare și nu pledăm pentru caracterul enciclopedic al acestora. Este vorba de alcătuirea unui fond minim de cultură generală, care să fie direct accesibil studenților, urmînd ca eventuale cerințe mai largi de lectură, de audii sau vizionări să fie satisfăcute în bibliotecile publice sau în bibliotecile universitare cu colecții enciclopedice. În prezent, bibliotecile din învățămîntul superior tehnic consumă aproximativ 10% din bugetul anual pentru publicațiile de cultură generală. Remarcăm, totodată, că la acest fond au acces deopotrivă studenții, cadrele didactice și salariații acestor instituții. Dar frecvența studenților la fondul de cultură generală este încă redusă,

¹⁾ Kallós, N., Mihai, A. și Roth, A. *Unele constatări privind cultura profesională și generală a studenților la Universitatea din Cluj*. Lupta de clasă, 46, nr. 8, aug. 1966, p. 72-83. Vezi și: *Lectura și orizontul studentului*. Tribuna, 475, nr. 10, 10 mar 1966.

²⁾ Dvorák, Vladimír. *Hudobná výchova* (Educația muzicală). Citatel, 15, nr. 2, 1966, p. 70.

fapt care obligă la unele măsuri de îmbunătățire. Nu socotim, totuși, că acești indici sînt concludenți pentru a evidenția nivelul real al lecturii studenților, deoarece ei folosesc și alte căi de procurare a publicațiilor de cultură generală. Cele mai frecvente sînt următoarele: bibliotecile personale ale studenților, în continuă înmulțire (cu toate că standurile de cărți ale C.L.D.C. sînt departe de a funcționa oit de oit mulțumitor în facultăți); bibliotecile de lectură publică și cele centrale universitare; imprumulul de la individ la individ.

Utilizarea acestor surse nu contravine principiului de dotare corespunzătoare a bibliotecilor de învățămînt superior cu colecțiile amintite, întrucît aceste unități nu au funcții exclusive de conservare și servire, ci, mai ales, funcții de informare și educație. În acest sens, se impune remarcată tendința reprobabilă a unor bibliotecari din această rețea, care minimalizează îndatorirea de a utiliza eficient un instrument de educație atît de prețios, neglijînd buna lui organizare, activizarea circulației acestor fonduri, îmbunătățirea lor calitativă și a mijloacelor de influențare și îndrumarea interesului cititorilor.

Cercetarea întreprinsă ne conduce la unele recomandări cu privire la achiziționarea fondurilor de cultură generală, dictate de importanța sporită care se acordă educației multilaterale a studenților. Consemnăm cîteva din aceste sugestii:

— asigurarea unei selecții calitative a publicațiilor din această categorie, după criteriul riguros al valorii lor. Studenții trebuie să aibă la îndemînă operele redutabile de cultură, artă sau informare generală, eliminîndu-se lucrările neinteresante și nesolicitate;

— completarea principalelor colecții de literatură beletristică, românească și universală, a colecțiilor de artă, biografii etc. și, în special, a literaturii contemporane. (Prefecțiile semnalate încă pentru unele genuri ale producției literar-artistice, cum ar fi literatura de aventuri, de spionaj ș.a., urmează să fie atent modelate și reorientate spre operele de căpătîi din cultura popoarelor);

— procurarea publicațiilor de real și justificat succes, care nu ajung să fie achiziționate de cititori, datorită tirajelor reduse, dar care suscită o legitimă curiozitate intelectuală. Aceasta ar stimula interesul pentru frecventarea bibliotecii;

— achiziționarea de albume de artă și colecții de reproduceri sau ediții mai rare și mai costisitoare, care nu pot fi altfel accesibile tuturor cititorilor;

— procurarea mijloacelor audio-vizuale amintite mai sus (discuri, benzi de magnetofon, diapozitive etc.), spre a se veni în întîmpinarea dorinței, din ce în ce mai accentuate, a studenților pentru însușirea culturii estetice;

— îmbogățirea continuă a fondului de cultură generală, în exemplare suficiente, și prelucrarea lui în timp oit mai scurt.

Toate aceste deziderate reclamă îmbunătățirea alocațiilor bugetare destinate acestor fonduri și lărgirea limitei restrictive de achiziționare a publicațiilor care „nu s-ar înscrie în profilul de bază”.

Este de la sine înțeles că o dotare corespunzătoare incumbă și organizarea adecvată a lecturii publicațiilor de cultură generală, începînd cu facilitatea accesului și terminînd cu îndrumarea bibliografică. Sub raportul valorificării, deci, pot fi întreprinse măsuri care să întărească contribuția bibliotecii în procesul educativ, dintre care amintim:

— constituirea unei secții unice, în cadrul bibliotecii centrale, pentru toate fondurile descrise mai sus și repartizarea exemplarelor necesare la filialele de facultate sau cămine;

— organizarea unei subsecții pentru mijloacele audio-vizuale și dotarea tehnică corespunzătoare, într-un spațiu convenabil;

— activarea imprumulului la domiciliu și organizarea pe oit posibil a accesului liber la raft pentru aceste fonduri;

— întocmirea unor bibliografii de recomandare, în mai multe variante, diferențiate după vîrstă și predicții, asupra operelor care nu trebuie să lipsească din cultura generală a studenților;

— organizarea periodică a unor expoziții „deschise”, cu prezentarea noutăților intrate în bibliotecă și cu posibilitatea consultării publice a cărților;

— asigurarea accesului direct și permanent la colecțiile de periodice.

Alături de acțiunile pe care le inițiază cadrele didactice, Uniunea Tineretului Comunist, asociațiile studențești sau casele de cultură și cluburile din instituțiile de învățămînt superior pentru educarea studenților, biblioteca poate contribui activ la îndeplinirea unor asemenea sarcini, de stringentă actualitate.

Paul CARAVIA

Biblioteca Universității din Craiova la început de drum

În Craiova, oraș cu vechi tradiții culturale, și-a deschis larg porțile un nou lăcaș al științei și culturii — Universitatea. Dezideratul înscris încă în slovele Proclamației de la Islaz a revoluționarilor pașoptiști își găsește strălucita împlinire la puțin timp după încheierea istoricelor lucrări ale Congresului al IX-lea al partidului. Făclia științei și culturii, aprinsă în cea de-a cincea citadelă universitară, va răsringe raze de lumină în noul peisaj al Olteniei.

Vizitînd Universitatea craioveană în pragul deschiderii primului ei an universitar, ne-am oprit, lăse, și în sălile bibliotecii. Cu acest prilej, tovarășul conferențiar inginer SILVIU PUȘCĂȘU, prorector al Universității, a avut amabilitatea să ne pună în temă asupra citorva dintre problemele care stau în fața tinerei bibliotecii a Universității:

— Biblioteca Universității craiovene este „linăreă” numai prin data constituirii, adică 1 iulie 1966, fiindcă ea încorporează biblioteca fostului Institut agronomic și cea a Institutului pedagogic de 3 ani. Tradiția și o oarecare experiență în organizarea bibliotecii și deservirea studenților ciștigată de cele două biblioteci, ne permit să depășim un stadiu inițial. Biblioteca Institutului agronomic „Tudor Vladimirescu” (după vechea sa denumire), fondată în anul 1947, căreia i s-a adăugat, din 1960, Biblioteca Institutului pedagogic de 3 ani, au adus Bibliotecii centrale universitare o „zestre” de peste 200 000 de volume. Fondurile acestor biblioteci au fost, însă, constituite potrivit profilului institutelor pe care le deserveau: *agronomic* — cu o specializare strictă în domeniul agriculturii și horticulturii — și *peda-*

gogic, cu un profil aproape enciclopedic, la nivelul facultăților de filologie, istorie-geografie, matematică, fizică-chimie și științe tehnice din cadrul Institutului pedagogic. După cum observați, desigur, această din urmă bibliotecă s-a apropiat cel mai mult de un profil universitar.

Cum se va reflecta, în activitatea bibliotecii, structura organizatorică a Universității?

Nu trebuie omis faptul că, la ora actuală, Biblioteca centrală a Universității din Craiova nu are un local propriu. Din acest motiv, activitatea ei se va desfășura — cel puțin o perioadă — în condițiile spațiului existent. În clădirea Institutului pedagogic de 3 ani, va funcționa un sediu „central”. Biblioteca de aici — cu 4 săli de lectură și o secție de împrumut — se va adecva profilului facultăților care vor funcționa în acest local: istorie-geografie, științe naturale și chimie. O perioadă de încă cel puțin doi ani ea va trebui să deservască pe studenții anilor II și III ai actualelor facultăți de matematică, fizică-chimie și filologie ale Institutului pedagogic, în lichidare. În clădirea

fostului Institut agronomic, se va menține biblioteca specializată de aici, destinată studenților și cadrelor didactice de la facultățile de agricultură și horticultură. În fine, în clădirea principală a Universității va funcționa o bibliotecă destinată facultăților de științe economice, electrotehnică, matematică și filologie. Tot aici vor fi centralizate publicațiile periodice de specialitate, românești și străine. Preconizăm constituirea unui fond central — enciclopedic — al Universității care va fi amenajat într-o clădire anume rezervată acestui scop, iar pe facultăți vor fi constituite biblioteci filiale.

V-am ruga să ne faceți câteva precizări asupra colecțiilor bibliotecii.

Biblioteca a primit alocății bănești apreciabile cu care a putut porni, de la început, la completarea colecțiilor potrivit cerințelor Universității și ale dezvoltării ei în perspectivă. Încă din acest an de învățămînt vom asigura un bogat material de studiu și informare, necesar celor peste 3 000 de studenți, și de documentare, pentru cadrele didactice. Disponem, în prezent de 206 840 de volume cărți și o importanță colecție de periodice, în care, bineînțeles, există și goluri cauzate de o achiziționare profumată, în trecut, pe specificul fostelor institute. Ne-am bucurat însă și de un călduros sprijin colegial primind, prin transfer, nu mai puțin de 21 000 de volume de la bibliotecile universitare din București, Iași și Cluj. Au fost achiziționate și unele biblioteci personale, ca de pildă, biblioteca profesorului Fortunescu (16 000 de volume), a profesorului Jacobson (2 500 de volume) și altele. Pentru a vă face o imagine asupra dezvoltării actuale și, mai ales, viitoare a bibliotecii, permiteți-mi să vă dau și câteva exemple asupra creșterii numărului de abonamente la periodice. În anul 1966, de pildă, biblioteca a avut 151 de abonamente la publicațiile periodice de peste hotare; în prezent, ea dispune de 714 abonamente. Desigur, este numai un prim pas, căci

va trebui să asigurăm și o completare retrospectivă a colecțiilor noastre de periodice. Folosim, pe soară largă, imprimatul interbibliotecar. Remarcăm aici promptitudinea cu care colegii noștri din alte centre universitare răspund solicitărilor bibliotecii craiovene. Deși într-o fază incipientă, laboratorul nostru de fotocinematografie pune la dispoziție cititorilor un mare volum de microfilme și fotocopii ale lucrărilor care nu pot fi procurate altfel.

Ce mijloace vor fi folosite pentru informarea studenților?

Actualmente, sînt dezvoltate cataloagele alfabetică și sistematică preluate de la cele două biblioteci (a fostului Institut agronomic și a Institutului pedagogic de 3 ani). Se lucrează masiv la fișierele tematice; fiecare catedră urmind a realiza un catalog cu tot ce apare nou în specialitatea respectivă. Al doilea fișier, va oglindi bibliografia obligatorie și facultativă a studenților pentru fiecare curs în parte. În fine, încă două proiecte: un catalog pe subiecte al cărților și, un altul, tematic, conținind articole din periodicele de specialitate. Preocupări bibliografice au existat și în trecut, dar sporadice și în funcție de anumite cerințe imediate. Ele vor căpăta, în anii viitori, amploarea cuvenită și vor fi strins legate de cerințele procesului de învățămînt. Pentru inițierea studenților din anul I, încă de la începutul anului universitar, li s-au dat explicațiile necesare orientării în utilizarea cărților și a mijloacelor de informare.

Folosind din plin baza materială pe care statul nostru ne-a pus-o la dispoziție vom reuși, fără îndoială, să transformăm biblioteca într-un modern laborator de studiu și documentare științifică la nivelul activității științifice desfășurată de Universitate. Fărăste că sprijinul bibliotecilor cu veche tradiție ne va fi de un real folos în această direcție.

Horia NESTORESCU

NOILE REGULAMENTE ALE BIBLIOTECILOR PUBLICE*

După ce au făcut obiectul unei largi dezbateri în Comisia bibliotecilor, noile regulamente pentru organizarea și funcționarea bibliotecilor regionale, raionale și orașenești au fost aprobate prin Dispoziția nr. 573/1966 a președintelui Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă.

După cum este cunoscut, primele regulamente ale bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale au apărut cu 15 ani în urmă, o dată cu reorganizarea bibliotecilor publice și constituirea lor într-o rețea unitară și au fost apoi reeditate în anul 1955, într-o formă îmbunătățită, potrivit cerințelor muncii cu cartea în acea perioadă.

Fără de dezvoltarea rapidă a activității bibliotecilor în ultimii 10 ani, de schimbările survenite în organizarea vieții cultural-educative din țara noastră și de sarcinile deosebite care revin bibliotecilor în etapa actuală, multe din prevederile regulamentelor respective deveniseră necorespunzătoare.

Unele sarcini și atribuții, de pildă, erau acum, inactuale. Se indica, astfel, ca bibliotecile să practice colportajul de cărți, metodă demult perimată, cel puțin în mediul urban, să organizeze consultații și conferințe, activități care, evident, aparțin sferei de preocupări a altor așezăminte de cultură. Alte sarcini erau, de multă vreme, fără obiect (angajarea bibliotecilor în munca de lichidare a analfabetismului). În ceea ce privește formele de conducere și de îndrumare a rețelei bibliotecilor publice, regulamentele reflectau forma organizatorică a conducerii activității culturale în anul 1955. În privința controlului, ele instituiă un centralism excesiv. De exemplu, procesele verbale de verificare a bibliotecilor, planurile de muncă și dările de seamă ar fi urmat să fie avizate de forurile tutelare centrale și nu de cele locale, care pot și trebuie să cunoască direct situația concretă din fiecare bibliotecă.

Unele prevederi din vechile regulamente nu mai erau în concordanță cu dispozițiunile legale ulterioare (de exemplu: cele privind personalul bibliotecilor), iar altele preconizau o metodologie în dezacord cu teoria și practica bibliotecară actuală. Astfel, în articolul care prezenta structura organizatorică a bibliotecilor regionale era inclusă și o secție a bibliotecilor mobile, ceea ce a determinat o extindere formală a activității cu cartea în orașe, a promovat o metodă de lucru cu o eficiență redusă și a contribuit la dispersarea nejustificată a fondurilor de publicații.

În categoria bibliotecilor mobile erau încadrate și stocurile de cărți trimise bibliotecilor cu colecții mai restrinse, deși în acest caz avem de-a face cu un aspect al împrumutului interbibliotecar de publicații.

Se mai prevedea ca la înființarea bibliotecilor filiale să fie încheiate angajamente speciale, cu toate că filialele sint, în fapt, secții ale bibliotecii centrale, integrate în normele generale de funcționare a bibliotecilor.

Caracterul perimat al unor prevederi rezulta și din modul în care se preconiza asigurarea bazei materiale a bibliotecilor, dotarea acestora cu mobilier și utilaj etc.

În sfârșit, vechile regulamente se opreau asupra unor amănunte care își aveau locul mai degrabă în contextul îndrumărilor metodice.

Creșterea activității bibliotecilor regionale, raionale și orașenești (între anii 1955 și 1965 volumul ei aproape s-a dublat¹⁾) a determinat și lărgirea atribuțiilor acestora, precum și modificări în structura organizatorică a instituțiilor respective.

Oglinzind nivelul de dezvoltare la care au ajuns bibliotecile de lectură publică, noile regulamente exprimă, totodată, cerințele noi cărora trebuie să le răspundă lucrătorii din această categorie de biblioteci.

* *Regulament pentru organizarea și funcționarea bibliotecii regionale. Revista bibliotecilor, 19, nr. 8, aug 1966, p. 509-512; Regulament pentru organizarea și funcționarea bibliotecilor raionale și Regulament pentru organizarea și funcționarea bibliotecilor orașenești din orașele de subordonare raională, nereședință de raion. Revista bibliotecilor, 19, nr. 9, sep 1966, p. 570-574.*

¹⁾ Numărul cititorilor a sporit de la 455 000 la 787 000, al cărților împrumutate de la 5 406 000 la 13 771 000, iar al volumelor existente de la 4 236 000 la 8 382 000.

În capitolul I (*Dispozițiuni generale*), ca de altfel în toate normativele similare, regulamentele bibliotecilor precizează caracterul, funcțiile și subordonarea acestor instituuți. Se subliniază, încă din primul articol, că bibliotecile regionale, raionale și orașenești sînt principalele biblioteci publice ale regiunii, respectiv raionului și orașului, avîndu-se în vedere faptul că, prin profilul și, de cele mai multe ori, prin bogăția colecțiilor, ele pot răspunde cererilor oricăror cititori, indiferent de preocupări, pregătire, vîrstă etc.

Potrivit H.C.M. nr. 1542 din 1951, bibliotecile publice sînt constituite într-o rețea, potrivit împărțirii teritorial-administrative a țării, asigurîndu-se în acest fel alți o judicioasă repartizare a lor în funcție de cerințele de lectură ale populației cît și conducerea și subordonarea directă a acestora organelor locale ale puterii de stat. Pentru a se preveni orice măsuri de schimbare a structurii rețelei, înființarea sau desființarea bibliotecilor raionale și orașenești este condiționată de aprobarea Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. Totuși, regulamentele sînt destul de flexibile pentru ca, în situații care reclamă extinderea activității cu cartea, să permită înființarea de filiale în cartiere mai depărtate de sediul bibliotecilor.

Paragraful oare se referă la „biblioteci filiale în alte localități” nu trebuie să fie luat, după părerea noastră, ca o recomandare; el are rolul, în special, de a confirma o situație de fapt: aceea a unor biblioteci cu îndelungată tradiție, avînd regim de filiale.

La același capitol, regulamentul bibliotecii raionale arată că „în orașele de subordonare regională nereședință de regiune, comitetul raional de cultură și artă colaborează cu comitetul orașenesc de cultură și artă pentru buna desfășurare a activității bibliotecii”. Necesitatea conlucrării ni se pare de la sine înțeleasă. Întrucît, însă se mai pot întîmpla — cu totul excepțional — absolutizări de prerogative, din partea unor foruri raionale și orașenești, articolul apare ca atare tocmai pentru a preveni și asemenea înămplătoare situații.

În legătură cu cel de-al doilea capitol, este necesar să observăm că regulamentele, alături de sarcinile curente ale bibliotecilor (de la obligația procurării publicațiilor adecvate pînă la aceea a instruirii profesionale), pe care nu este cazul să le enumerăm, statuează o serie de atribuții calitativ noi, ca de pildă: organizarea activității metodologice după o nouă concepție, potrivit căreia toate serviciile de specialitate sînt antrenate în îndrumarea bibliotecilor din regiune (raion), responsabilitatea directă a bibliotecilor regionale și raionale față de modul în care se completează colecțiile celorlalte biblioteci publice; activitatea de informare a cititorilor și instituțiilor; colecționarea și conservarea tipăriturilor care fac obiectul bibliografiei regionale; elaborarea de bibliografii speciale etc.

De la o categorie de biblioteci la alta, se fac, normal, diferențierile de rigoare în privința sferei de atribuții, știut fiind că, prin numărul salariaților și fondurile de publicații de care dispun, bibliotecile orașenești și multe biblioteci raionale nu pot întreprinde, bunăoară, precum bibliotecile regionale, studii și cercetări minuțioase de ordin bibliologic. Asemenea acțiuni, însă, în marile biblioteci raionale, sînt nu numai indicate, ci și necesare.

Sînt redate, într-o formă mai dezvoltată și cu precizările cuvenite, și probleme care, deși figurau încă din anul 1951 în regulamentele bibliotecilor, nu au fost peste tot rezolvate corespunzător. Chiar de atunci se menționa că biblioteca regională „păstrează un exemplar din toate publicațiile apărute pe teritoriul regiunii”. Nu se avea în vedere că, uneori, astfel de lucrări erau trimise din altă parte spre tipărire la întreprinderile regiunii și nici situația publicațiilor imprimate în alt loc, dar interesînd neapărat regiunea. Noul text reprezintă, credem, o expresie mai corectă a ideii deponitului legal regional.

Se insistă, la fel ca și în regulamentele anterioare, asupra rolului împrumutului interbibliotecar. Deși pe această cale cititorii, din orice localitate, ar trebui să aibă acces la orice volum din milioanele de exemplare aflate în bibliotecile noastre, se constată o rezervă a lucrătorilor din biblioteci de a beneficia, pentru cititorii lor, de această posibilitate și această rezervă va trebui să fie învinsă. Bibliotecarii au sesizat, desigur, sublinierea repetată a importanței pe care trebuie s-o acorde, în ansamblul ei, problemei completării colecțiilor.

Capitolul al III-lea al regulamentelor înfățișează ceea ce urmează să devină structura administrativ-organizatorică a bibliotecilor și delimitează mai strict, pentru fiecare serviciu și secție, atribuțiile specifice care decurg din cele generale ale bibliotecilor.

Considerăm că, în cadrul celor 4 servicii (și 3 secții de însemnătate similară) la biblioteca regională, respectiv 3 servicii la biblioteca raională și 3 secții la cea orășenească, repartizarea personalului și raționalizarea procesului de muncă se pot face în cele mai bune condiții și cu o maximă eficiență.

De asemenea, apreciem că, pe baza actualelor state tip de funcțiuni, la care s-a adăugat nu demult avizul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și al C.S.M.S., pentru suplimentarea în anumite situații a numărului de posturi de specialitate, întregul proces de muncă din biblioteci va putea fi adaptat, fără întârzieri, în spiritul prevederilor noilor regulamente.

În ceea ce privește conducerea bibliotecilor, este de reținut, printre altele, că directorii acestora sînt răspunzători de întreaga activitate a bibliotecilor, precum și de modul în care sînt păstrate și administrate valorile materiale ale instituțiilor pe care le conduc.

Un element nou care trebuie remarcat este consiliul bibliotecii, format din oameni de cultură, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești etc., menit să antreneze beneficiarii bibliotecii în studierea și profilarea activității cu cartea potrivit necesităților. Același capitol stipulează în mod expres că directorii bibliotecilor, în limitele dispozițiilor legale, au latitudinea să ia măsurile cele mai potrivite condițiilor de fapt, fie că este vorba de repartizarea sarcinilor pentru salariații bibliotecii, de elaborarea instrucțiunilor de lucru pentru fiecare serviciu (secție), sau de stabilirea orarului de funcționare a bibliotecii.

Celelalte două capitole, privind evidența, planificarea, gestiunea, sînt mai simplificate decît în regulamentele precedente. S-a renunțat la o seamă de detalii tehnice, deoarece gradul de pregătire și de experiență atins în prezent de bibliotecari face inutilă explicarea amănunțită a unor lucruri îndeobște cunoscute sau care, de regulă, fac obiectul altor instrucțiuni de specialitate.

Într-o formă concisă, regulamentele oglindesc o largă problematică a biblioteconomiei. Importanța îndeplinirii unei prevederi sau a alteia cuprinse în astfel de documente nu mai este necesar să fie subliniată, întrucît regulamentele nu cuprind recomandări, ci obligații. Avem convingerea că noile regulamente vor deveni îndrumarul de bază pentru organizarea și funcționarea bibliotecilor, asigurînd cadrul legal pentru o nouă etapă a dezvoltării muncii cu cartea.

Constantin MĂTUȘOIU

BIBLIOTECARI!

Încheiați abonamente individuale la REVISTA BIBLIOTECILOR, publicație de specialitate, care vă ține în curent cu problemele teoretice și practice ale profesiei voastre.

Abonamentele se contractează la orice oficiu poștal. Costul unui abonament este de 36 de lei anual.

Prima bibliotecă națională din România

La 15 octombrie, s-au împlinit 130 de ani de la înființarea primei bibliotecii publice din România, Biblioteca Colegiului „Sf. Sava” din București. Ea a îndeplinit, vreme de un secol aproape, și funcțiile unei bibliotecii naționale, fiind, până la crearea Bibliotecii Academiei, în 1867, singura păstrătoare a tezaurului național de manuscrise și tipărituri.

Fondul său de publicații s-a constituit și s-a dezvoltat prin preluarea cărților profane de la Mitropolie și mănăstirile din Țara Românească, prin aplicarea legii deponitului legal, care obliga fiecare tipografie locală să trimită gratuit Bibliotecii naționale 5 exemplare din lucrările imprimate și un exemplar din fiecare periodic, prin achiziții bugetare de cărți (în acest scop, biblioteca dispunea de 5 000 de lei anual) și, în foarte mare măsură, prin donații.

Ca un simbol al solidarității naționale a tuturor românilor, despărțiti, fără voința lor, prin apăsătoare granițe politice, cărțurari din cele trei țări românești și-au adus prinsoșul la înavuierea bibliotecii publice din București. În rîndul celor mai zeloși donatori, se numărau Eufrosin Poteca, Simion Marcovici, August Treboniu Laurian, pictorul revoluționar Barbu Ișcovescu, Cezar Bolliac, Nicolae Cretzulescu, Mihail Kogălniceanu. Acesta din urmă scria, referindu-se la activitatea sa editorială și la ofrandele sale de cărți: „*Toată ambiția mea, toată stăruința mea este ca în micul meu cerc să pot contribui la folosul românilor indeobște*”.

În sala de lectură a bibliotecii din București, cititorii găseau întotdeauna ziarele și revistele românești apărute peste munți sau în Moldova, precum și principalele scrieri ieșite de sub teascurile tipografiilor din Iași, Cluj, Blaj, Brașov sau editate, în limba română, la Buda și Viena.

Un pas important pe linia intensificării circulației informațiilor de factură literară și științifică între țările româ-

nești îl constituie editarea, în 1846—1847, a monumentalului *Catalog*, în două tomuri, al Bibliotecii Colegiului „Sf. Sava”. Prin numărul mare de cărți înregistrate (peste 10 000 de titluri, în 13 limbi, grupate pe 30 de domenii), *Catalogul*, redactat de bibliotecarul Iosif Genilie, era cea mai cuprinzătoare sinteză a evoluției literaturii și gândirii științifice pe teritoriul țării noastre, deoarece cumulate, sub raport informativ, vestigiile celor mai vechi biblioteci din cultura românească. (De exemplu, biblioteca marelui umanist din secolul al XVII-lea, stolnicul Constantin Cantacuzino). Reflectînd, pe cale bibliografică, bogatul fond de manuscrise și tipărituri în limba română al Bibliotecii Colegiului (aproape 600 de titluri), *Catalogul* poate fi considerat și prima noastră bibliografie națională sistematică.

Sub impulsul cercetărilor istoriografice întreprinse, pe arii informative foarte întinse, de Nicolae Bălcescu și Mihail Kogălniceanu, Biblioteca națională începe să colecționeze numeroase lucrări, vechi și noi, relative la istoria românilor (cronici și istorii ale popoarelor vecine, corpusuri de documente, tratate de istorie universală etc.).

Această tendință se accentuează și va lua forme tot mai organizate după venirea la conducerea bibliotecii a filologului ardelean August Treboniu Laurian (1859). El va impune, în concepția bibliografică românească, și ideea întocmirii unui repertoriu, curent și retrospectiv, al tuturor scrierilor străine privitoare la viața economică, politică și culturală a poporului român.

În vederea realizării acestui deziderat, era necesar — preconiza Laurian — „*a se face pentru Bibliotecă o colecțiune de toate broșurile și de toate cărțile publicate asupra Principatelor Române*”.

Reprezentînd chintesenta culturii românești scrise, Biblioteca națională era mult apreciată și dincolo de hotarele vechii Dacii.

Astfel, călătorind prin țările românești în anul 1836, francezul Stanislas Bellanger semnaleză, ca un înalt factor autohton de cultură, existența, la București, a unei mari biblioteci publice „formată din cinci-șase mii de volume și manuscrise orientale, foarte rare în zilele noastre și foarte valoroase”. În fondurile Bibliotecii naționale românești, el descoperă, cu uimire, și o mare parte din colecția de cărți a savantului francez din secolul al XVIII-lea, Sonnini de Manoncourt, el însuși călător, în anul 1810, prin țările noastre. Interesante sînt și relațiile prîntului rus Anatol Demidov, care, la 13 iulie 1837, vizitînd Colegiul național „Sf. Sava” din București, nota: „Biblioteca publică s-a întocmit în același local [al Colegiului] și cuprinde aproape 7 000 de volume. Acest simbul puțin dezvoltat așteaptă o adăugire în care mai ales științele și istoria au mare nevoie să fie reprezentate mai complet”. Mai tîrziu, în 1857—1858, germanul V. Derblich constată creșterea fondului de publicații al bibliotecii la peste 20 000 de volume și întînsa cultură a conducătorului acestui așezămint, scriitorul și actorul Costache Aristia.

Semnificativă, pentru recunoașterea internațională a Bibliotecii naționale din București, este donația, din 1863, a împăratului Franței Napoleon al III-lea. În acel an, apărea la Paris, sub patronaj imperial, primul volum dintr-o serie de 9 tomuri cuprinzînd operele complete a epigrafistului italian Bartholomeo Borghesi. Luxoasa ediție imperială urma să fie distribuită, gratuit celor mai importante biblioteci din Europa, între care a fost înclusă și Biblioteca națională din București.

După unirea Principatelor, Biblioteca națională este separată complet de Colegiul „Sf. Sava”, devenind Biblioteca Centrală a României. Sub această nouă formă, Biblioteca națională cunoaște cîțiva ani de prosperare, îndeosebi datorită ilustruului ei conducător August Treboniu Laurian. Treptat, însă, preocupările statului pentru vechea instituție de cultură românească se diminuează, iar, în 1901, la propunerea lui Spiru Haret, este încorporată Bibliotecii Academiei Române.

Cornelium DIMA-DRĂGAN

Cu ocazia celei de-a 49-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, în cadrul acțiunilor prilejuite de „Zilele Culturii sovietice”, Biblioteca Centrală de Stat și Consiliul general al Asociației pentru legăturile de prietenie cu U.R.S.S. au organizat, între 2 și 15 noiembrie a.c., *Expoziția cărții sovietice*. Amenajată în sala de lectură a Bibliotecii de literatură străină din București, *Expoziția* a fost alcătuită din peste 1500 de cărți din fondul Bibliotecii Centrale de Stat, selectate spre a fi cit mai reprezentative pentru secțiile care au marcat diferitele secțiuni ale expoziției. Au fost expuse lucrări din domeniul social-politic, științific, tehnic, al artei, beletristicii și al literaturii pentru copii. Intr-o secțiune, au fost prezentate traduceri în limba rusă din literatura străină. *Expoziția cărții sovietice* a oferit o imagine cuprinzătoare asupra artei poligrafice și producției editoriale din U.R.S.S.

În sprijinul cercurilor de lectură, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Consiliul Național al Femellor vor elabora materiale pe teme: *Familia — celula de bază în societatea noastră socialistă; Calitățile părintelui-educator; Buna-cuviință — o calitate a fiicruiua dintre noi; Importanța lucrurilor „mici” în educație; Părinții — să vă cunoașteți copiii!; Succesele și insuccesele școlarului; Bucuria de a fi părinte; Cinste, sinceritate, adevăr; Munca și folosirea chibzuită a timpului liber al copiilor; Importanța sarcinii pentru sănătatea femeii; Ce trebuie să cunoască o viitoare mamă pentru a da naștere unui copil sănătos; Copiii și consolidarea țării.*

Pînă la sfîrșitul acestui an, Biblioteca Centrală de Stat va edita următoarele materiale metodice și bibliografice: *Indicații metodice privind organizarea activității bibliotecilor comunale și satești în perioada de iarnă (manifestări de masă, munca cu cititorii și permanentizarea lecturii lor, popularizarea literaturii social-politice, științifice și agrozotehnice etc.); Structura catalogului sistematic din bibliotecile comunale; Bibliografia de recomandare Istoria patriei oglindită în literatură; Bibliografie selectivă în sprijinul învățămîntului agrozotehnic de trei ani.*

Între 12 și 24 octombrie a. c., publicul românesc a putut viziona la București o expoziție a cărții din R.F.G. Organizată de Centrala Editorilor și Difuzării Cărții din Republica Socialistă România împreună cu Borsenverein des Deutschen Buchhandels in Frankfurt am Main și Vereinigung der Verleger und Buchhändler in der Bundesrepublik Deutschland expoziția a prezentat o selecție sintetică de cca 2 500 de titluri (cărți și publicații periodice) din cele mai variate tematice. Exponatele au cuprins cărți care abordează probleme teoretice și practice ale diferitelor discipline științifice, lucrări tehnice, opere ale literaturii germane clasice și moderne, albume de artă, cărți destinate tineretului și copiilor, lexicoane, manuale de predare a limbilor străine etc. Diversitatea preocupărilor editoriale ca și nivelul prezentării grafice și poligrafice au fost ilustrate de varietatea unei producții de carte realizate de peste 200 de edituri. Aproape jumătate din totalul exponatelor au fost lucrări din domeniul științelor naturii, al matematicii și al medicinei.

Posibilități și . . . rezultate

In peisajul industrial al orașului de lângă dealul Feleacului, Fabrica de pielărie și încălțăminte „Clujana” ocupă un loc important. Unitate de frunte a industriei noastre ușoare, dezvoltată în anii socialismului, ea este cunoscută și apreciată pentru produsele sale, atât în țară cât și peste hotare.

Îmbunătățirea continuă a indicilor calitativi — sarcină principală pusă în fața întregii economii naționale de către Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — impune lărgirea orizontului tehnic și cultural al lucrătorilor fabricii, perfecționarea continuă a metodelor lor de muncă.

Biblioteca sindicatului ca și biblioteca tehnică-documentară a întreprinderii, prin activitatea ce o desfășoară, constituie auxiliare prețioase în sprijinirea îndeplinirii sarcinilor economice, în desăvârșirea noului profil moral și spiritual al oamenilor muncii de la „Clujana”. Seta de cultură a acestora este concretizată și în fișele de evidență ale bibliotecii sindicatului care consemnau, la sfârșitul lunii iunie, peste 900 de cititori, 11 000 de volume imprumutate și o frecvență de aproape 7 000.

Rezultă, deci, pentru prima jumătate a anului, un indice de citire mai mare de 12, adică aproximativ două cărți pe lună, fapt care constituie, pe lângă succesul evident al bibliotecii, o confirmare a interesului pentru carte manifestat de colectivul fabricii.

Profesiile și vîrstele foarte diferite ale cititorilor, ca și echilibrul judicios între grupele tematice ale volumelor consultate, dovedesc că în biblioteca sindicatului s-a muncit cu interes și pasiune, că ea a pătruns în viața colectivității pe care o deservește. Răsfoind filele registrului de activitate zilnică, încerci un sentiment de adîncă satisfacție; recenzii prezentate la stația de radioamplificare sau în secții, în timpul pauzei, ori după încetarea lucrului, lectura în colectiv a presei, unele acțiuni mai largi prilejuite de sărbători ale poporului nostru și aniversări culturale, într-un cuvînt,

principalele forme ale muncii de masă cu cartea au un caracter permanent, o varietate tematică și de gen. O vie activitate se desfășoară cu sprijinul colectivului voluntar, format în cea mai mare parte din responsabilii culturali ai grupelor sindicale. Prin acțiunea se asigură buna funcționare a bibliotecilor mobile din secții, mobilizarea participanților la acțiunile de masă, propaganda cărții în rîndul muncitorilor.

În același local cu biblioteca sindicatului, își desfășoară activitatea — începînd din anul acesta — și biblioteca tehnică în al cărei profil intră, în primul rînd, deservirea inginerilor și tehnicienilor, Buletinele de informare, ce se elaborează și difuzează lunar, urmăresc semnalaarea principalelor articole din cele 130 de periodice cu caracter tehnic la care este abonată biblioteca. La cererea specialiștilor, unele dintre ele sînt traduse integral. Ajutată de un colectiv de specialiști, biblioteca întocmește bibliografii în sprijinul realizării planului tematic de investiții, lista lunară a „noutăților”, prezentări ale unor cărți legate de procesul de producție. Aceste semnalări, care se transmit prin stația de radioamplificare sau se publică în coloanele gazetei uzinei, au dat rezultate. Datorită lor, specialiștii uzinei au aflat de existența unor lucrări valoroase, iar în urma studiilor acestora au fost introduse în fluxul tehnologic metode moderne de prelucrare a pielei și confecționare a încălțămîntei.

În atenția colectivului bibliotecii tehnice stă, de asemenea, sprijinirea cursurilor de calificare prin asigurarea bibliografiei necesare.

Producția editorială, insuficientă privind ramura pielărie-tăbăcărie-cauciuc, influențează negativ bunele intenții ale colectivului bibliotecii.

Privind prin prisma realizărilor obținute și, mai ales, a exigențelor prezentului, se naște întrebarea firească: s-a folosit în întregime întregul potențial uman și material disponibil, s-au

obținut cele mai bune rezultate în propaganda cărții și eficiența lecturii? Răspunsul la această întrebare nu poate fi alirmativ.

Pornind din nou de la biblioteca sindicalului, se constată încă rămăneri în urmă în organizarea și dezvoltarea fondului de cărți, fapt care nu poate aduce decît prejudicii muncii în general. Neînțineria la zi a evidenței primare pune, de pildă, colectivul bibliotecii și comitetul sindicalului în imposibilitatea de a analiza componența fondurilor, de a sesiza lipsurile în completare și a duce o justă politică de achiziții. Fără instrumentele de informare strict necesare — cataloagele alfabetice și sistematice — nu se poate deslășura decît o muncă empirică și rudimentară de îndrumare a lecturii.

Nici măcar bibliotecarul, chiar dacă ar avea un înalt grad de calificare și o memorie prodigioasă, nu se poate descurca fără aceste instrumente de lucru într-o bibliotecă de peste 10 000 de volume cum este cea a sindicalului de la „Clujana”.

Lipsa cataloagelor atrage după sine și o restrînsă circulație a fondurilor. Transformarea bibliotecilor în vaste depozite care împrumută de zeci de ori, pînă la uzura fizică totală, aceleași titluri, în timp ce altele, de o valoare egală, dînr-un motiv sau altul, rămîn necunoscute marii mase a cititorilor.

Există o concepție, din păcate încă înrădăcinată la unii bibliotecari din bibliotecile sindicalelor, după care, în activitatea cu cartea, eforturile trebuie subordonate exclusiv organizării acțiunilor de masă. Acest punct de vedere este cît se poate de dăunător. Neglijarea principiilor și criteriilor minimului de tehnică de bibliotecă duce, în ultimă instanță, la aglomerări de fonduri fără perspective de circulație rentabilă și eficientă.

Cu oarecari eforturi, biblioteca sindicalului de la „Clujana” ar putea asigura multiplicarea trimestrială, în cîteva sute de exemplare, a unor liste de cărți nou înțrate, care, cu timpul, ar constitui adevărate cataloage. Trimiterea lor în secții ar aduce servicii mult mai mari propagandei cărții decît actualele biblioteci mobile sau informațiile sporadice publicate în gazeta uzinei. Abonarea la fișele tipărite editate de Biblioteca Centrală de Stat ar permite organizarea, pe baza lor, a cataloagelor alfabetice, ab-

solul necesare bibliotecii. Munca de organizare a lor nu depășește posibilitățile colectivului de bibliotecari.

Deși, în practică, cititorii își aleg direct de la raft cărțile dorite, biblioteca sindicalului este organizată pe principiul „depozitului închis”. Este oare așa de greu ca fondul de cărți să fie pus la dispoziția cititorilor prin „raftul liber”? Biblioteca regională ar putea sprijini efectiv această acțiune cu lucrători de specialitate și experiența acumulată.

Mai mult decît pînă acum, poate realiza, de asemenea, și biblioteca tehnică, deservită de cadre competente și avînd o solidă bază materială (în 1966 sint alocați cca 60 000 de lei pentru procurarea de cărți). Scăderea numărului de cititori de la 1 006 în 1965, la cca 300 în primele șase luni ale anului 1966, chiar dacă au existat cauze de ordin obiectiv — mutarea bibliotecii din incinta fabricii, la cîteva sute de metri, în exterior, lipsa unei săli de lectură etc. — constituie un fenomen îngrijorător căruia factorii de conducere ar trebui să-i acorde mai multă atenție. Este necesar ca în activitatea colectivului bibliotecii să se simtă, mai mult decît pînă acum, suflul înnoitor izvoit din ultimele documente de partid, tendința către mai bine, către stimularea creatoare a progresului tehnic.

Deși situate în același local, cele două biblioteci nu colaborează în mod suficient; și una și cealaltă trimit în secții biblioteci mobile, unele lăsate în seama responsabililor culturali ai grupelor sindicale, altele în a șefilor de secții. Faptul că toate cărțile au în cele din urmă aceeași destinație — muncitorii, tehnicienii și funcționarii fabricii — nu a determinat un criteriu comun de selecție a titlurilor, care ar înlătura paralelismele inerente, nu a dus la fixarea comună a unor date periodice de înnoire a fondurilor respective, la stabilirea unei colaborări în organizarea acțiunilor de masă.

Alcătuirea unor planuri comune de perspectivă, vizînd atît necesitățile de sprijinire a procesului de producție, cît și satisfacerea cerințelor de ordin cultural și spiritual ale lucrătorilor din fabrică, traducerea în fapt a acestor prevederi vor duce, fără îndoială, la rezultate și mai bune decît cele din prezent, la creșterea prestigiului celor două biblioteci în rîndul muncitorilor și specialiștilor de la „Clujana”.

Gheorghe BONDOC

O secție modernă pentru copii

După citeva luni de muncă intensă, la Biblioteca orășenească „Mihail Sadoveanu” din București a fost redeschisă secția pentru copii. Existența acesteia era reclamată atât de nevoile cititorilor copii, cât și de necesitatea realizării unui experiment metodic (cele citeva secții sau biblioteci pentru copii din Capitală urmează să fie, la rindul lor, reorganizate).

De un real folos în organizarea acestei secții ne-au fost studiarea literaturii de specialitate, elaborată în ultimii ani în țară și străinătate, și cunoașterea felului de organizare și a experienței acumulate de către secțiile de copii ale unor biblioteci regionale.

O etapă importantă a constituit-o operația complexă și de răspundere a

alcătuirii colecțiilor de publicații destinate copiilor. A fost revăzut întregul fond de cărți pentru copii; fiecare carte a fost pusă în discuție, urmărindu-se actualitatea conținutului, rolul ei educativ. Colectivul secției pentru copii a manifestat o grijă deosebită pentru asigurarea unui număr suficient de exemplare din titlurile prevăzute în programa școlară.

Partea substanțială a fondului o constituie clasică literaturii române și universale, operele scriitorilor contemporani români și străini, accesibile copiilor. În afara lucrărilor beletristice, o parte valoroasă a colecțiilor o reprezintă lucrările de popularizare a științei și tehnicii. Am considerat utilă prezența, în special, a colecțiilor: *Să știm*,

pentru cititorii între 9 și 12 ani; *Știința învinge, Mari descoperiri, Miini îndemnatice* etc. pentru cei mai mari. Sînt prezente, de asemenea, lucrări care vorbesc despre trecutul istoric al poporului român, despre frumusețile și bogățiile patriei, despre oameni de seamă. Copiii au la dispoziție și cărți în limbi străine și anume: engleză, franceză, germană, maghiară și rusă. În acest fel, s-a constituit un fond ce totalizează 6 000 de volume și tratează probleme din diferite domenii ale cunoașterii umane, firește, la nivelul de înțelegere al vîrstelor respective.

De la bun început, s-a pornit cu gîndul ca secția să fie organizată pe principiul accesului liber la raft. Pentru aceasta, am înlocuit o tabelă de aranjare a publicațiilor, luînd ca model aceea folosită în bibliotecile pentru copii din R. D. Germană și adaptînd-o cerințelor colecțiilor noastre. Domeniile de cunoaștere au fost notate de la A la Z, exceptînd literele I și O pentru a nu se produce confuzii cu cifrele care, adăugate literelor respective indică diviziunile și subdiviziunile tematice. Exemplu: litera A va desemna pentru întregul fond de publicații literatura beletristică, iar A 1, A 2, A 3... genurile literare, respectiv poezie, leaslu, roman.

În organizarea colecțiilor de publicații, am adoptat criteriul de vîrstă.

Lucrările destinate copiilor între 5 și 8 ani au fost organizate pe grupele: A 0 Cărți cu poze; A 1 Poezii, ghicitori, snoave; A 3 Basme, povestiri, legende.

Lucrările destinate copiilor între 9 și 12 ani au fost grupate în 12 diviziuni și evidențiate ca atare pe indicatoare de raft: A 1 Poezii; A 3 Basme; A 5 Povestiri, Nuvele; D Istorie; E Geografie; F Matematică; G Științe naturale; J Tehnică; K Gospodărie. Lucru manual; M Artă; N Jocuri, Sport; S Ziare și reviste.

În ceea ce privește lucrările destinate cititorilor de 13—14 ani, acestea au fost încadrate într-un număr cu mult mai mare de grupe, ținîndu-se cont de diferențele genuri literare, cit și de compartimentarea tematică a cunoștințelor: A 1 Versuri; A 2 Teatru; A 3 Basme, Povești, Legende; A 4 Romane; A 5 Nuvele. Povestiri; A 6 Cărți de eroism. Aventuri. Științifico-fantastice; A 7 Antologii. Culegeri; A 8 Limbă și istorie literară; A 9 Despre viața și opera scriitorilor; B Științe sociale; C Ateism; D Istorie; D 1 Istoria României; D 2

Istoria diferitelor popoare; E Geografie; E 1 Geografia României; E 2 Geografia continentelor; E 3 Expediții. Călătorii; F Știință; F 1 Matematică; F 2 Fizică; F 3 Chimie; F 4 Astronomie; G Științe naturale; G 1 Geologie; G 2 Biologie; G 3 Botanică; G 4 Zoologie; H Igienă; J Tehnică; K Gospodărie. Lucru manual; L Agricultură; M Artă; N Sport; P Biografii; R Generalități; S Ziare. Reviste.

După cum se vede, de la împărțirea mare a fondului pe vîrste, în cadrul fiecărei vîrste noi am grupat lucrările pe principiul sistematic imbinat cu cel tematic. În stabilirea temelor, ne-am folosit de lucrările de specialitate editate în ultimul timp și de o serie de lucrări cu caracter enciclopedic, ținînd cont și de interesele micilor cititori. Iată cîteva exemple de rafturi tematice în cadrul fondului destinat copiilor de 13—14 ani: *Fapte de vitejie; Pe cărările științei; Să ne cunoaștem patria; Pe meridianele lumii.*

La fiecare raft, există cîteva casele tematice (adică cutii de carton) în care au fost grupate titluri cu problematică comună. Iată cîteva exemple: *Omul, Cerul, Pămîntul.* Caseta cu tema *Harta vie a patriei* grupează cele mai valoroase lucrări care tratează despre frumusețea și bogățiile patriei noastre.

Informarea celor mai mici cititori asupra cărților existente în bibliotecă o facem prin albume tematice adnotate. Ei răsfoiesc cu interes albumele ce cuprind ilustrații la cărțile destinate lor, însoțite de scurte adnotări, concepute într-un fel atrăgător:

Jucănițele-au fugit
De la Tică-Murdărică
După multe întîmplări
Am aflat că la băiat
Este s-au înapoiat.
Vă-ntrebați: de ce așa?
Citiți cartea, veți afla
(Nell Cobar, *Îl cunoașteți pe Tică*)

sau:
Știți ce este ziua, cum ia naștere vîntul, ce este fulgerul? Ce sînt norii și ce este ploaia? Citiți atent cartea și veți găsi răspunsuri la toate aceste întrebări.

(O. Sekora, *Timpu în imagini*)

La îndemna cititorilor mai marișori (de vîrsta a II-a) este pus catalogul alfabetic și cel tematic ilustrat. Fiecare fișă a catalogului tematic are aplicată o ilustrație cit mai apropiată de conținutul lucrării.

În ceea ce privește cititorii de vîrsta a III-a, ei se folosesc de cataloagele alfabetic și sistematic, cataloage care prin concepția și realizarea lor grafică se apropie de cele ale cititorilor maturi. Pe fișele divizionare de autori din catalogul alfabetic au fost înscrise date biografice și aplicat portretul scriitorului.

Sistemul adoptat, de evidență a împrumutului, este cel prezentat de către *Revista bibliotecilor* (*). Socotim că, aplicat cu consecvență, el dă rezultate bune.

A fost acordată o mare atenție decorării corespunzătoare a secției. Folosind posibilitățile oferite de către muzeele de artă bucureștene, noi am concentrat aici o serie de lucrări de tapiserie de înaltă valoare artistică, ce sugerează teme apropiate copiilor. Multă imaginație a reclamat decorarea indicatoarelor de raft, astfel ca ele să sugereze conținutul cărților din raftul respectiv și,

în același timp, să se armonizeze cu ansamblul coloristic și tematic al bibliotecii.

În fața lucrătorilor de la această secție, stau, în continuare, o seamă de sarcini. Astfel, va trebui continuată completarea judicioasă a colecțiilor de publicații pentru satisfacerea, în condiții cit mai bune, a cerințelor multiple ale cititorilor. De asemenea, se impune necesitatea amenajării unei săli de lectură, în cadrul căreia oititorii copii să găsească lucrările de referință ce-i interesează (dicționare, enciclopedii, atlase geografice etc.). De mare importanță este dotarea secției cu o serie de materiale ajutătoare, menite să faciliteze propaganda cărții în rîndul copiilor, cum ar fi: magnetofonul, discul, epidiascopul, diafilmul ș.a.

Prin nivelul de organizare, prin înțelegul continuu al activității, secția de copii a Bibliotecii orașenești va trebui să devină, în scurt timp, un centru metodic în care să-și găsească rezolvarea justă multiplele probleme ale muncii cu cartea în rîndul copiilor din bibliotecile publice din Capitală. Colectivul secției se va strădui să realizeze această cerință.

* Haneș, G. Controlul împrumuturilor în bibliotecile cu acces liber la raft. *Revista bibliotecilor*, 19, nr. 3, mar 1966, p. 162-165.

Orientarea activității filialelor bibliotecii comunale, cu deosebire în ceea ce privește organizarea circulației cărții în toate satele comunei — tratată pe larg și în paginile revistei¹⁾ — a făcut și în regiunea Banat obiectul unui amplu și documentat studiu. Concluziile analizei efectuate de biblioteca regională în trei raioane au fost dezbătute cu directorii și metodiștii bibliotecilor raionale, iar pe baza lor Comitetul regional pentru cultură și artă a întocmit un material de orientare a bibliotecilor comunale în această direcție.

În raionul Timișoara, unde există 12 biblioteci filiale, pe lângă cele 9 biblioteci comunale, au fost luate măsuri menite să ducă la îmbunătățire substanțială a activității lor. Printre acestea, se înscriu: planificarea programului de lucru al bibliotecarului comunal în așa fel încât să poată ajuta practic, o zi pe săptămână, una din filiale; reamenajarea spațiului bibliotecilor filiale și dotarea lor cu mobilier adecvat introducerii accesului liber la raft; reîmprospătarea fondului de cărți pe baza studierii structurii și mărimii acestuia și a cerințelor de lectură din fiecare localitate; folosirea surselor extrabugetare pentru completarea colecțiilor²⁾.

Datorită acestor măsuri, bibliotecile filiale și-au îmbunătățit simțitor activitatea. Cădele didactice din sate, împreună cu bibliotecarii obștești — ei înșiși învățători — duc o activă muncă de popularizare și răspândire a cărții. Cele mai reușite manifestări cu cartea, organizate în colaborare cu câminul cultural, în centrul de comună, sînt reuate în satele aparținătoare. Alături de recenzii, expoziții, seri și medalioane literare, concursuri gen „Cine știe, răspunde”, pentru propagarea literaturii beletristice, un accent deosebit s-a pus și pe popularizarea lucrărilor agrozootehnice, ca, de pildă, *Cartea legumicultorului*, *Să asigurăm animalelor cât mai multe nutrețuri bogate în proteine*, *Producția legumelor timpurii*, *Cartea îngrijitorului de vite* etc.

La nivelul raionului Timișoara, a fost constituită, recent, o comisie (din care fac parte bibliotecarii comunali, metodiștii ai bibliotecii regionale, reprezentanți ai U.T.C. și ai Comisiei de femei) în scopul studierii eficienței măsurilor luate la începutul acestui an, cit și a posibilităților unor noi progrese ale activității bibliotecilor filiale.

Carmen Brîndușa TÎRZIU

¹⁾ Grünberg, Aron, *Organizarea circulației cărții în toate satele comunei*. Căluța bibliotecarului, 18, nr. 12, dec. 1965, p. 37-74; Raș, Nicolae, *Literatura agricolă în acord cu cerințele*. Revista bibliotecilor, 19, nr. 1, ian. 1966, p. 8-14; Gheorghiu, Aurelia, *Recrutarea și stabilitatea cadrelor*. Revista bibliotecilor, 19, nr. 3, mart. 1966, p. 166-168; Comănel, Venera, *Organizarea informării și împrumutului interbibliotecar la sate*. Revista bibliotecilor, 19, nr. 3, mart. 1966, p. 168-169; Ianculescu, Mihai, *Biblioteca comună — instituție de cultură a întregii comune*. Revista bibliotecilor, 19, nr. 6, iun. 1966, p. 341-343 și, Lupu Atanase, *Probleme ale organizării lecturii publice la sate*. Revista bibliotecilor, 19, nr. 7, iul. 1966, p. 393-397.

²⁾ Unele cărți au fost cumpărate cu sume provenite din fondul cultural al cooperativei. La Bergsăul Mic, de pildă, câminul cultural a pus, trimestrial, la dispoziția bibliotecii 100 de lei, iar Cooperativa de consum l-a dat, în zilele „Lunii cărții la sate” cărți în valoare de 500 lei.

Constanța Galeatovici
(Școala profesională de ucenici a Uzinelor mecanice din Turnu-Severin). Nota dv. este îngrijit redactată și încercă să descrie desfurarea unui proces literar pe tema romanului Setea de Titus Popovici, organizat la biblioteca școlii. În numărul de față al revistei, găsiți o idee care sintetizează, de fapt, răspunsul nostru: „Desecori, bibliotecarii ne scriu că au organizat încă o seară literară, încă o consfătuire etc. etc. Cum au procedat, care e rezultatul... tăcere curată!” (p. 648). Cititorii noștri — bibliotecari ca și dv. — urmăresc, înainte de toate metodologia organizării unor astfel de acțiuni. În nota trimisă, era bine să vă fi oprit totmai la experiența câștigată de dv. în organizarea procesului literar. Adică, ar interesa scopul pentru care ați ales această formă (proces literar) și nu alta pentru popularizarea romanului Setea; măsura în care acțiunea întreprinsă a contribuit la intensificarea circulației romanului în școală; nu putea lipsi din materialul dv. analiza activităților pregătitoare care au avut loc în școală în scopul popularizării romanului Setea.

Pentru a vă elucida multe din aspectele organizării manifestărilor de masă, v-am recomanda să consultați materialele:

— Non multa sed multum. Setea de cunoștințe a maselor și activitatea așezămintelor culturale. Știința, 34, nr. 6659, 24 iun. 1965, p. 4.

— Activitatea de masă a bibliotecilor (grupaj). Căluța bibliotecarului, 18, nr. 12, dec. 1965, p. 705-725.

— Lupu, Atanase. Biblioteca publică în ansamblul activității culturale-educative. Revista bibliotecilor, 19, nr. 8, aug. 1966, p. 477-482.

Raș, Nicolae. Manifestările de masă cantitativ și calitativ. Revista bibliotecilor, 19, nr. 11, nov. 1966, p. 641-648.

Așteptăm de la dv. și alte materiale. Ne-ar interesa, de pildă, un articol de analiză a principalelor jaloane ale planului de muncă al bibliotecii școlare pe anul 1967.

Biblioteca sindicatului în sprijinul învățămîntului de partid

Cunoscînd din timp formele și tematica învățămîntului de partid organizat în uzină, Biblioteca sindicatului Uzinei „Independența” — Sibiu s-a preocupat, în mod deosebit, de completarea fondului de carte social-politică. În felul acesta, au intrat, într-un număr corespunzător de exemplare, documentele de partid, diferite materiale elaborate de U.T.C. și Uniunea Generală a Sindicatelor, manuale de socialism științific, lucrări de filozofie marxistă, de economie politică și economie industrială.

O dată cu procurarea acestor lucrări, biblioteca a desfășurat o muncă activă pentru popularizarea și răspîndirea lor. Printre formele cele mai utilizate, se numără *vitrina cu noulăți sau expozițiile tematice de cărți*. Cursanților le-au fost prezentate, de asemenea, *liste* cuprinzînd cărțile indicate în bibliografia temelor de la învățămîntul de partid și care se găsesc în bibliotecă. Îmbunătățind formele de propagandă, pe baza experienței din anul trecut, biblioteca și-a concentrat atenția și asupra dotării

cu cărți și material bibliografic a *punctului de consultații* organizat în uzină și unde activiștii de partid cu experiență dau îndrumări cursanților.

Promovarea și răspîndirea cărții social-politice s-a îmbinat armonios cu propaganda literaturii de popularizare a științei, care, prin tematica ei, abordează problemele complexe de educare a oamenilor muncii în spiritul concepției materialist-dialectice despre lume și societate. Printre acestea, o largă răspîndire cunosc colecțiile: *Natura fără țaine*, *Cunoștințe folositoare* și altele. Concomitent, s-a difuzat în rîndurile cititorilor numeroase lucrări beletristice care reflectă diferite momente din lupta și activitatea P.C.R.: *Șoseaua Nordului* de Eugen Barbu, *La porțile Severinului* de Ion Grecea, *Bariera* de Teodor Brad, *La marginea orasului* de Al. Simion, *Das Ende der Apokalypse* de Alecu Ivan Ghilăa și altele.

Constantin VELCU

CONCURS PENTRU TINERET

Din tradițiile luptei revoluționare a poporului român se întîlțuează concursul gen „Cine ște, răspunde” pe care îl organizează Comitetul regional U.T.C. Iași, în colaborare cu Biblioteca regională, cu Consiliul regional al Uniunii generale a sindicatelor și cu Comitetul regional al femeilor, în perioada 15 august—15 decembrie 1966. Concursul vine să continue o tradiție care s-a format în regiunea noastră prîvind conlucrarea dintre instituțiile culturale și organizațiile obștești în desfășurarea unor manifestări cu cartea de ampoare. Spunem aceasta referindu-ne la o altă acțiune de acest gen, organizată în anii trecuți în regiunea Iași: concursul *Viața tineretului de la sate ieri și azi*, la care au participat peste 4 000 de tineri.

Prin bibliografia sa, cit și prin modul de desfășurare, concursul *Din tradițiile luptei revoluționare a poporului român* se înscrie pe linia îndrumării lecturii tinerilor de la orașe și sate, pentru cunoașterea politicii partidului.

a minunatelor tradiții de luptă ale poporului nostru pentru libertate și dreptate socială, contribuind la dezvoltarea dragostei și devotamentului tineretului față de partid și de patria noastră socialistă.

La concurs, care se desfășoară în paralel la orașe și sate, în patru etape (comunală — pe întreprinderi, intercomunală — întreprinderi, raională — orașenească și regională), s-au înscris numeroși tineri, care parcurg cu interes cărțile din bibliografie. În sprijinul lor, biblioteca regională a întocmit prezentarea bibliografică *Să cunoaștem cărțile din colecția „Pagini din istoria patriei”*, care au fost trimise tuturor bibliotecilor din regiune. Bibliotecile și căminele culturale din regiune inițiază și alte manifestări interesante pe aceeași temă: expoziții de cărți, seri de întrebări și răspunsuri, consfătuiri cu cititorii și altele.

E. SCRIPCARU

SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ la Băilești

A intrat în tradiția Bibliotecii regionale Oltenia, organizarea periodică a unor schimburi de experiență, ca formă a îndrumării metodice, la care participă bibliotecarii raionali și comunali din regiune. Schimbul de experiență de la Băilești, al patrulea din acest an, a dezbătut referatul: *Formele și metodele folosite de biblioteca raională în munca de îndrumare a bibliotecilor comunale și satești de pe raza raionului.*

Referatul, prezentat de Marian Pirnea, directorul bibliotecii raionale de la Băilești, a avut în atenție sarcinile bibliotecii raionale ca centru metodic al bibliotecilor din raion, precum și mijloacele cu ajutorul cărora Biblioteca raională Băilești și-a desfășurat activitatea în această direcție. Printre celelalte expuneri, notăm: *Contribuția bibliotecii comunale la înălțarea economico-organizatorică a cooperativei agricole de producție Florica Perșinaru de la Biblioteca comunală Goicea, Cum coordonează biblioteca comunală activitatea filialelor de pe raza comunei (Ioana Boldur de la Biblioteca comunală Cioroiși) și Planul de muncă trimestrial al bibliotecii comunale (Constantin Ghiță de la Biblioteca comunală Giubega).*

Participanții la schimbul de experiență de la Băilești au asistat, în comuna Goicea, la o acțiune model (*medalionul literar Vasile Alecsandri*), iar a doua zi colectivul Bibliotecii raionale Băilești a prezentat, cu ocazia centenarului George Coșbuc, un montaj literar. În discuțiile care au urmat pe marginea materialelor prezentate și a manifestărilor de masă model, bibliotecarii s-au informat reciproc despre experiența lor în activitatea de popularizare a cărții.

H. N.

. . . și la Reghin

Din inițiativa Comitetului raional de cultură și artă Reghin, un grup de bibliotecari din raion a vizitat pentru schimb de experiență câteva biblioteci din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, precum și din regiunile Bacău și Suceava. În program a fost cuprinsă vizitarea bibliotecilor raionale Odorhei, Miercurea-Ciuc și Gheorghieni (Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară), a bibliotecilor raionale Piatra Neamț și Tg. Neamț (Regiunea Bacău), Fălăceni și Vatra Dornei (Regiunea Suceava).

Participanții au avut posibilitatea să se informeze, la fața locului, despre metodele folosite în activitatea cu diferite categorii de cititori și despre modul cum sînt rezolvate unele probleme de catalogare și clasificare. La Piatra Neamț, unde participanții au zăbovit mai mult, s-au purtat discuții interesante în legătură cu activitatea bibliotecii raionale ca bibliotecă publică a orașului și centru de îndrumare metodică a bibliotecilor comunale și satești.

D. BORDA

POȘTA REDACȚIEI

FLORICA PERȘINARU (Goicea) și **IOANA BOLDUR** (Cioroiși). Materialele pe care le-ați prezentat în cadrul schimbului de experiență organizat de Biblioteca regională Oltenia în raionul Băilești relevă o oarecare ușurință în redactarea unor astfel de materiale. Vă rugăm, deci, a vă stabili asupra temelor unor articole pe care doriți să ni le trimiteți, comunicîndu-ne aceasta în timp util.

AURELIA GRIGORESCU (Cîmpina). **Scrisoare** dv. a fost trimisă Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă de la care urmează să primiți răspuns.

VELISCU BOLDEA (Bozovici). Mecanismul achizițiilor, în complexitatea lui, nu poate fi tratat într-o notă succintă. Totuși, datele pe care ni le furnizați sînt concludente pentru orientarea completării colecțiilor în raionul Bozovici și în consecință, ni s-a părut util să le valorificăm, incluzîndu-le într-un studiu ce va fi publicat în revistă. Maniera în care scrieți denotă că putem spera la noi articole din partea dv. Ne-ar interesa, de pildă, un articol despre orientarea bibliotecilor din mediul rural în lunile de iarnă de către Comitetul raional pentru cultură și artă sau o analiză a principalelor jaloane care stau la baza planului de muncă pe anul 1967 al Comitetului raional pentru cultură și artă, în ceea ce privește îndrumarea bibliotecilor.

VERONICA POPESCU (Moldova Nouă). Știrea dv., deși interesantă, nu a putut fi cuprinsă în sumar la timpul oportun, întrucît numărul pe luna mai al revistei era deja sub tipar în momentul cînd ne-a parvenit plicul dv. Așteptăm noi materiale (note, știri, articole); eventual, despre reinscrierea cititorilor la începutul noului an, îndrumarea bibliotecilor filiale din satele aparținătoare comunei, sprijinul pe care biblioteca comunală îl acordă cititorilor înscriși la învățămîntul agrozootehnic.

■ PROFILURI

Miron Costin (1633 — 1691)

Către mijlocul secolului al XVII-lea, se afla la învățătură, în Colegiul de la Bar, din sudul Poloniei, un tânăr moldovean numit Miron, fiul hatmanului Iancu Costin, pe atunci pribeaș, stabilit pe moșia arendată lângă Bar, la Novosilca Nowa. Născut în 1633, Miron avea doar treisprezece ani când începea studiile la Bar. Ceea ce căuta el să învețe de la dascălii colegiului, nu era, negreșit, doctrina iezuită, ci disciplinele „gramatică” și „umanioare”, retorica, limba latină — instrumentul prețios care îi putea servi nu numai pentru studiul vechilor cronicilor privind și trecutul poporului român, dar și pentru corespondența diplomatică, meșteșug necesar unui viitor om politic.

Miron era încă la studii în 1647, cind din Moldova îi vine vestea morții marelui cronicar Grigore Ureche, pe care istoria culturii românești îi va înregistra drept înaintașul său nemijlocit. Un an mai târziu, el își va pierde tatăl; colegiul din Bar se va strămuta la Căminia și astfel, la o vîrstă încă fragedă, Miron trebuie să continue singur oalea aspră a afirmării sale sociale, dar mai ales aceea a afirmării cărturărești.

Întors în Moldova, către sfîrșitul domniei lui Vasile Lupu, prin 1652—1653, Miron va ocupa inaltele dregătorii potrivite poziției sociale, dar mai ales pregătirii sale. Protejat de Iordache Cantacuzino vistiernicul, unchiul altui mare cărturar, stolnicul Constantin din Țara Românească, el va fi sol la București, Căminia și Constantinopol; va participa la campanii în Transilvania, Muntenia, Ungaria, Austria și Polonia; va ocupa funcțiile de slugar, paharnic, pîrcălab, mare oomis și mare vornic, apoi pe cea mai înaltă din ierarhia vremii — mare logofăt. În activitatea sa publică, desfășurată potrivit programului marii boierimi, dornică să înfrîngă autoritatea centrală a domnului, apărîndu-și privilegiile de clasă, el depășește aceste limite prin dragoste de țară, prin dorul de a o vedea eliberată de sub dominația otomană. De aceea protestul împotriva

asupritorilor și idealul eliberării Moldovei marchează deopotrivă acțiunile ca și operele sale, iar dacă un anumit pesimism îl reține de la inițiative energice, miciodată el nu precupețește să aperse cu abilitatea diplomatului și condeiul cărturarului cauza poporului său.

Sol la turcii care luaseră Căminia în 1672, el răspunde marelui vizir la întrebarea dacă moldovenii se bucură de cucerirea cetății poloneze: „Sintem noi moldovenii bucușoi să să lătască (împărăția) în toate părțile cît de mult, iar peste țara noastră nu ne pare bine să să lătască”, și-i convinge astfel pe turci să nu îerneze cu trupele în Moldova. În 1683, își încurajează domnul (Gheorghe Duca) să reziste mercenarilor străini trimși de pretendentul Ștefan Petriceicu, cu cuvintele: „Să nu dăm locul, că pămîntul acesta este frămîntat cu singele moșilor și a strămoșilor noștri”. Regelui polon Ioan al III-lea, ezitînd să pomească împotriva Porții otomane, îi atrage atenția în *Poema polonă* asupra rolului politic al Moldovei: dacă această țară, încă autonomă, ar fi ocupată de turci, atunci vei vedea, polonule, ce fel de vecini vei dobîndi la granițele tale, ce nenorocire înseamnă să locuiești aproape de un asemenea vecin”.

Cu cîteva decenii înainte de Costin, Grigore Ureche crezuse în puterea scrisului de a afirma conștiința originii latine, de a evoca vremile de libertate și glorie ale lui Ștefan cel Mare, de a încuraja lupta pentru independență a poporului. Miron Costin a afirmat și el această înaltă funcțiune a scrisului, el care credea că „scrisoarea este un lucru vecinic”. Iată de ce cronicile sale (*Letopisețul Țării Moldovei de la Aron vodă incoace*, *Cronica polonă*, *Poema polonă* și *De neamul moldovenilor*), ca și prelucrile versurilor, discursurilor și corespondența sa apar drept realizarea unui program în care țelurile sînt cercelarea originii românilor, scoaterea din uitare a istoriei lor, afirmarea drepturilor lor, iar mijloacele sînt cercelarea istorică, reflecția politică și lucrul literar.

Victimă a intrigilor partidelor boierești în care el însuși a fost de alitea ori amestecat, Costin pierde dramatic în 1691 de securea călăului lui Constantin Cantemir. Spre folosul culturii românești, pana lui își făcuse însă datoria perpetuînd, pentru contemporani și urmași, prețioase învățături.

Moștenirea literară a lui Miron Costin a dat prilej de reflecție cărturarilor, a îmbărbătat pe luptători, a inspirat scriitorii și poeții. În scrierile sale și-au aflat primele informații și convingeri cronioarii care au afirmat după el că românii sînt „dintru o țară care să chiamă Italia, de (din) Italia și de împărăția Rămului”. Frazele lui au fost citate pentru evocarea „cumpitelor vremi” ale asuprii pe care le-a zugrăvit cu atîta revoltă și sete de libertate. Cîrmele din istoriile sale reapar în *Domnia arndutului* a lui Hașdeu sau în *Neamul Șoimăreștilor* al lui Sadoveanu; la Eminescu regăsim imaginea lui Costin — „slăvit e Nilul ce curge înconjurat de trestii”.

Opera cărturarului s-a clădit pe temelia sigură a dragostei pentru poporul său, pentru trecutul său glorios, pentru viitorul său pe care-l dorea liber și înfloritor. Dar ea a rămas nu numai prin ideile pe care le exprimă, ci și prin felul în care a știut să le exprime. Iar aceasta a datorat-o Miron Costin studiului, admirației sale pentru „antichitatea cea plină de spirit și înțeleaptă în născocirile ei”, respectului său pentru seris („Eu voi da seamă de ale mele, cite scriu”!), cultului pentru carte.

Omul care mărturisea la bătrînețe despre viața lui „cu ce dragoste (a cercetat) la istorii, iată și pînă la această vîrstă”, a adus lecturii cel mai frumos omagiu păstrat din cultura noastră veche. Argumentînd că a scris *De neamul moldovenilor, din ce țară au ieșit strămoșii lor* pentru că „a lăsa nescris” începutul poporului său „ieste inimii durere”, el urează cititorului „după aceste cumpite vremi (ale) anilor noștri, oindva și mai slobode veacuri întru care, pe lingă alte trebi, să aibi vreme și cu cetitul cărților a face incusivă zăbavă, că nu ieste alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decit cetitul cărților... Scriptura departe lucruri de ochii noștri ne învață, cu acele trecute vremi să pricepem cele viitoare”.

A slăvit pe cărturarii de pînă la el scriînd: „Laud osirdiia răposatului Urechie vornicul, carile au făcut de dragostea țării letopisețul său; a evocat cu dragoste centrele de cultură ale lumii, ca Italia, „soaunul și culbul a toată dascălia și învățătura”; a lăudat în descendenții Romei acei „oameni încusiti, la cuvînt stăători... blinzi, cu oamenii

streini dintr-alte țări nemăreți, îndată tovarăși, cum ar fi cu ai săi, cu mare omenie, supliri”, a crezut că în condițiile libertății și păcii, prin învățatură și muncă, poporul său va putea da curs virtuților sale creatoare, pentru că „și alte dascălii, și învățături ar putea fi pre limba românească de n-ar fi covîrșit vacul nostru acesta de acum cu mare greutate și să fie spre învățături scripturii mai plecate a lăcuito-rilor țării noastre voie”.

De la scrierea acestui mesaj de îndemn și încredere au trecut două sute șaptezeci și cinci de ani, ani în care visul bătrînului cărturar s-a împlinit neconținut pînă la înaltele trepte urcate azi de cultura românească.

Virgil CÂNDEA

Gheorghe Șincai (1754—1816)

Gheorghe Șincai aparține primei generații de cărturari a Școlii ardelenе. Alături de Samuil Micu, Petru Maior și I. Budai-Deleanu e unul din reprezentanții străluciți ai renașterii spirituale de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, care afirmă în forme specifice luminilor, dar cu o vigoare și o pasiune irezistibile, drepturile poporului român la o existență națională.

Născut la 1754, ca fiu al unui boier-naș făgărăsean, care dispunea de oarecare stare, primește o educație îngrijită. După ce trece prin colegiul reformist din Tg. Mureș, seminarul iezuit din Cluj și școala piariștilor din Bistrița, are șansa de a fi trimis la Roma. Aici rămâne cinci ani, între 1774 și 1779, dăruindu-se studiului cu o aplicație egală doar de aceea a colegului mai tânăr Petru Maior. Ca și acesta, Șincai e un om auster, pătruns de răspundere față de poporul său, pe oare boema artistică a cetății eterne nu-l ispitește și nici o frivolitate nu-l abate din drum. El nu-și îroșește nici o clipă, adâncindu-se în cercetarea bibliotecilor, de unde adună o imensă documentație referitoare la istoria, încă atât de puțin lămurită, a poporului român. Sîrguința și inteligența îi atrag prietenia secretarului congregației De propaganda fide, Ștefan Borgia, ajuns mai târziu cardinal, care-l introduce în arhiva secretă a Valăcanului și-l pune în legătură cu diverși erudiți. Doctor în filozofie și teologie în 1779, Șincai va pleca de la Roma la Viena, unde rămâne un an, continuându-și asiduu cercetările.

Revenit în patrie cu o imensă dorință de a-și servi neamul, într-o conjunctură relativ favorabilă, determinată de politica tolerantă a lui Iosif al II-lea, primește funcția de director al școlilor naționale. Va ocupa acest post vreme de 12 ani, contribuind la organizarea și dezvoltarea învățămîntului. „Timp de 12 ani — va declara el — cit am fost directorul școlilor românești din Ardeal, niciodată n-am pregelat de a le vizita, de a le îndrepta, de a le înmulți și de a le întări. Dar nici grijile mele n-au fost întrerupte și nici ostenețile mele n-au fost lipsite de succes”.

Din nenorocire, moare Iosif al II-lea — „supt care au resuflăit românii, și eu atunci înflorind mult puteam”. Feudalii, speriați de răcoala lui Horia și de revoluția franceză, declanșează presiunea. Revendicările românilor, cuprinse în petiția înaintată la 1791 (Supplex libellus Valachorum), sînt nesatisfăcute, iar inițiatorii puși sub urmărire. În aceste condiții vor suce și pentru Șincai ani grei. La 1794, pe baza unei acuzații false, e înlăturat din funcțiile sale, închis și molestat. La 1799, recăpătîndu-și libertatea, pleacă la Viena să ceară dreptate. Dar cu toate insistențele depuse, nu va mai obține niciodată reintegrarea. De-aci

înainte, Șincai nu-și va mai găsi o situație stabilă: funcționează un timp la tipografia din Buda în calitate de colector al cărților românești, lucrează ca documentarist pentru istoricul maghiar Kovachich, se ocupă de educarea copiilor contelui Wass de Ţaga. Cîrculă între Buda, Oradea, Alba-Iulia și Blaj, urmărit de șionanele pe care le întîmpină pretutindeni, mai ales de dificultățile legate de tipărirea *Hronicii*. La 1814, cenzura îi respinge lucrarea, socotind-o „ineptă, ridiculă, plină de părereri false, de conjuncturi oraghioase”, fiind pe deasupra „periculoasă opiniei publice”. Nu i se înapoiază nici măcar manuscrisul, guvernul hotărînd confiscarea lui. Supărarea de a-și vedea opera vieții împiedicată să iasă la lumină, aparenta lipsă de sens a oricărui efort de a redresa situația, i-au grăbit probabil sfîrșitul. Moartea survine în circumstanțe nu destul de bine deslușite, exact acum 150 ani, în 2 noiembrie 1816.

Prin sfîrșitul său dramatic, Șincai a lăsat amintirea unui martir al cauzei naționale. Pe lângă întinderea cunoștințelor și valoarea intrinsecă a *Hronicii* posteritatea a fost impresionată de imaginea bătrînului cărturar rătăcitor, purtînd în traistă titlurile justificative ale mîndriei naționale românești, pe care oficialitatea îl prigonea, iar compatrioții îl ignorau. Cercelările recente, în special monografia lui Mircea Tomuș (*Gheorghe Șincai. Viața și opera*. Editura pentru literatură, 1965) care le sintetizează, permit astăzi, prin sporirea materialului informativ și reconsiderarea unor puncte de vedere tradiționale, o evaluare mai sobră și mai judicioasă a faptelor. Legenda înduioșătoare a cărturarului pribeag nu e spulberată, ci doar corijată de exagerări și scoasă din chenarul iconografic. Asistăm tot la o dramă, unde însă pe lângă esecuri înregistrăm și momente de înălțare, căci dincolo de diverse condiții materiale mai mult sau mai puțin prielnice, intelectualul dăruit unei cauze nobile triumfă asupra potrivnicilor prin puterea spiritului, fără a mai vorbi de faptul că în mod curent destinul nu se încapălinează doar să distrugă, ca la vechii greci.

Existența zbuciumată a lui Șincai a cunoscut și momente de înseninare: perioada studiilor la Roma și Viena, munca practică de organizator al învățămîntului, chiar și anii petrecuți la

tipografia din Buda Pe de altă parte, psihologia omului n-a fost croită din aluatul acela labil, al romanticilor nevrozați, care-și transformă insuccesele într-o metafizică a damnării și prăbușirii iluziilor. Șincai aparține unei generații de luptători. În el se adună amărăciunile unui neam oropsit dar plin de energie, care a ajuns la conștiință de sine și nu mai înțelege să dea înapoi, oricâte adversități ar avea de înfruntat. Al Papiu-Ilarian, a cărui informație e mai totdeauna demnă de crezare, îl prezintă astfel pe cărturar: „Căutătura-i era îndrăzneată și însuflețitoare de respect, dar în trăsăturile feței puteai cunoaște adincimea gîndurilor și neozazurilor cu care toată viața avusese a se oști. Avea vocea sonoră, bărbătească, vorbea apăsat, bine articulată, liber și cu îndrăzneală, ca bărbatul care are de unde și știe ce să vorbească, fiind sigur de mîntea și abilitatea lui. Din vorbele lui vedeai îndată că omul multe simte și multe îndrăznește... Mersul, starea și toată purtarea sa era măreață, simțea îndată spiritul înalt ce locuia într-insul, nu mai puțin omul plin de încredere și sigur de lucrarea sa” (Al. Papiu-Ilarian. *Viața, operele și ideile lui Gheorghe Șincai din Șincai*. Buc., 1869, p. 28). Un asemenea caracter putea fi învins dar nu doborât.

Scrierile lui Șincai lasă aceeași impresie de vigoare bărbătească și anvergură intelectuală. Le străbate acel suflu enciclopedic, propriu corifeilor școlii ardelenne, care abordează toate domeniile, voind să pună pietre fundamentale pretutindeni. Indiferent de obiect, fie că e vorba de manuale școlare, de gramatică (lucrată în colaborare cu Samuil Micu), de manualul de agricultură *Povățuirea către economia de cîmp*, de elegii latine, de cele două manuscrise din domeniul științelor naturii (*Istoria lirii după Hellmuth și învățătura firească spre stricarea superstițiilor poporului*¹⁾ sau, în fine, de *Hronic*, concepțiile autorului sînt enunțate net, uneori agresiv, în formulări lipsite de echivoc: raționalismul luminiilor, încrederea în legițile naturii (inclusiv și în providență, căci Șincai era teolog la origine, dar la modul deist), un sentiment patriotic totdeau-

na treaz — iată ce găsim la temelia întregii opere. Desigur, din ansamblul acestuia iese în mod deosebit în evidență *Hronicul*.

Cu tot aspectul arid, e fără îndoială una din marile cărți ale istoriografiei românești. Ea impresionează în primul rînd prin erudiție. Informația adunată de Șincai, din citeva mii de autori (!), după cum o mărturisește singur, e în adevăr coplesitoare. Apoi, cartea cuprinde istoria întregului popor român și tratează istoria națională în interdependență cu istoria universală. Situată ferm pe terenul comun școlii ardelenne, a susținerii originii latine și a continuității în Dacia, evită totuși exagerările, în care urmași imediați au alunecat atît de desne. Intentional, autorul își propune să rostească adevărul, cu riscul de a deranja diverse susceptibilități. El nu ezită să critice „năravurile popești” și să denunțe situația mizeră a țărănimii iobăgite. Cu adversarii românilor se răfuiește intransigent, dar cu o desăvîrșită răbdare. Cînd și cînd, îl ia gura pe dinainte, și ajunge să coboare polemica la nivelul pamfletului și al violentei verbale. Altfel nici nu s-ar putea. Căci *Hronicul* e o carte scrisă cu patos, de un om care singurează pentru ideile lui și nu se mărginește să le contemple sau să speculeze asupra lor. Desigur, sub raport științific, cartea lui Șincai, cu metoda ei cronologică și risipirea în detalii, e depășită azi; dar ea rămîne ca un monument de cultură și o expresie puternică a personalității marlei învățător. Mai mult decît atît.

La 150 ani de la moartea lui Șincai, ne dăm seama că această carte reprezintă un viu și durabil indemn; un indemn la seriozitate, la muncă îndirjită, la documentare multilaterală, la combativitate ascuțită în favoarea cauzei drepte a poporului.

¹⁾ Tipărită de curînd într-o excelentă ediție critică de Dumitru Ghișe și Pompiliu Teodor (Editura științifică, 1964).

■ LUCRĂRI DE SPECIALITATE

O mare realizare bibliografică

Unul din mult aşteptatele repertorii de bibliografie naţională retrospectivă a apărut recent în Editura Academiei Republicii Socialiste România. Este vorba de *Bibliografia analitică a periodiceilor româneşti*¹⁾, care cuprinde, în ordinea sistematică a clasificării zecimale universale, descrierea bibliografică a tuturor articolelor, studiilor şi operelor literare, precum şi aproape a tuturor informaţiilor şi ştirilor cu caracter politic, economic şi cultural, publicate în cele 78 reviste şi ziare dintre anii 1790 — data apariţiei primului ziar de ştiri pe teritoriul ţării noastre: *Courrier de Moldavie* — şi până la 1850.

Prevăzut în planul bibliografic al Academiei Române, elaborat de Ioan Bianu în 1895, la clasa a II-a: bibliografia românească modernă, acest repertoriu a fost pus în lucru de-abia după 50 de ani, în 1945, redactarea lui fiind încredinţată unui mic colectiv de colaboratori externi, şi a fost încheiat şi pregătit pentru tipar în 1964, deci după douăzeci de ani de la începutul lui. Întârzierea este datorită unor lungi întreruperi în anii 1948—1949 şi 1958—1963.

Criteriile care au stat la baza alegerii periodiceilor ce urmau a fi despuiate au fost acelea care s-au fixat şi pentru *Publicaţiunile periodice româneşti*²⁾; s-au avut deci în vedere: periodicele (reviste, ziare) publicate în limba română, oriunde ar fi apărut; periodicele publicate în limbi străine pe teritoriul Principatelor Române (Ţara Românească şi Moldova) şi periodicele în limbi străine publicate în diferite ţări de autori români. Publicaţiunile periodice maghiare şi germane, apărute în Transilvania în secolul al XIX-lea, urmează a fi bibliografiate într-un volum separat, care se va redacta în bibliotecile din Transilvania, întrucât acele

periodice nu se află în colecţiile Bibliotecii Academiei.

Partea I din vol. I, care a apărut până acum, cuprinde materialul din următoarele clase ale clasificării zecimale: 0 Generalităţi, 1 Filozofie, 2 Teologie şi 3 Ştiinţe şi probleme sociale până la subdiviziunea 32 Politică, inclusiv; partea a II-a şi a III-a, din acelaşi volum, vor apărea până la sfârşitul anului 1966, sau începutul anului viător, şi vor cuprinde materialul din celelalte clase: 33 Economie până la 39 Etnografie, Moravuri, Folclor, din clasa 3; apoi clasele de la 4 Filologie până la 9 Istorie, Geografie, Biografie.

Notiţele bibliografice sînt urmate, în mod obişnuit, de scurte adnotări, care cuprind lămuriri asupra conţinutului, informaţii asupra autorului şi alte amănunte necesare completării unor date, pentru stabilirea sursei unor texte etc. E de subliniat că, la fiecare notiţă bibliografică, se dă indicele de clasificare zecimală, ceea ce permite ca, pe baza notiţelor detaşate din volum, să se poată întocmi fişiere bibliografice cu caracter special sau tematic, în sprijinul activităţii de cercetare ce se desfăşoară în institutele noastre ştiinţifice sau documentare. Volumul va fi încheiat cu o tablă de materii amănunţită şi indici alfabetici.

Înfăţişînd aproape în întregime ei, cit mai fidel şi după criteriile ştiinţifice, viaţa publică a poporului român, aşa cum este ea oglîndită în cele 78 de colecţii de reviste şi ziare din anii 1790—1850, *Bibliografia analitică a periodiceilor româneşti* pune în lumină un imens şi variat material documentar (numărul total al notiţelor bibliografice din cele trei părţi se ridică la peste 24 000), constituind un instrument de documentare indispensabil oricărui cercetător, din orice domeniu, care ar dori să studieze şi să valorifice manifestările multilaterale ale poporului român din această frământată epocă a istoriei, noastre naţionale, pe calea luptelor pentru unitatea lui politică şi culturală, pentru independenţă, pentru progresul său economic şi social.

Operă de mare interes ştiinţific, luorarea întocmită cu multă trudă, pasiune şi competenţă de Ioan Lupu, Nestor Camariano şi Ovidiu Papadima, se înscrie ca o realizare de mare merit prin-

¹⁾ Ioan Lupu, Nestor Camariano şi Ovidiu Papadima: *Bibliografia analitică a periodiceilor româneşti*. Vol. I, 1790—1850, partea I. Buc., Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1966. XIX+406 p. (Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România şi Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” al Academiei Republicii Socialiste România).

²⁾ Nerva Hodoş şi Al. Sadi Ionescu: *Publicaţiunile periodice româneşti* (ziare, gazete, reviste). Descriere bibliografică. Tom. I, 1820—1906. Buc. 1913.

tre repertoriile elaborate pînă acum de Academia Republicii Socialiste Română.

E de dorit ca prezentarea bibliografică a diferitelor aspecte ale procesului nostru istoric, așa cum s-au răsfrînt ele în paginile periodicelor, să se continue și după 1850, cu perioada de formare a statului român modern.

George Baiculescu

Universitetskoe obrazovanie v SSSR i za rubejom (Învățămîntul universitar în U.R.S.S. și peste hotare). Vol. I. Editura Moskovski Universitet, 1966. 645 p.

Bibliografia *Învățămîntul universitar în U.R.S.S. și peste hotare*, întocmită de către un colectiv de cercetători ai Secției de bibliografie științifică a Bibliotecii „A. M. Gorki” din cadrul Universității de Stat „M. V. Lomonosov” din Moscova, cuprinde literatura de specialitate în limba rusă și în alte peste 50 de limbi, apărută în anii 1950—1960 (excepție făcînd unele lucrări fundamentale publicate anterior și unele materiale sovietice privind învățămîntul din U.R.S.S. în perioada 1961—1963). De o atenție specială s-au bucurat izvoarele care oferă o documentată activitate a universităților (rapoarte, lucrări de sinteză asupra activității didactice și științifice, legi, materiale administrative etc.), aici fiind incluse și lucrările de disertație axate pe problemele învățămîntului superior. Conținutul acestei bibliografii reflectă activitatea multilaterală a universităților din întreaga lume, viața lor didactică, științifică, social-politică, relațiile internaționale, starea financiară și baza materială.

Organizată pe capitole sistematice, în interiorul cărora s-a adoptat principiul cronologic, bibliografia are două părți: *Universitățile din U.R.S.S.*, în număr de 41 (istoricul universităților și al bibliotecilor, rolul acestora în procesul de învățămînt, activitatea științifică etc.); *Universitățile străine* (generalități, procesul de învățămînt, activitatea științifică, viața social-politică, probleme administrative etc.). Izvoarele din această parte a volumului sînt grupate pe continente: Europa (26 de state și 147 de universități), Asia (18 state — 51 de universități), Africa (14 state — 16 universități), America (18 state — 91 de universități), Australia și Oceania (2 state — 7 universități). În total, izvoarele acoperă activitatea a 353 de

universități din 79 de state, desfășurată în decurs de mai bine de un deceniu. Printre acestea, se numără și trei universități românești (București, Cluj și Iași), pentru care au fost selectate, în capitole speciale, 95 de lucrări (apărute în 47 de publicații), dintre care 18 nesemnate, iar restul semnate de 84 de autori, printre care se numără academicienii Ștefan Bălan, Constantin Daicoviciu, Iorgu Iordan, Jean Liivescu, Gh. Mihoc, Ion Creangă și alții.

Principalul merit al acestei impunătoare lucrări bibliografice — prima de acest fel în U.R.S.S. — îl constituie largă arie de cuprindere și buna organizare a izvoarelor care mijlocează atît o privire de ansamblu, cit și una specială asupra istoricului și structurii învățămîntului contemporan. Bibliografia oferă, totodată, un bogat material de studiu tuturor celor interesați de problemele învățămîntului superior în lume, de structura lui și de îmbunătățirea conținutului și formei pe care o poate adopta în actualul stadiu de civilizație.

Dumitru Copillin

Sallai István, Sebastyén Géza **A könyvtáros kézikönyve. 2. átdolgozott bővített kiadás.** (*Manualul bibliotecarului*). Ediția a 2-a prelucrată și lărgită). Budapest, Gondolat, 1965. 832 p. + 21 pl.

Ce este cartea? Iată prima întrebare cu care se deschide cea de-a doua ediție, lărgită și îmbunătățită, a manualului bibliotecarului apărut în R. P. Ungară în anul 1965, la aproape un deceniu după prima ediție (1956). De la acest punct de plecare, lucrarea îl poartă pe cititor pe un drum lung, dezvoltîndu-i toate tainele legate de apariția, viața, funcția, prelucrarea, mînuirea, propagarea și conservarea cărților cum și de mediul în care se petrec toate acestea.

Prima certitudine pe care ți-o dă lectura manualului este că el concentrează esența scoasă dintr-o mare cantitate de material pe care autorii îl cunosc din practică sau din studiul și consultarea a numeroase lucrări de specialitate. Din largă lor documentare, a luat naștere o carte de căpetenie pentru bibliotecarii maghiari, bine încheată și adusă la zi.

Adresându-se, după cum se arată în prefață, tuturor categoriilor de bibliotecari, autorii au avut de împlinit mari dificultăți. Satisfacerea unor exigențe venite de la lucrătorii cu nivel diferit de calificare le-a pus probleme greu de rezolvat în cadrul unui manual unic. Dozând judicios materialul și dimensionând capitolele după nevoile celor cărora le sint destinate, autorii au soluționat și această cerință. Dacă pentru cei de la bibliotecile de nivel regional, rațional sau sindical ei au creat astfel un instrument complet de îndrumare, pentru cei de la bibliotecile științifice mari, sau specializate, aduc — nu mai puțin — un material deosebit de util, care-i ajută să dobândească o privire de ansamblu asupra muncii de bibliotecă. Toluși, credem că, într-un manual de asemenea proporții, capitolul referitor la istoria cărții și a bibliotecilor ar fi putut ocupa o întindere mai mare, dacă se ține seama că, pe lângă informațiile generale destinate tuturor bibliotecarilor, el trebuie să conțină amănunte legate de specificul muncii celor de la colecțiile speciale pe care le posedă astăzi numeroase biblioteci.

Construit ingenios, volumul este împărțit în zece mari capitole, pentru care autorii au adoptat o clasificare proprie, cu indicii cuprinși între 0 și 9. Pentru orientarea cititorilor, șăm mai jos titlurile acestora, care au, la rândul lor, numeroase subdiviziuni zecimale:

0. Cartea—Bibliotecă—Bibliografia; 1. Edificiul bibliotecii și mobilierul ei; 2. Completarea colecțiilor; 3. Catalogele; 4. Depozitarea; 5. Serviciul public; 6. Munca de informare—Bibliografie—Documentare; 7. Colecții speciale; 8. Conducerea bibliotecii; 9. Sistemul bibliotecilor.

Autorii prezintă majoritatea problemelor sub aspectul lor general. Unele capitole sint însă mai adâncite, ca, de exemplu, cele notate cu 0, 1 și 3, în care analiza este dusă destul de departe, mergînd, uneori, în cadrul unor subcapitole pînă la 6—7 subdiviziuni ale clasificării adoptate. Astfel, la capitolul 3. *Cataloge*, subcapitolul 3.1: *Descrierea cărților*, analizează, la indicele 3.11, nu mai puțin de zece probleme importante ale descrierii cărții (subdiviziunile 3.110—3.119). Menționăm și capitolul destinat muncii cu cititorii, de care manualul se ocupă foarte pe larg, descriînd toate detaliile metodologiei acestei activități.

Pentru a exemplifica eficacitatea metodelor de lucru sau a instalațiilor descrise, autorii fac dese referiri la bibliotecile mari din străinătate și, mai ales, la cele din țară, sintetizînd realitățile și specificul muncii bibliotecare din R. P. Ungară, dar bazîndu-se, în același timp, pe experiența internațională.

Dacă toate capitolele și foarte numeroasele subcapitole încep printr-o retrospectivă, ajutînd pe cititor să cunoască fenomenul în evoluția lui, pînă astăzi, apoi descrierea unor procedee tehnice foarte avansate (folosirea mijloacelor mecanizate în activitatea de informare, în evidența împrumuturilor etc.) deschide perspectiva dezvoltării lor în viitor, chiar dacă posibilitatea aplicării unor procedee este încă sub semnul întrebării.

La sfîrșitul fiecărui capitol, autorii au adăugat o bibliografie a lucrărilor mari de referință (cînd acestea lipsesc, se citează și articole de revistă), care îi ajută pe bibliotecarii interesați să adîncească informațiile cuprinse în articol. Volumul se încheie cu un cuprinzător indice pe materii în care cititorul găsește — la subiect — cuvîntul căutat, cu trimitere la indicele de clasificare adoptat de autori.

Bogata ilustrație a cărții este aproape tot atît de instructivă ca și textul, mai ales atunci cînd reprezintă planuri, instalații și mobilier de bibliotecă.

Editat în condiții tehnice mult superioare primei ediții, manualul ilustrează dezvoltarea activității, științei și metodologiei bibliotecare din R. P. Ungaria în deceniul care s-a scurs de la apariția primei ediții. Prin îndrumările și informațiile pe care le conține, lucrarea reprezintă o realizare de prestigiu a biblioteconomiei științifice maghiare.

Livia Baciru

A apărut, editată de Institutul de științe pedagogice, Biblioteca centrală pedagogică, lucrarea *Bibliografie pedagogică. 1961—1962*. Sub îngrijirea prof. dr. docent Stanciu Stoian și prof. Alfred Lauterman. București, 1966.

Materialul cuprins — literatura pedagogică editată în țara noastră în anii 1961—1962 — este organizat în 17 capitole, la care se adaugă un *Indice de nume*, un *Indice de probleme* și *Cotele tipografice ale publicațiilor periodice inserate în bibliografie*.

IN EDITURA POLITICĂ AU APĂRUT:

Marx, Karl și Engels, Friedrich, *Opere*. Vol. 23. 936 p.

Volumul 23 al *Operelelor* lui K. Marx și F. Engels cuprinde primul volum al *Capitalului*, operă monumentală a căreia Marx i-a consacrat aproape întreaga sa viață și care marchează un moment crucial în istoria marxismului. În această lucrare de proporții vaste, Marx analizează natura mărții, celula societății capitaliste, expune bazele teoriei plusvalorii, piatra unghiulară a economiei politice marxiste, cercetează legile economice ale dezvoltării capitaliste, dezvăluie contradicțiile capitalismului, a căror dezvoltare duce, în mod inevitabil, la revoluția socialistă.

Capitalul lui Marx nu este numai o lucrare economică, ci și o măreață operă istorică și filozofică. În ea este fundamentată teoria materialismului istoric, care este aplicată în primul rând la cercetarea, sub toate aspectele, a unei anumite formațiuni social-economice — capitalismul. Lucrarea este, de asemenea, un model neîntrecut de elaborare și aplicare a dialecticii materialiste în studiul societății omenești. Subliniind importanța filozofică a *Capitalului*, Lenin scria: „În *Capitalul* sînt aplicate la o singură știință logică, dialectică și teoria materialistă a cunoașterii”.

În *Capitalul* este demonstrat în mod științific crahul inevitabil al capitalismului și înlocuirea lui pe cale revoluționară cu societatea socialistă, idee genială confirmată pe deplin de întreaga experiență ulterioară a istoriei omenirii.

Marx—Engels. *Despre artă*. Vol. 1. 632 p.

Culegerea Marx—Engels *Despre artă* cuprinde fragmente din scrierile clasice ale marxism-leninismului care se referă la estetică, teorie și istorie literară, precum și la istoria artei. Deși nu s-au ocupat sistematic de fenomenul artistic și de problemele esteticii, Marx și Engels au atins în lucrările și în corespondența lor o serie de puncte esențiale pentru dezvoltarea ulterioară a gândirii marxiste pe acest tărîm.

În textul culegerii sînt enunțate principiile teoretice care situează arta în contextul formelor suprastructurale și îi determină coordonatele sociale, se

fac o serie de aprecieri critice asupra unor însemnate opere de artă. Vasta cultură literară și artistică a întemeietorilor marxismului se împletește strîns cu analiza profundă — străină de orice schematism — a creațiilor apărute în secolul al XIX-lea. Prețuirea pe care Marx și Engels o acordă operei de artă în general, ca urmare firească a importanței deosebite atribuite artei în cadrul activității spirituale a omului, se manifestă o dată mai mult în înalta obiectivitate, în intransigența și principialitatea partinică a observațiilor critice.

Îmbinînd în sistematizarea textelor criteriile tematice cu cele cronologice, culegerea Marx—Engels *Despre artă* constituie atât un îndreptar, cit și o carte de referință. Ea se adresează esteticienilor, criticilor literari, oamenilor de artă și cultură, studenților, precum și publicului larg, tuturor celor preocupați de problemele artei și literaturii.

Lenin, V. I. *Opere complete*, vol. 40. 552 p.

Volumul cuprinde lucrările scrise de V. I. Lenin în perioada decembrie 1919—aprilie 1920.

În materialele elaborate în această perioadă, V. I. Lenin sintetizează experiența partidului bolșevic în domeniul organizării apărării patriei, al consolidării orînduirii de stat și sociale sovietice. Lenin dezvoltă tezele teoretice ale marxismului cu privire la perioada de trecere de la capitalism la socialism, dezvăluie legăturile luptei de clasă în epoca făuririi societății socialiste, definește politica partidului de construire a societății socialiste, de promovare a principiilor coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite.

Maurul și Generalul. Amintiri despre Marx și Engels. Buc., Editura politică, 1966.

Intimii lui Marx obișnuiau să-i zică „Maurul” din pricina tenului lui închis, a părului și a bărbii negre. „Generalul” este „gradul” ce i-a fost conferit lui Engels de prietenii săi datorită aptitudinilor militare de care a dat dovadă „pe teren” în timpul evenimentelor legate de revoluția din 1848 din Germania, precum și în articolele de presă de

mai târziu în care a comentat problemele războiului și operațiile militare a căror contemporan a fost. Titlul astfel ales pentru cuprinzătoarea culegere de amintiri despre cei doi întemeietori ai socialismului științific îl introduce pe cititor de la bun început în atmosfera familiară de simplitate și prietenie care îi înconjură pe Marx și Engels în viața cotidiană.

Printre autorii amintirilor incluse în volum figurează însuși Engels, fiica lui Marx, Eleanor (Tussy), ginerii săi, Lafargue și Aveling, nepotul său, Edgar Longuet, militanți de seamă ai mișcării socialiste germane ca Wilhelm Liebknecht, Franz Mehring, Karl Kautsky, Friedrich Sorge, Friedrich Lessner, August Bebel, precum și un număr de persoane care i-au cunoscut, mai mult sau mai puțin întâmplător, pe cei doi mari prieteni.

Cu toți atastă modestia, atitudinea camaraderească și plină de solicitudine a lui Marx și a lui Engels în relațiile lor cu oamenii, ostilitatea lor față de orice tentativă de a-i adula. Marx și Engels nu sînt idealizați de cei ce i-au cunoscut personal, dar din expunerea obiectivă a crimpeelor de fapte cu care contribuie fiecare la cunoașterea lor, se conturează două figuri luminoase de luptători, care au constituit și constituie o pildă de slujire a cauzei omennirii muncitoare.

Împreună cu iubitoarea sa tovarășă de viață, Jenny von Westphalen, urmasă a unor vechi familii de nobili, care și-a părăsit mediul aristocratic de dragul soțului, Marx a renunțat fără ezitare la viața tihnită și prosperă de profesor la universitatea din Bonn. El a aderat la mișcarea proletară, devenind apoi împreună cu Friedrich Engels — teoreticianul și conducătorul ei, a revoluționar filozofia germană și economia politică engleză, a preluat cele mai glorioase tradiții ale socialismului francez, dezvoltîndu-le, și-a cucerit un loc în panteonul marilor învățători ai omennirii, dar s-a ales în viață cu ura neimpăcată a claselor stăpînitoare, cu exilul precar la Londra, cu mizeria, pierderea copiilor iubiți, cu sănătatea ireparabil zdruncinată.

Wilhelm Liebknecht vorbește în amintirile sale despre dilema din viața lui Marx, care trebuia să aleagă între două despotice zeități: activitatea științifică și cea politică. Știm, totuși, din cele ce relatează alți marii și Liebknecht însuși, că Marx nu a rămas niciodată observator impasibil al luptelor politice

ce se dădeau în lume, începînd cu constituirea ligii comunistilor, revoluția din 1848, întemeierea Internaționalei I și terminînd cu Comuna din Paris, cu Congresul de la Gotha al socialistilor germani, că a participat la aceste lupte și a îndrumat pe luptători. În același timp, a fost autorul unei opere științifice de o amploare și valoare înegalabilă. Ajunge să ne amintim ce rol istoric au avut numai trei titluri care revin de mai multe ori în volumul de care ne ocupăm: *Manifestul comunist*, „piatra de temelie a mișcării muncitorești moderne”, *Contribuții la critica economiei politice*, care cuprinde o primă și genială expunere a concepției materialiste asupra istoriei, și monumentală operă *Capitalul*.

Patruzeci de ani a lucrat Marx la *Capitalul*, îndurînd, pentru a-l duce la capăt, grele suferințe. „Și cu ce a răsplătit societatea această muncă titanică? întrebă W. Liebknecht. Nu exagerez spunînd că cel mai prost retribuit salahor din Germania a încasat mai multă leafă decît a primit Marx pentru una din cele două cărți capitale ale secolului. Cealaltă este opera lui Darwin. Și poți oare pretinde societății burheze să ofere un preț bun pentru redactarea propriei sale sentințe de moarte?”

Este adevărat că după congresul de la Haga și mutarea sediului Internaționalei în S.U.A., Marx și-a concentrat eforturile asupra acestei opere. Și, totuși, multilateralitatea intereselor sale și participarea activă la viața mișcării muncitorești internaționale se mențin în continuare.

Multilateralitatea oare-l caracteriza pe Marx (ca, de altfel și pe Engels) este cu atât mai uimitoare cu cît nimeni nu poate afirma că a rămas diletant în vreunul din domeniile care îl preocupau. Îl interesau dreptul, filozofia, istoria, a studiat calculul diferențial și integral, fiindu-i necesare în studiile sale economice, și, în același timp, a citit neobosit beletristică, întocmindu-și o bibliotecă de peste o mie de volume și delectîndu-se în orele libere de studiu cu operele lui Shakespeare și Balzac, lui Turgheniev și Calderon, lui Cervantes și Goethe, lui Lermontov și Walter Scott, lui Fielding și Dumas-tatăl.

Uriușul bagaj de cunoștințe de care dispunea, imbinat cu o scrupulozitate de cercetător înăscut, i-a permis să-și argumenteze teoriile și să le expună cu o putere de convingere pe care nu i-o puteau contesta nici adversarii. Pentru a scrie 20 de pagini despre legislația

muncitorească engleză, a studiat o întregă bibliotecă de „Cărți albastre”.

În discuții era un interlocutor interesant și spiritual, care știa să-și valorifice vasta cultură. Nu-i erau străine realizările din domeniul artei, științei, tehnicii și combătea cu indignare lozincă anarhiștilor bakuniști: „Totul trebuie distrus”.

Avea un talent deosebit pentru limbă: cunoștea foarte bine franceza, engleza, greaca, latina, bine spaniola, rusa... „O dată — scrie omul de știință rus Maxim Kovalevski, care nutrea un respect deosebit pentru Marx, — l-am găsit citind ziarul *Românul* și am avut ocazia să mă conving că se descurcă în greu accesibila limbă română”.

Istoria prietenie cu Engels a fost pentru Marx de nepretuit sub un dublu aspect: se știe ce sacrificii materiale a făcut Engels fără să pregete pentru a-i asigura prietenului său condiții de creație favorabile și pentru a ușura suferințele familiei sale. Dar oricât de înduioșător era acest spirit de sacrificiu, pentru cauza lor a avut o mai mare importanță conlucrarea fructuoasă, acea fericită îmbinare de talente și unitate de concepții care le-a permis să elaboreze în comun teoriile lor.

„Mult timp nici nu erau pronunțate separat cele două nume pe care istoria le va îngemăna pentru totdeauna. Au trăit în cea mai strânsă comunitate de idei și sentimente, au luat parte la aceeași agitație revoluționară, și, atît timp cît au putut fi alături, au lucrat împreună. Marx punea mare preț pe părerea lui Engels decît pe a oricui. Engels însemna pentru el un întreg public. Marx nu precupețea nici o ostenență ca să-l convingă sau să-l cîștige pentru o idee a sa. Pentru el era un triumf să capete aprobarea lui Engels. Marx era mîndru de Engels”. (Lafargue).

După moartea lui Marx, Engels, „care pînă atunci, după propria lui expresie, fusese un fel de vioară a doua, dovedind că poate să fie și vioară întâi. El a efectuat munca de punere la punct a *Capitalului*, a desfășurat o uimitoare activitate creatoare pe tărîm științific și mulțumită extraordinarei sale forțe de muncă, a găsit timp și pentru a întretine o vastă corespondență internațională. Sfătuind, îndrumînd, prevenind, Engels a luat parte activă, pînă în ultimele zile ale vieții sale, la luptele marii mișcări muncitorești internaționale” (W. Liebknecht). Toată lumea i se adresa pentru a primi îndrumare. El im-

presiona pe toți cei ce-l cunoșteau prin vastitatea cunoștințelor și prin convingerea că țelul urmărit este just, scria Aveling. Prietenii săi spuneau că n-a abordat vreun subiect pe care să nu-l fi lămurit.

Volumul de amintiri reconstituie nu numai portretele celor doi mari prieteni, ci și pe acelea ale persoanelor care-i înconjurau: fermecătoarea și devotata Jenny, soția lui Marx, Helene Demuth, credincioasa lor menajeră.

Întorcînd paginile cărții, cititorul se simte transportat în epoca lui Marx și Engels, trăiește împreună cu ei evenimentele de acum o sută de ani, participă la victoriile și înfrîngerile mișcării socialiste. În amintirile lui Liebknecht, ale lui Engels și ale altora sînt cristalizate o serie de idei fundamentale ale învățaturii marxiste, care ușurează cititorilor tineri inițierea în această învățatură.

Cartea *Maurul și Generalul* cuprinde un bogat material informativ, reliefează conținutul spiritual al vieții și luptei marilor dascăli ai omenirii muncitoare și, prin multe pagini, însuflețește și pasionează pe cititori. Volumul acesta merită să ocupe un loc de cinste în biblioteca personală a oricărui iubitor de carte.

Dan Răutu

Istorie

Beretu, Dumitru. *Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre*. Buc., Editura științifică, 1966. 319 p.

Autorul, unul din cei mai buni specialiști în acest domeniu, tratează într-o largă sinteză arheologică și istorică întreaga dezvoltare a orînduirii comunei primitive de pe teritoriul românesc, care începe aproximativ cu șase sute de mii de ani în urmă și se termină în preajma constituirii statului dac al lui Burebista.

Importanța lucrării constă în aceea că este prima sinteză din literatura noastră de acest gen, care reconstituie tabloul culturilor străvechi formate și dezvoltate pe teritoriul patriei noastre.

În cuprînsul lucrării, se tratează antrenant și sugestiv, într-o formă sintetică și generalizatoare, toate problemele mai importante rezolvate sau în discuția oamenilor de specialitate.

Bizuuindu-se pe o documentare foarte bogată din literatura românească și străină, cuprinzînd și rezultatele săpăturilor arheologice recente, lucrarea

se adresează altă specialiștilor cititorilor și iubitorilor istoriei poporului nostru.

Avînd ca scop reconstituirea vieții străvechilor societăți, arheologia — prin metodele sale de lucru specifice: metoda stratigrafică, tipologică, corologică sau, mai noi, ca cea a datării prin radiocarbon sau a fotografierii aeriene a vechilor așezări — a început să clarifice multe probleme privind originile istorice ale omenirii, creațiile comunităților primitive care au pus bazele civilizațiilor de mai târziu.

Tratînd manifestările activității diferitelor comunități omenesti din domeniul vieții materiale, precum și implicațiile lor în domeniul psihologiei și ideologiei, lucrarea amintită reliefează interdependența mediului natural cu factorul social și, mai ales, transformările ivite în simlul acestor comunități, relațiile lor cu alte grupuri omenesti, concretizate în influențe (bilaterale) care au grăbit sau au încetinit dezvoltarea lor internă.

Lucrarea stîrnește interesul pentru cunoașterea problemei originii omului și a evoluției antropogenezei, pentru materialele arheologice (unelte, arme, potolabe, ceramică etc.) de la simple obiecte grosolane de piatră pînă la adevărate opere de artă, întărește convingerea că mîinile omului creează istoria și că munca este factorul primordial în apariția omului, în transformarea mediului natural și civilizației umane.

Deși, în dezvoltarea lor, societățile omenesti din diferitele regiuni istorico-geografice ale României au avut, uneori, aspecte deosebite, legăturile lor reciproce n-au fost niciodată întrerupte. Aducînd în discuție numeroasele descoperiri arheologice din anii noștri, lucrarea subliniază în mod convingător și documentat factorii interni care au stat la baza îndelungatei dezvoltări istorice, ce și-a găsit o culme în splendidă civilizație daco-getă.

Iubitorii istoriei noastre străvechi și vechi își vor completa în mod substanțial cunoștințele despre etapele comunei primitive (epoca paleoliticului, a neoliticului, epoca bronzului și a fierului) cu toate subdiviziunile lor, aici bogat documentate și exemplificate, vor înțelege importanța și semnificația marilor invenții și descoperiri, care au avut urmări nebanuite și stau și azi la temelie progresului.

Constantin Vlăduț

Beletricie

Serii și colecții consacrate valorificării moștenirii noastre literare

Valorificarea moștenirii noastre literare este, pe lîngă promovarea literaturii contemporane, unul dintre obiectivele cele mai importante ale activității Editurii pentru literatură.

La baza acestei activități de prezentare integrală sau selectivă a creațiilor celor mai de seamă scriitori din trecut și de astăzi, stau munca susținută a redactorilor și colaboratorilor editurii, alcătuirea minuțioasă a planurilor editoriale anuale și de perspectivă, toate acestea concretizate, în final, prin realizarea unor ediții de înalt nivel științific. Alături de edițiile operelor alese pe autori sau pe anumite creații ale unui singur autor, destinate, în general, maselor largi de cititori și apărînd în tiraje de pînă la 100 000 de exemplare, Editura pentru literatură a inițiat și a lansat de-a lungul anilor serii și colecții, menite să pună la dispoziția celor interesați în cunoașterea literaturii române creațiile reprezentative ale acesteia.

În cele ce urmează, ne vom opri asupra citorva dintre ele.

Seria „Ediții de referință”

Destinată Operelor marilor scriitori ai literaturii române, este realizată la un înalt nivel științific, adresîndu-se, cu precădere, specialiștilor în problemele literaturii române. Pînă în prezent, în această serie au apărut: Miron Costin — *Opere*; Gr. Alexandrescu — *Opere*, vol. 1; I. L. Caragiale — *Opere*, vol. 1—4.

Fiecare ediție cuprinde, pe lîngă operele complete ale scriitorului respectiv, și variantele fiecărei opere în parte, însoțite de note și comentarii, indici, glossar și ilustrații. Primul volum al edițiilor este precedat de un amplu studiu monografic dedicat vieții și operei scriitorului. Din planul pe anul viitor al acestei serii, amintim: Gr. Alexandrescu — *Opere*, vol. 2, cuprinzînd proza literară; I. L. Caragiale — *Opere*, vol. 5 (articole politice și traduceri); Ion Creangă — *Opere*, cuprinzînd întreaga operă a marelui povestitor. Ediția este îngrijită de acad. Iorgu Iordan, care o și prefațează, și E. Brîncuș.

Seria „Ediții de autor”

Așa cum ne informează prospectul editurii, această serie „reprezintă efortul de a le oferi maeștrilor literaturii

române contemporane posibilitatea de a-și revedea ansamblul operei de o viață, deci de a pune la punct și de a lăsa posterității o versiune definitivă, care să stea la baza oricărei ediții posibile de aici înainte”.

Inaugurată în anul 1955, prin ediția *Opere* — Mihail Sadoveanu (din care, până în prezent, au apărut 19 volume, cel de-al douăzecilea, și ultimul, urmînd să apară în 1967), seria „Ediții de autor” își îmbogățește zestrea cu fiecare an ce trece, înglobînd personalitățile cele mai memorabile ale literaturii noastre contemporane. Amintim primele 11 volume (apărute pînă în prezent) din seria Tudor Arghezi — *Scieri* (pînă la sfîrșitul anului urmînd să apară volumele 12, 13, 14 și 15, iar în anul viitor volumele 16—20, oferind creații din anii 1900—1966); Ion Agârbiceanu — *Opere*, primele 4 volume, cărora, în anul viitor, li se vor adăuga volumele 5 și 6, urmînd cronologic editarea creațiilor remarcabilului scriitor transilvănean; G. Călinescu — *Opere*, primele 4 volume, urmate în anul viitor de volumele 5—8, cuprinzînd romanele *Bietul Ioanide* și *Scrinul negru*. În acest an, apare volumul 1 al ediției *Opere* — Perpessicius, cuprinzînd creația poetică, iar prin volumul al 2-lea, programat pentru anul viitor, va începe editarea mențiunilor de critică și istoriografie literară, realizate în anii 1925—1927.

În anul viitor, vor fi inaugurate edițiile *Opere* aparținînd lui Tudor Vianu, Camil Petrescu, Zaharia Stancu.

Colecția „Scriitori români” își propune să cuprindă operele celor mai de seamă reprezentanți ai literaturii noastre de la începuturi și pînă în deceniul al 5-lea al secolului nostru. Inaugurată în anul 1958, această colecție urmează ca, pînă în anul 1972, să pună la dispoziția cititorilor, într-un tiraj mediu de 15 000 de exemplare, selecții largi din creația a peste 80 de scriitori însumînd aproximativ 250 de titluri. Pe lîngă selecția bogată din opera scriitorului respectiv, fiecare ediție cuprinde note, indici, glosar, bibliografie și un amplu studiu bibliografic.

Dintre edițiile apărute în ultimul timp, amintim: *Opere*, 2 vol. de Miron Costin, *Istoria ieroglică*, 2 vol. de Dimitrie Cantemir, *Opere alese*, primele 3 volume, de Mihai Eminescu, *Opere*, 2 vol. de Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Opere* de Pavel Dan. Aceștor li se adaugă în acest sfîrșit de an: *Hronica românilor*,

vol. 1 de Gheorghe Șincai, reproducînd integral textul autograf al marelui cărturar de la moartea căruia se împlinesc 150 de ani (ediția este îngrijită de Florea Fugaru, iar studiul introductiv este semnat de Manole Neagoe); o nouă și bogată ediție a *Studiilor critice* ale lui C. Dobrogeanu-Gherea, textul fiind însoțit de note, indici și un studiu aparținînd lui George Ivașcu, îngrijitorul ediției; primele 2 volume ale *Opere*lor lui Al. Macedonski, deschizînd ediția cu poezia în limba română (ediția este îngrijită și prefațată de Adrian Marino, autorul valoroasei monografii dedicate *Vieții lui Al. Macedonski*). Tot la sfîrșitul acestui an, apar: primul volum, dintr-o serie de 7, al ediției *Opere* de G. Coșbuc, care cuprinde poeziile din *Balade și idile*, cu variante, note, comentarii și studiu introductiv de Gavril Scridon și primele 3 volume din ediția *Opere* de V. Alecsandri.

În anul 1967, colecția *Scriitori români* va include opere sau opere alese ale scriitorilor: Jean Bart, Nicolae Costin, Ovid Densusianu, Ion Ghica, Octavian Goga, B. P. Hașdeu, Anton Holban, Nicolae Iorga, Al. I. Odobescu, Hortensia Papadat-Bengescu, Ștefan Petică, Liviu Rebreanu, C. Stămăți, Duliu Zamfirescu, George Mihail Zamfirescu.

Colecția „Studii și documente” — după cum ne-o recomandă prospectul ei — este colecția „instrumentelor de lucru, fiind destinată, în primul rînd, cadrelor de cercetători ai istoriei literaturii române”. Ea prezintă însă un interes indiscutabil pentru toți iubitorii de literatură. Această colecție, inaugurată, în anul 1959, cu volumul *Documente literare inedite* — Ion Ghica, cuprinde „texte greu accesibile (și în bună parte inedite) referitoare la activitatea celor mai de seamă scriitori români — ciorne, variante, lucrări nevalorificate în trecut — precum și acte privitoare la biografia lor, cum sînt matricole, documente școlare sau de stare civilă etc.”

Dintre volumele apărute în ultimul timp, menționăm: Al. Odobescu — *Pagini regăsite*, vol. 1; Ion Creangă — *Documente*; *Comentariu la Divina Comedie*, vol. 2 de G. Coșbuc; I. L. Caragiale — *Scrisori și acte*.

Pînă la sfîrșitul acestui an, colecția se va îmbogăți cu: volumul *Amintiri* de Ioan Slavici (cuprinzînd *Amintiri*, *Lumea prin care am trecut*, *Fapta omească* și articole despre estetică, literatură, folclor și limbă literară; prefața,

Îngrijirea editiei și notele sînt semnate de George Sanda); *Scrisori. Note de călătorie* de Mihail Kogălniceanu, volum care se înscrie o a remarcabilă contribuție la cunoașterea vieții și activității uneia dintre marile personalități ale culturii noastre (ediția îngrijită de Augustin Z. N. Pop); *Scrisori către Ibrăileanu*, ediție îngrijită și prefațată de Al. Dima și N. I. Popa. Această corespondență, dispusă în volum în ordinea alfabetică a autorilor, cuprinde scrisori primite de Ibrăileanu de la Gala Galaction, Hortensia Papadat-Bengescu, D. D. Pătrășcanu, Mihail Sadoveanu și Paul Zărăopol.

În anul viitor, vor apărea, printre altele, următoarele volume: Petru Maior — *Documente inedite*; Al. I. Odobescu — *Pagini regăsite*, vol. 2; *Curierul românesc, Foie pentru minte, inimă și literatură* (1).

Activitatea de valorificare a moștenirii literare românești, așa cum ne-o recomandă producția editorială de pînă acum o a și planul pe anul 1967, este expresia reală a grijii și preturii pe care editura o acordă celor mai mari valori ale literaturii române din trecut, temelie traicică și bogată pe care continuă să se clădească edificiul literaturii române.

Eugen Blăjan

O carte despre personalitatea umană a lui George Coșbuc*

Într-o conferință a lui Liviu Rebreanu, cuprinsă în acest volum de mărturii despre Coșbuc, citim următoarea idee care a stat la baza alcătuirii cărții *Coșbuc văzut de contemporani*: „Drumul de la viață la literatură oferă deseori mai bune explicații pentru înțelegerea unei opere decît toate consideratiile savante și prea întortochiate. Cunoșcînd omul, ajungi să iubești mai mult pe poet, și, iubindu-l, să-l înțelegi mai bine”. Ideea aceasta e servită și ilustrată deplin de sumarul bogat care reunește mărturii prestigioase aparținînd unor scriitori ca Ion Slavici, Octavian Goga, Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, Ion Agârbiceanu, Garabet Ibrăileanu, Gala Galaction, Tudor Arghezi, Tudor Vianu, Ramiro Ortiz, la care se adaugă nu mai puțin in-

teresante pagini memorabile datorate cunoscuților poetului, colegilor de liceu și profesorilor născuți.

Evocările, grupate cronologic, refac în bună măsură traiectoria vieții și activității poetului *Baladelor și idilelor*, accentul principal căzînd pe relevarea dimensiunilor umane ale acestuia. Adînca dragoste pentru popor, al cărui mesager s-a considerat permanent, omenia, lipsa de infatuare, mîndria descendenței sale din grănicerii născuți, dirzenia în lupta vieții, firea optimistă — iată calități care se desprind cu vigoare din evocări, calități care au colorat particular poezia lui Coșbuc.

Prin poezia coșbuciană, literatura noastră a cunoscut o nouă etapă, o nouă formulă lirică, autorul *Nunții Zamfirei* ridicîndu-se deasupra epigonilor eminescieni. În acest sens, Octavian Goga spunea în discursul său de recepție la Academie: „...împotriva tîngurii unanime care năpădea literatura curentă se ridicau instinctele de sănătate vîjnoasă din Munții Bistriței”. Tîmpul, judecătorul autorizat și imparțial, a acordat girul valabilității afirmațiilor făcute — cu peste 30 de ani în urmă — de Liviu Rebreanu, care spunea că opera majoră a lui Coșbuc va cunoaște, peste mode și experiențe sterile, longevitatea meritată de valorile naționale, în rîndul cărora se înscrie la loc de cinste.

Alcătuită după criteriul cronologic, suita de mărturii punctează anii petrecuți de Coșbuc la Hordou și Năsăud, studiile liceale, primele versificări, colaborările și munca în redacțiile revistelor *Tribuna* și *Valra*, trecerea peste Carpați, relațiile cu „Junimea”, ecoul volumelor de versuri, nefericirea provocată de vitregele realități care nu-i permiteau poetului să-și revadă locurile dragi din Ardeal, primirea în Academie, pierderea unicului său, moartea prematură a poetului.

Un volum din care nu lipsesc aprecierile asupra operei, dar care nu pune accentul pe exegeza operei, un volum de pagini memorialistice care ajută lectorului de astăzi, la o sută de ani de la nașterea poetului, să-și făurească o imagine reală a personalității umane a lui Coșbuc.

* *Coșbuc văzut de contemporani*. Ediție alcătuită de Al. Husar și Georgeta Rădulescu. Cuvînt înainte de Al. Husar. Buc., Editura pentru literatură, 1966. 134 p.

В НОМЕРЕ:

Николае РАУШ: Количественные и качественные мероприятия с книгой. (Действенность различных форм пропаганды книги в сельских библиотеках)	641
Антоанета ТОФАН: Книжки для детей, которых не найти в публичных и школьных библиотеках. (Издание и направление в библиотеки литературы, рекомендуемой по учебным программам)	659
Барбара ФАРКАШ: Как организовано приобретение книг в Арадской районной библиотеки. (Наблюдение за поступлением книг, заказанных на основе издательских планов)	669
Ана ТЕОДОРЕСКУ: Обмен дублетами. (Способы обмена печатными изданиями. Деятельность в этой области Государственного книжного фонда)	671
Пауль КАРАВИА: Общеобразовательный фонд в высших технических учебных заведениях	673
Хория НЕСТОРЕСКУ: Университетская библиотека города Крайова в начале пути. (Основание новой центральной университета библиотеки в этом городе)	675
Константин МЭТУШОЮ: Новые уставы публичных библиотек.	677
Корнелиу ДИМА-ДРЭГАН: Первая национальная библиотека Румынии. (По случаю 130-летия со дня основания библиотеки при Бухарестской гимназии им. Св. Саввы)	680
Вирджил КЫНДЯ: Румынский летописец Мирон Костин (1633—1691)	690
Пауль КОРНЯ: Георг Шинкай, румынский историк и филолог (1754—1816)	691

EXTRAIT DU SOMMAIRE

Nicolae RAUS: Les manifestations culturelles du point de vue quantitatif et qualitatif (Efficacité des formes de propagande du livre dans les bibliothèques de village)	641
Antoaneta TOFAN: Livres d'enfants qui ne se trouvent pas dans les bibliothèques publiques et scolaires. (L'édition et la diffusion dans les bibliothèques de la littérature recommandée dans les programmes d'enseignement)	659
Barbara FARCAS: L'organisation des acquisitions de livres à la Bibliothèque rayonale d'Arad. (Contrôle des commandes de livres effectué sur la base des plans éditoriaux)	669
Ana TEODORESCU: L'échange des doubles. (Modalités de l'échange de publications. Activité du Fonds d'État du livre dans ce domaine)	671
Paul CARAVIA: Le fonds de livres de culture générale dans les instituts d'enseignement technique supérieur	673
Horia NESTORESCU: La Bibliothèque de l'Université de Craiova (Création de la nouvelle bibliothèque centrale universitaire dans cette ville)	675
Constantin MATUSOIU: Les nouveaux règlements des bibliothèques publiques	677
Corneliu DIMA-DRĂGAN: La première bibliothèque nationale de Roumanie. (À l'occasion du 130 ^{ème} anniversaire de la création de la Bibliothèque du Collège Saint-Sava de Bucarest)	680
Virgil CÂNDEA: Miron Costin (1633—1691) (chroniqueur roumain)	690
Paul CORNEA: Gheorghe Șincai (1754—1816) (historien et philologue roumain)	691

SUMMARY EXCERPTS

Nicolae RAUS: Quantitative and qualitative book publicity. (The efficiency of different forms of book publicity in village libraries)	641
Antoaneta TOFAN: Children books unavailable in public and school libraries. (Publishing and distribution to libraries of books recommended in instruction schedules)	659
Barbara FARCAS: The organizing of book acquisitions at the Arad District Library (Ordering of books on the basis of publishers' schedules)	669
Ana TEODORESCU: The exchange of duplicates. (Ways of exchanging publications. The rôle of the State Book Stock in this exchange)	671
Paul CARAVIA: Books of humanistics in technical higher education institutes	673
Horia NESTORESCU: The Craiova University Library opens its doors. (The foundation of the new Central University Library in Craiova)	675
Constantin MĂTUSOIU: The new regulations of public libraries	677
Corneliu DIMA-DRĂGAN: The first National Library of Romania. (The 130th anniversary of the foundation of the St. Sava College Library in Bucharest)	680
Virgil CÂNDEA: Miron Costin (1633—1691) (Rumanian chronicler)	690
Paul CORNEA: Gheorghe Șincai (1754—1816). (Rumanian historian and philologist)	691

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron, IOVANOV Eugen, LUPU Atanasie, MIRONESCU Nicolae, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUȘ Nicolae (redactor șef adjunct), TOMESCU Mircea.

BIBLIOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, publicație bilunară, întocmită de Biblioteca Centrală de Stat, reprezintă bibliografia națională curentă și cuprinde seriile :

1. CĂRȚI, ALBUME, HĂRȚI, NOTE MUZICALE ;

2. ARTICOLE DIN PUBLICAȚII PERIODICE ȘI SERIALE.

Prima serie înregistrează anual peste 4 000 titluri de cărți, broșuri, albume și alte categorii de publicații, cuprinzând astfel producția reprezentativă de carte tipărită pe teritoriul țării noastre.

În cea de-a doua serie, ca urmare a bibliografierii exhaustive a revistelor și selective a ziarelor sînt inserate peste 50 000 titluri de articole, studii, referate, recenzii etc.

Prin aceste două serii, **BIBLIOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA** înregistrează lucrările de interes general, social-politice, științifice, literar-artistice și de popularizare, lucrările originale, traduceri sau prelucrările apărute în limba română, în limbile naționalităților conlocuitoare și în limbi de circulație internațională.

Toate aceste categorii de tipărituri, cuprinse în bibliografia națională curentă, sînt redată prin descrieri bibliografice complete, însoțite de indici de clasificare zecimală și grupate pe domenii de cunoștințe, constituite în 34 de diviziuni tematice.

Fiind o sursă bogată și multilaterală de informare în toate domeniile de cunoștințe, **BIBLIOGRAFIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA** este utilă tuturor categoriilor de biblioteci din țara noastră : biblioteci științifice, publice, școlare, specializate etc. ca și specialiștilor : cercetători științifici, ingineri și tehnicieni, cadre didactice, medici, economiști, activiști de partid și de stat etc.

Ambele serii ale bibliografiei pot fi procurate prin abonamente înaintate oficiilor poștale din Capitală și din țară.

CONSULTATI

MATERIALELE
DOCUMENTARE
ELABORATE DE

MATERIALE
DESTINATE CADRELOR
DE NIVEL
SUPERIOR

MATERIALE
DE INFORMARE
CURENTA

MATERIALE
DE INFORMARE
TEMATICA

REVISTA DE REFERATE „DOCUMENTARE TEHNICA”
CU FASCICOLE PENTRU 14 RAMURI SI DOMENII

CATALOGE

REFERATE DE PROGRES IN DOMENIUL
TEHNIC SI TEHNICO-ECONOMIC

FISE DOCUMENTARE DE PROIECTARE SI TEHNOLOGIE

CAIETE SELECTIVE

PUBLICATII TEHNICE DE SPECIALITATE ALE OGMSI

BIBLIOGRAFII

SINTEZE DOCUMENTARE

CULEGERI DE MATERIAL DOCUMENTAR

LUCRARI DIN EXPERIENTA INGINERILOR
SI UNITATILOR INDUSTRIALE SI AGRICOLE

CERCETARI BIBLIOGRAFICE

TRADUCERI DIFERITE

FOTOCOPII, MICROFILME

CAIETE „IN AJUTORUL
MUNCITORILOR SI MAISTRILOR

CONFERINTE PE TEMA
DE TEHNICA NOUA

CAIETE DE INOVATII

LUCRARI „DIN EXPERIENTA
MUNCITORILOR SI MAISTRILOR”

MATERIALE
DESTINATE
CADRELOR DE
NIVEL MEDIU

MATERIALE DE
INFORMARE

MATERIALE DE GENERALI-
ZARE A INOVATIILOR SI A
EXPERIENTEI INAINTATA A
MUNCITORILOR SI MAISTRILOR

LA
CEREBEA
BENEFICIARILOR

PE BAZA
DE PLAN
TEMATIC

INDRUMATOARE STANDARDE PRIVIND ACTIVITATEA DE DOCUMENTARE

REVISTA „DOCUMENTAREA SI INFORMAREA TEHNICA”

MATERIALE DE
INDRUMARE
METODOLOGICA
SI PROPAGANDA
TEHNICA

ABONAMENTE ȘI COMENZI se pot face la :

**I. D. T., str. Cosmonauților nr. 27—29, raionul „30 Decembrie”,
București sau la Biroul de prezentare al I. D. T., Calea Victoriei nr. 100.**

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR :

- Ion CIOTLOȘ : Bibliotecile în pre-
ocuparea comitetelor de cultură și artă.
Teodor MARIAN : Forme superioare de
studiere, în masă, a agrozootehniei.
Gheorghe PALL : Activitatea editorială
în pas cu cerințele agriculturii.
George VLĂDESCU : Biblioteca și răs-
pîndirea cunoștințelor științifice.
Antoaneta TOFAN : De ziua Republicii
(Bibliografie selectivă).
Elena SAVU : Pustoaica (Text pentru
organizarea unei manifestări de masă).
Profilul contemporan al documentării
pedagogice.
MIRCEA AVRAM : Colecția de docu-
mente iconografice a Bibliotecii ora-
șenești din Sibiu.
Dan SIMONESCU : Ion Eliade-Rădu-
lescu și bibliologia (1802—1872).
Octavian NEAMȚU : Un om printre
cărți — Emanoil Bucuța (27 iunie
1887—7 octombrie 1946).
I. WEINBERG : Ion Călanu — primul
croniclez muzical român (1629—1687).